

ГОРІШНИК. ВИНОГРАДАРСТВО

міжнародний спеціалізований аналітичний журнал

ПЕРЕДПЛАТНИЙ ІНДЕКС 60216

САДІВНИЦТВО

Horticulture & Vegetable growing. Technologies and Innovations

ОВОЧІВНИЦТВО

3(46)
2025

ТЕХНОЛОГІЇ ТА ІННОВАЦІЇ

www.techhorticulture.com

ТЕХНОЛОГІЇ СТВОРЕННЯ ІДЕАЛЬНИХ САДІВ

ПІДТРИМКА
ГАРАНТІЯ
СЕРВІС

WWW.EVKALIPT.COM.UA

Viber | WhatsApp | Telegram

+ 38 093 477 55 77

с. 36 Груша як бізнес:
перспектива є!.. Огляд ринку
та перспективні технології
для стабільного прибутку

с. 60 Сад, що вистояв:
як «Джмелик» із Сумщини
розвиває садівництво
та переробку

с. 86 «Повний кошук»
можливостей. Як на Волині
розбудовують сучасне
овочеве виробництво

реклама

APRICOT VISION 3
Unitec Technology

UNIQ APRICOT
Unitec Technology

PEACH VISION 3
Unitec Technology

UNIQ PEACH
Unitec Technology

PLUM VISION 4.0
Unitec Technology

UNIQ PLUM
Unitec Technology

Інноваційні рішення UNITEC для зовнішнього та внутрішнього відбору якості ваших кісточкових фруктів

Завдяки технологіям UNITEC ваші кісточкові фрукти набувають ще більше цінності. Ніщо не залишається непоміченим завдяки **ефективному та повному сортуванню за якостями: зовнішня та внутрішня якість, дефекти форми, а також вага, оптичний розмір та колір.**

UNITEC 100 YEARS OF INNOVATION
We work for your results

ПОСАДІТЬ УСПІХ – ЗБИРАЙТЕ ВРОЖАЙ!

САДЖАНЦІ ВІД ФГ «ГАДЗ»:

- висока приживлюваність
- сорти, перевірені в українських садах
- професійна консультація агрономів

детальніше на сайті
або за номером

+38 050 348 31 30

ДИВЕРСИФІКАЦІЯ БІЗНЕСІВ ЯК ГАРАНТІЯ УСПІХУ

ДОЛУЧАЙТЕСЯ ДО ВЕРЕСНЕВОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ МЕДІАГРУПИ «ТЕХНОЛОГІЇ ТА ІННОВАЦІЇ»!

Овочі + ягоди, овочі + садові культури. Наскільки доцільно поєднувати, здавалося б, зовсім різні напрямки аграрного виробництва? Виявляється, така практика у світі досить розповсюджена. Адаже це дозволяє:

- знизити виробничі ризики шляхом диверсифікації культур;
- ефективно використовувати ресурси (землю, техніку, зрошення, склади);
- підвищити маржинальність через можливість переробки й створення продукції з доданою вартістю.

Ці та інші теми будемо обговорювати 18 вересня, в Рівному, в готелі Optima Collection Бергшлосс (вул. Петра Могили, 14), де пройде конференц-день із виступами фахівців ягідного та овочевого сектору, представників технологічних компаній і дискусійною панеллю. Свою підтримку конференції надають ГС «Укрсадвинпром» і Асоціація ягідництва України.

У ПРОГРАМІ КОНФЕРЕНЦІЇ:

- Підбивання підсумків урожаю 2025 року в ягідництві й овочівництві. Виклики та їх подолання: війна, руйнування логістики, мінуння полів, кадрові проблеми. Труднощі з фінансуванням нових проєктів і технічним переоснащенням.

- Виступи українських та закордонних експертів про успішний досвід використання земельних угідь (ротація, міжрядні посадки) і створення сталого виробництва.

- Досвід провідних господарств України з метою задоволення попиту на локальні та екологічні продукти, з використанням ягід та овочів.

- Презентація новітніх технологій в овочівництві і ягідництві.

- Виставка сучасних технологій, техніки та обладнання для овочівництва, садівництва і переробки.

- Презентація і дегустація продуктів на основі фруктів, ягід і овочів: соків, сидрів, плодово-ягідних вин, настоянок і наливок, дистилатів, джемів, пюре, сушеної продукції тощо.

Спеціально для участі в конференції в Рівне приїдуть фахівці світового рівня з Європи: Ян Робен, агроном компанії Flevo Berry B.V. (Нідерланди), Джереми Дарбі, (Велика Британія), незалежний агроном-консультант з вирощування ягід, спаржі та розплідників ягідних культур в Британії, Європі, Єгипті, Саудівській Аравії, Україні та інших країнах світу, директор NIWA hodowla roślin jagodowych (Польща) Бартомеу Данек, Сандер Кьонен, співвласник розсадника та виробничої компанії з вирощування ягід та овочів Thwap van Gennip Plants B.V (Нідерланди) Єва Безкоровайна, представник компанії Weremczuk Agro (Польща), Leszek SAWICKI, засновник компанії «Progress engineering» (Польща), Tomasz WITKOWSKI, засновник компанії Guillin Polska (інноваційна екологічна упаковка для ягід). Вони особисто приїдуть в Україну, щоб виявити свою повагу українцям у ці складні часи й розповісти про найсучасніші технологічні рішення, що стосуються галузей ягідництва й овочівництва.

18 вересня відбудеться також **виставка** провідних технологій та обладнання для ягідництва й овочівництва. Заплановані також **презентація** і **дегустації** продукції переробки від фуд-партнерів конференції, виробників фруктів та овочів.

Наприкінці конференц-дня відбудеться **Благодійний аукціон** товарів і послуг партнерів конференції, на якому будуть збирати кошти для підтримки одного з підрозділів ЗСУ.

19 вересня – **бізнес-тур** на провідні ягідні, овочеві та переробні господарства Волині: ТОВ «Ягоди Волині», ТОВ «САВ АГРО ПАРТНЕР» та ФГ «Калина-Бугрин».

Організатор конференції – медіагрупа «Технології та Інновації», видавець галузевих журналів «Садівництво та Овочівництво & Горішник Т. І.», «Ягідник», «Напої & Пиво. Т. І.». Запрошуємо до участі!

Катерина КОНЄВА, Надія ЯЩУК, засновниці медіагрупи «Технології та Інновації».

«Садівництво та Овочівництво. Технології та Інновації»

№ 3 (46) 2025 р.

Дата виходу у світ – 10.09.2025 р.

Оформити передплату можна в редакції та у відділеннях Укрпошти.

Індекс видання, розповсюдженого за передплатою: 60216.

Тираж – 3 тис. примірників.

Поштова адреса: вул. С. Крушельницької, 77 А, м. Рівне, Україна, 33023.

Адреса для листування: м. Рівне, 33027, а/с 241. **Тел.:** +38 068 568 58 22; +38 067 238 18 51.

E-mail: rmedia@ukr.net, katelyna.koneva@gmail.com.

Ідентифікатор медіа в реєстрі Національної ради України з питань телебачення і радіомовлення: R30-03742 від 11.04.2024 (Рішення Національної ради № 1272).

Журнал рекомендований фахівцям із садівництва, овочівництва, горіхівництва, виноградарства, квітництва, також спеціалістам переробних підприємств, науковцям і всім, хто зацікавлений створити власний бізнес у цих галузях. Виходить українською мовою. Розповсюджується через адресну розсилку та шляхом передплати керівникам і головним спеціалістам сільськогосподарських підприємств, що спеціалізуються на вирощуванні плодівих і ягідних культур, садівництві, овочівництві, ягідництві, горіхівництві, виноградарстві, квітництві, та підприємств переробної галузі, на спеціалізованих виставках, семінарах, конференціях в Україні та інших країнах світу.

Кількість реклами в загальному обсязі видання становить 45 %. Виходить 5 разів на рік і розповсюджується на всій території України (паперова версія) і у світі (pdf-версія).

Директор: Надія Ящук, rmedia@ukr.net.

Головний редактор: Катерина Конєва.

Випусковий редактор: Жанна Крук,

techandinnowsad-beer@ukr.net

Журналісти: Марина Степанюк, Оксана Марчук, Світлана Горошко, Катерина Трачук.

Літературний редактор, коректор: Дар'я Аулова.

Дизайн, верстка: Олександра Григор'єва.

Передплата і реклама: Лариса Товкач, +38 097 968 95 16,

sad.nti@ukr.net; Ірина Петронюк, +38 096 491 66 92,

oksana.buh.ti@gmail.com; Анна Панкратенкова, +38 097 759 25 83,

+38 095 607 09 04, reklama.nti@gmail.com

Контент-редактор сайту www.techhorticulture.com:

Світлана Горошко, +38 067 270 02 64, s.lanulya@gmail.com

Бухгалтерія: +38 096 491 66 92, oksana.buh.ti@gmail.com

Назва, концепція, зміст і дизайн журналу «Садівництво та Овочівництво. Технології та Інновації» є інтелектуальною власністю засновників і охороняється Законом «Про авторське право». За зміст рекламних оголошень редакція відповідальності не несе. Думка редакції може не збігатися з точкою зору авторів публікацій. Передрук тільки з дозволу редакції.

Віддруковано: ПП «Поліграфінтер».

Рахунок на оплату СФ-0001709 від 1 вересня 2025 р.

ЗАПОРУКА
ЗБЕРЕЖЕННЯ
ВАШОГО ВРОЖАЮ

Геокс™ — контактний фунгіцид для профілактичного внесення проти основних гнилей, що виникають як у період цвітіння, так і під час зберігання, і подовження терміну безпечного споживання та реалізації якісної продукції на внутрішніх і зовнішніх ринках.

syngenta.

ТОВ «Сингента»

Консультаційний центр:
(безкоштовно зі стаціонарних телефонів)

☎ 0 800 500 449

www.syngenta.ua

52

ТОВ «ДУДІКОВ» – дитяча мрія, що виросла у компанію з 80 га яблуневого та 30 га грушевого саду

64

Виноград любить виклики. Як на тернопільських чорноземах компанія **Father's Wine** створює вино світового рівня

82

Крафтовий міцний алкоголь «Ентузіаст». Досвід побудови успішного бізнесу на Дніпропетровщині

НОВИНИ

- 6** Нішеві культури стають популярнішими серед українських фермерів

події

- 8** Успішне садівництво і переробка: Кісточкові. Зерняткові. Горіхоплідні. Репортаж з XII Міжнародної науково-практичної конференції у Кам'янці-Подільському

САДІВНИЦТВО: ЗЕРНЯТКОВІ

- 22** Нові стійкі сорти яблук від розсадника Henri Fleuren – інвестиція в успішний та прибутковий садівничий бізнес

події

- 24** Успішне садівництво: практичні кейси та цінний досвід. Бізнес-тур у СВК ім. Ольги Кобилянської, де вирощують фундук, та на підприємство «Голд Ромі», що спеціалізується на кісточкових культурах

САДІВНИЦТВО: ЗЕРНЯТКОВІ

- 31** Аналіз стану галузі в основних садівничих регіонах України, практичний досвід подолання сезонних викликів. *Анна САХОНЧИК, засновниця ФГ «Горизонт», незалежна консультантка з вирощування яблуні та груші*
- 34** Збережений урожай як елемент успішного бізнесу. *Дмитро ТИМОШЕНКО, менеджер з технічної підтримки засобів захисту спеціальних культур та винограду, компанія «Сингента»*

САДІВНИЦТВО: АНАЛІТИКА

- 36** Груша як бізнес: перспектива є!.. Огляд ринку та перспективні технології для стабільного прибутку. *Катерина ТРАЧУК*

САДІВНИЦТВО: ЗЕРНЯТКОВІ

- 44** Tagliani Vivai – співзасновник Центру сортових інновацій (CIV), що співпрацює з державними та приватними установами у програмах агрономічного вдосконалення

КІСТОЧКОВІ: НАУКА

- 47** Вирощування сливи, основні типи насаджень. *В. А. СОБОЛЬ, кандидат с.-г. наук, завідувач відділу розсадництва ІС НААН України*

САДІВНИЦТВО: ЗЕРНЯТКОВІ

- 52** ТОВ «ДУДІКОВ» – дитяча мрія, що виросла у компанію з 80 га яблуневого та 30 га грушевого саду. *Жанна КРУК*

ТЕХНІКА ДЛЯ САДІВНИЦТВА ТА ОВОЧІВНИЦТВА

- 58** Weremczuk Agromachines – лідер у виробництві техніки для садівництва та овочівництва. В асортименті підприємства – ефективні рішення для збирання врожаю та догляду за плантаціями, а також овочева техніка

ЗЕРНЯТКОВІ: ДОСВІД

- 60** Сад, що вистояв: як «Джмелик» із Сумщини розвиває садівництво та переробку

ВИНОГРАДАРСТВО

- 64** Виноград любить виклики. Як на тернопільських чорноземах компанія **Father's Wine** створює вино світового рівня

ПЕРЕРОБКА

- 70** Переробка фруктів на соки прямого віджиму збільшує рентабельність садівничого бізнесу. Про це розповів Олександр КАФЛЬОВСЬКИЙ – представник австрійської компанії Voran на XII Міжнародній науково-практичній конференції «Успішне садівництво і переробка: Кісточкові. Зерняткові. Горіхоплідні»

ПЕРЕРОБКА І ЗБЕРІГАННЯ. ОВОЧІ

- 75** Господарство на Черкащині обробляє декілька тисяч гектарів та вирощує картоплю різних сортів. У 2024 року у компанії було встановлено лінію з дороблення картоплі, адже це – вимога ринку та покупців

ВИНОГРАДАРСТВО

- 78** Сортовипробувач Іван Безродний: «Виноградарство для мене – не хобі, а серйозна наукова діяльність»

ПЕРЕРОБКА: ДИСТИЛЯТИ

- 82** Крафтовий міцний алкоголь «Ентузіаст». Досвід побудови успішного бізнесу на Дніпропетровщині

ОВОЧІВНИЦТВО

- 86** «Повний кошик» можливостей. Як на Волині розбудовують сучасне овочево виробництво

ГОРІШНИК

- 91** Роль чорного горіха у збереженні родючості ґрунтів (*частина 1*)

ЛУНА® ПОЗБАВИТЬ ВІД ЗАЙВИХ ЗУСИЛЬ

Захист свіжої продукції під
час зберігання і транспортування

- // Посєднання двох діючих речовин з різними механізмами дії
- // Запобігання резистентності
- // Широкий спектр збудників
- // Профілактична та лікувальна дія
- // Гнучкість у використанні протягом сезону

Луна®
СЕНСЕЙШН

*Зручніше подивитись відео?
Скануй та дивись!*

ТОВ «Байер» • 04071 Київ, вул. Верхній Вал, 4-6
Тел.: (044) 220 33 00

Нішеві культури стають популярнішими серед українських фермерів

Зокрема, як один із напрямів диверсифікації бізнесу успішно впроваджують вирощування артишоку. Ця рослина добре почуватється в усіх регіонах України, однак необхідно адаптувати гібридні сорти під терміни висадки та враховувати, що артишок чутливий до зворотних приморозків.

Попередньо підготовлене насіння висівають у теплицях на початку або наприкінці лютого – залежно від регіону. Особливого догляду потребує і розсада, яку у відкритий ґрунт висаджують за визначеною схемою, оскільки артишок не переносить конкуренції на ділянці.

За підрахунками міжнародного експерта зі зберігання продукції та вирощування нішевих культур Павла Булгакова, нині в різних частинах України артишок вирощують сумарно на близько 5 га.

Щоправда, культура споживання артишоків в Україні лише формується: багато хто не знає, як їх правильно приготувати, і не здогадується про значну користь цього овочу. Водночас завдяки тренду на здорове харчування артишок стає дедалі більш затребуваним серед споживачів та привертає увагу власників закладів харчування. Таким чином, ринок збуту поступово розширюється.

Мало хто знає, що крокус *sativus*, вирощений в Україні, за своїми якостями та характеристиками перевершує іранський чи іракський. Для шафрану підходять усі регіони країни, проте найкраще цибулини розвиваються у легких ґрунтах із глибоким заляганням ґрунтових вод. У важчих ґрунтах цибулини слід висаджувати не надто глибоко; термін експлуатації ділянки при цьому дещо скорочується. Водночас незалежно від типу ґрунту через 4–5 років площу можна без труднощів збільшити у п'ять разів, адже культура дуже легко розмножується.

Крокус *sativus* має всередині квітки три рильця, які після сушіння перетворюються на одну з найдорожчих спецій у світі – шафран. Нині в Україні площі під цією культурою залишаються недостатніми. Вітчизняне господарство «Шафран Любимівський», одне з перших, що розпочало її вирощування, нині

перебуває в тимчасовій окупації. Тому вирощуванням крокусів здебільшого займаються одноосібники та малі фермерські господарства. Водночас культура має значні перспективи: шафран цінують за користь для здоров'я, зокрема антиоксидантні та протизапальні властивості, а окремі дослідження вказують на його потенціал у боротьбі з раком. Спецію активно застосовують у гастрономії для підсилення смаку страв.

виробництво фірми
P. Aker (Нідерланди)

ВИСОКОЯКІСНІ

ЦИБУЛИНИ КВІТІВ

та інший посадковий матеріал

ТОВ «Росана», офіційний дистриб'ютор
компаній P.Aker та Koppert в Україні
Київ, Україна, 04128, а/с 10, rosanabio@ukr.net
+380 50 311 74 82, +380 97 382 46 04

ВРОЖАЙНІСТЬ СПРАВ
ЗАЛЕЖИТЬ ВІД ТОРФУ

ПРАВИЛА ЖИТТЯ
ДОНА
ЛОХИНО

РОЖНЯТІВ
ТОРФ

ЗАМОВЛЯЙ

(066) 988 86 17

<https://torf.organic>

hello@torf.organic

УСПІШНЕ САДІВНИЦТВО І ПЕРЕРОБКА: КІСТОЧКОВІ. ЗЕРНЯТКОВІ. ГОРІХОПЛІДНІ

Підсумки
міжнародної
конференції
у Кам'янці-
Подільському

Організатори конференції, медіагрупа «Технології та Інновації»

XII Міжнародна науково-практична конференція «Успішне садівництво і переробка: Кісточкові. Зерняткові. Горіхоплідні» відбулася 5–6 червня в Кам'янці-Подільському, у готельно-ресторанному комплексі «Клеопатра». Подія об'єднала понад 160 учасників з усієї України. 5 червня відбувся конференц-день, під час якого виступили 30 спікерів – представників садівничих і технологічних компаній, а також пройшла велика багатопланова виставка-презентація сучасних технологій вирощування кісточкових, зерняткових, горіхоплідних культур, засобів догляду, захисту рослин, продукції переробки та багато іншого цікавого з галузі садівництва. На другий день конференції, 6 червня, під час бізнес-туру учасники відвідали відомі садівничі господарства регіону, які вирощують кісточкові й горіхоплідні культури за сучасними технологіями, – СВК ім. Ольги Кобилянської та «Голд Ромі». Більше про конференцію читайте далі.

Конференцію відкрили вітальним словом засновниці медіагрупи «Технології та Інновації», організаторки Міжнародної науково-практичної конференції **Катерина КОНЄВА** та **Надія ЯЦУК**.

– Починаючи із 2016 року, ми провели для своїх читачів і партнерів більш як 50 науково-практичних конференцій. Мета таких заходів – об'єднати на одному інформаційному майданчику всіх учасників ринку, сприяти просуванню новітніх технологічних рішень у садівництві, ягідництві, горіхівництві, переробці, виготовленні напоїв і пива. Але мушу наголосити: основою нашої діяльності є все ж таки наші спеціалізовані фахові журнали, подібних яким немає в Україні. Медіагрупа «Технології та Інновації» створила і з успіхом видає друком 5 галузевих проєктів, а також має інші, не менш потужні інформаційні ресурси, такі, як постійно діючі сайти «Садівництво та Овочівництво», «Ягідник», «Напої/Пиво. Т. І.», сторінки, групи в соціальних мережах, а також застосовуємо директ-маркетинг. І навіть якщо ви не встигнете все почути та засвоїти, взяти на озброєння на цій конференції, будьте певні: ми маємо достатньо засобів, щоб донести до вас всю корисну інформацію. Долучайтеся до наших заходів, за-

Надія ЯЩУК (медіагрупа «Технології та Інновації») та Владислав РАЗКЕВИЧ (компанія «Евкалипт-Р»)

Оксана МАРТИНИШИН, Олег БАЗЮК (компанія «Долина Агро»)

ходьте на сайти, передплачуйте і читайте журнали, адже ми працюємо заради вашого розвитку, вашого успіху в бізнесі. І, за великим рахунком, розвитку нашої країни, – говорить Катерина КОНЄВА.

Присутніх також привітали голова ГС «УКРСАДВИНПРОМ» Володимир ПЕЧКО і президент УГА Геннадій ЮДІН. На конференцію завітав заступник міського голови міста Кам'янець-Подільський Дмитро ТКАЧЕНКО.

– Найновіші досягнення – це створення таких потужних освітніх заходів, які ми сьогодні маємо. Цим дуже добре займається команда медіагрупи, яку очолює Катерина Конєва. Вже довгі роки вона, як постійний двигун, в одному русі проводить подібні заходи високого рівня. Наша горіхова галузь є молодою, їй близько 10 років. В даній сфері вже отримали галузеві нагороди, тому із великим задоволенням хочу нагородити нашого постійного партнера Катерину Конєву золотою відзнакою – найвищою нагородою в го-

ріховій галузі, – за кропітку працю, за вкладену в роботу душу. Такі люди надають нашій сфері згуртованості. Вдячний за вашу дружбу та співпрацю, яка триває уже багато років. Ця золота відзнака – маленька данина від нашої поваги.

САДІВНИЦТВО: ВИКЛИКИ, ПРОБЛЕМИ ТА РІШЕННЯ

Про експорт, про роботу на виставках, вимоги до якості продукції учасники заходу говорили під час дискусійної панелі «Українське садівництво станом на 4-й рік війни. Головні виклики і проблеми. Шляхи до стабільності». Модератором виступив Володимир ПЕЧКО, голова ГС

«Укрсадвинпром» – **Головного Організаційного партнера конференції.**

– За період війни в Україні було засаджено близько 5 тис. га багаторічних сортів різних культур садівництва. Це було здійснено в результаті затверджені постанови № 738 Кабінетом Міністрів України у 2022 році для надання мікрогрантів на створення або розвитку власного бізнесу. Сьогодні така програма поки що призупинена, проте маємо перспективу, що у листопаді вона знову запрацює. Адже для країни є вкрай актуальний валютний виторг підприємств. За минулі 5 років експорт садівничої продукції зріс більше ніж у 10 разів. Також із нашої ініціативи було внесено зважливі змі-

Президент Української Горіхової асоціації **Геннадій ЮДІН** вручив засновниці медіагрупи «Технології та Інновації» **Катерині КОНЄВІЙ** почесну відзнаку цієї професійної асоціації – **«Лідер Горіхової галузі».**

Анна САХОНЧИК (компанія Fruit Expert)

Михайло ВЛАДИМИРОВ
(«Молодіжна аграрна спілка»)

ни в урядову постанову № 739. Це розширює можливості отримання фінансування на придбання обладнання садівникам та виноградарям. Тепер це не лише переробне обладнання, а й обладнання для післязбиральної доробки садівничої та виноградарської продукції: миття, сушки, сортування, калібрування, пакування тощо.

СЕЗОН 2025 РОКУ

Через весняні заморозки постраждали сади Фермерського господарства «Відродження» на Дніпропетровщині. Його голова **Іван ЯРМОЛЮК** не пригадує, коли ще був такий складний за погодними умовами період для аграріїв.

– Тут в агробізнесі можна було б скористатися таким інструментом, як страхування. На жаль, на сьогодні функція страхування ризиків у садівництві в наших реаліях не передбачена. Також дана ситуація переплітається ще з однією проблемою. Виробник, вклав-

ши великі кошти в закладку садів і догляд, не може взяти кредит в банку саме під заставу насаджень, адже вони не застраховані. Крім того, фінансові установи не можуть брати у заставу землю, яка під садами. Тобто, це дві сторони однієї проблеми. Це уповільнює розвиток садівничого напрямку в агробізнесі. На щастя, за останні роки нам вдалося створити розсадник плодкових дерев – один із лише декількох сертифікованих розсадників в Україні. Тож можемо запропонувати нашим садівникам якісний посадковий матеріал кісточкових порід, в якому підібрані найкращі сорти та підщепи, адаптовані до умов України. Це абрикоси, персики, нектарини, сливи звичайні та диплоїдні, черешні, вишні. Як свідчить наш успішний досвід, кісточкові сади варто закладати з осені, і ми можемо запропонувати посадковий матеріал саме восени, чого не робить жоден європейський розсадник.

Про виклики у вирощуванні кісточкових та горіхоплідних культур у 2025 році розповів **Володимир ВОЄВОДІН**, експерт компанії «БАСФ».

– Цей рік видався складним. Після закінчення дощів нарешті почалася тепла пора. І у садах з'явилася парша, якої тиждень тому в Україні ще не було. Також утворилася альтернатива, тому рослини потрібно захищати. Неодноразово повторюю, що потрібно звертати увагу на зимостійкість та морозостійкість культури. Наше завдання зробити так, аби дерева та рослини змогли витримувати такі погодні умови. До слова, в цьому році найкраще перезимувала черешня Крупноплідна – сорт української селекції. Також садівники посадили багато яблук сорту Ред Чіф,

Учасники конференції

Розсадник ФГ «Відродження»

Виробник сертифікованих саджанців

Культивуємо і реалізуємо **садивний матеріал кісточкових культур** відповідно до Директиви Комісії 2014/98/ЄС від 15.10.2014 р. і законодавства України з офіційною реєстрацією та повним супровідним пакетом документів і сертифікатів, які засвідчують сортові і товарні якості саджанців. Використовуємо Стандарти ЕОКЗР (Діагностика. Схеми сертифікації.).

Голдріч

Джаєнт ред

Роял Естейт

Ті Сі Сан

Октябрь Сан₂

Ерліквін₂

Вирощуємо саджанці на замовлення для промислового садівництва

Працюємо з рослинами закордонних та українського реєстрів

Втілюємо закладку і супровід комерційних (інтенсивних і класичних) промислових садів:

- шпалерні сади високої щільності
- безшпалерні сади середньої щільності
- класичні сади

Замовлення приймаємо на 2025 і 2026 роки:

абрикос, слива, нектарин, черешня, вишня

НАШІ ПІДЩЕПИ

- ВСЛ 2,1 – черешня
- Евріка 99,1 – абрикос, слива
- Бест 1 – абрикос, слива, персик
- АП 1,1 – абрикос, слива, персик
- Міраболано 29С – абрикос, слива

Наші сорти – адаптовані клони кращих сортів світової селекції

Маємо категорії садивного матеріалу:

«Базовий»
«Сертифікований»

Розсадник ФГ «Відродження»

смт Петриківка, Дніпропетровська обл.

+38 050 700 12 81, +38 050 342 00 24

e-mail: eko-sad@i.ua

Створимо ваш сад разом. Усе враховано!

Іван МАКОВКІН (ВТУ Біотехнологічна компанія) та Інна СЕМЕРОГ (ФГ «Валентина»)

Вадим ГНАТЮК (компанія «Адама Україна»)

Ярослава БУХОНСЬКА (ВТУ), Надія ЯЧУК та Микола ІЛАЦУК

і в цьому році в багатьох культурах померзла. Стейкими виявилися сорти Гала, Голден Делішес. Інші фактори: обрізка, форма крони, своєчасне збирання, доброти зрошення, які залежать від садівників. Завжди наголошую на те, що висока зимостійкість плодових дерев спостерігається в тих випадках, коли навесні вносять азотні й калійні добрива, або коли азот вноситься навесні, а в другій половині вегетації додатково – фосфорно-калійні добрива. Важливо постійно слідкувати за здоров'ям рослин.

Мачей ЛІПЕЦКІЙ, власник розсадника Лірескі, голова Товариства Польських плодових розсадників (Польща) проінформував учасників конференції про садівничий бізнес у цілому: виклики сьогодення, підсумки 2024 року та перспективи на наступні роки. А саме, тренди, інновації, актуальні культури, сорти, технології та інновації в догляді (вишня, черешня, слива, яблуна).

– Як уже всім відомо, цього року зими практично не було, дуже рано почалося цвітіння. Далі у Польщі були приморозки, до мінус семи градусів. Ці фактори будуть впливати на ринок і на те, яких цін очікувати. Від заморозків постраждали різні країни. До прикладу, в Туреччині в період цвітіння була дуже низька температура. Там втрати врожаю вишні становлять до 70–80 %. У порівнянні з Польщею, адже в нас ніколи не було таких проблем з вишнями. Подібна ситуація в Сербії, одною із головних виробників вишні. У Польщі головним сортом є Лутівка, а у Сербії 95 % садів засаджено сортом вишні Облачинська. В країні практично відсутній захист від заморозків. Цей рік показав також, що багато залежить від місця розташування саду. Де насадження розташовані вище, там ситуація краща. Щодо черешні – подібна ситуація, цього року її врожай очікується менший на 50–60 %.

Олександр ЧОБАН, директор ПП «Грінлайн», яке займається садівництвом в Чернівецькій області, підтверджує:

– У нас основні культури – абрикоси, черешні та яблуна. Отож, вирощуємо 5 га черешні, 15 га абрикоса та в цьому році досадили ще 25 га. Під час весняних заморозків сади обігрівали спеціальним обладнанням, адже заморозки тривали протягом тижня. Абрикоси все-таки підмерзли, а черешні вдалося врятувати.

Окрім того, про виклики сезону 2025 в садівництві розповів **Андрій ОСИКОВИЙ**, керівник Центрального регіону, провідний консультант з садівництва **ТОВ «Самміт Агро Юкрейн» – Головного Технологічного партнера конференції.**

– Наші препарати в садівництві, які ми представляємо, – «Артемікс» (Мідна «броня»), «Мігіва» (японський фунгіцид, спеціально розроблений для ефективного захисту саду від парші, борошнистої роси, моніліозу та альтернاریозу), «Ютака» (контроль борошнистої роси), «Парад» (експерт з контролю сірчої гнилі та оїдіуму) та інші. Також маємо великий досвід використання препарату «Медян Екстра» – це фунгіцид, який використовується для боротьби з грибковими та бактеріальними хворобами рослин, зокрема, для профілактики та лікування парші, фітофторозу, плямистостей та інших захворювань. Проте потрібно дотримуватися певних норм при застосуванні. Адже на сьогодні дуже важливим є ефективність засобів.

САДІВНИЦТВО ЯК БІЗНЕС

Унікальним досвідом з присутніми поділилася директор з розвитку бізнесу компанії **VIVEROS VERON** **Марія МЕЛГАРЕС** (Іспанія), – офіційний представник в Україні Biochem Agro. Тема виступу – від інвестицій до прибутку: ключ до максимізації доходів у садівництві (персик/нектарин/мигдаль).

– Сімейна компанія VIVEROS VERON народилася понад 100 років тому з метою забезпечити здорові та якісні плодіві дерева для фермерів. Ми починали роботу у 1917 році, і за цей час здобули дуже багатий досвід у цій сфері. На даний час у нас три напрямки діяльності. Перший – вирощування високоякісних саджанців. Другий напрямок – селекційні програми, створення сортів (персики, нектарини, інжирні персики, абрикоси, яблука, вишні). І третій – це консалтинг, коли ми супроводжуємо фермерів у виробництві їхньої продукції, – розповідає Марія Мелгарес. – Сільське господарство має високоприбуткову сторону, проте присутні й свої проблеми та виклики. Виникають технологічні бар'єри, потреба додаткових навиків. Також сюди відноситься нестача високоякісних сортів, які б підлаштовувалися до будь-якого клімату. Проблемаю є ще й кліматична нестабільність. Та кожна проблема має окреме рішення. Так, сорти, які ми розробили під маркою «VIF Internacional», дуже гарно пристосовуються до таких регіонів, як південь України. Також маємо позитивний досвід у Молдові, Грузії та країнах Азії. Крім того, для саджанців важливо, що з ними відбувається під землею, зокрема, необхідна потужна коренева система. Ми цю пробле-

Надія ЯЦУК (медіагрупа «Технології та Інновації») та Мачей ЛІПЕЦЬКІЙ (розсадник Lipecki)

реклама

САДЖАНЦІ ФРУКТОВИХ ДЕРЕВ

LIPECKI
GOSPODARSTWO
SZKÓLKARSKIE

ДВОРІЧНІ ЯБЛУНИ НА ШТАМБІ

- Gala Schnico
- Gala Dark Ann
- Gala Mebel
- Red Ligol
- Red Jonaprince Select
- Golden Reinders
- King Roat

- Дворічні дерева груші
- Конференція на підщепі S1 та Q-Eline
- Підщепи M9, G11
- Різні сорти сливи
- Вишня - Лутівка

Gospodarstwo Szkolkarские
Maciej Lipecki Ліпецького,
31, 20-257 Люблін, Польща
тел.: +48 601 351 363
lpecki.szkolka@wp.pl
biuro@lpeckiszkolka.pl
www.lpeckiszkolka.pl

Максим та Олександр МАЦЕНКИ, власники плодорозсадника «Маценка»

Катерина КОНСЕВА (медіагрупа «Технології та Інновації») з партнерами конференції

му також вирішили, адже для нас важливо постачати клієнтам якісні саджанці. І останній пункт був про консалтинг, він займає 50 % успіху вашого агробізнесу. Починаємо з економічного планування до повсякденного технічного планування та супроводу на кожному етапі вирощування.

Компанія «Альфа Смарт Агро» представила на виставці лінійку ефективних рішень для захисту та підживлення садів, які поєднують сучасні технології й перевірену результативність. Анелас – двокомпонентний фунгіцид (піраклостробін – стробілурін і міклобутаніл – триазол) для захисту яблуні від парші, борошнистої роси та плямистостей листя. Артис Плюс – трикомпонентний фунгіцид (міклобутаніл + тебуконазол + тіофанат-метил) ефективно працює проти борошнистої роси та плямистостей листя на яблуні, а також в

тестових дослідженнях у кісточкових садах та ягідниках. Логус – двокомпонентний інсектицид (емаектин бензоат + альфа-циперметрин) не залишає шансів лускокрилим шкідникам (плодожерки, листовійки, молі) в плодоносних садах. Лонгас – двокомпонентний акарицид (гекситіазокс + абамактин) для захисту садів від кліщів, знищуючи всі стадії розвитку. МікродобриVO VECTA SEAWEED, створене на основі високої концентрації екстрактів морських водоростей *Ascophyllum nodosum* та *Laminaria* допомагає рослинам підготуватись до стресових умов навколишнього середовища та зберегти продуктивність. VECTA SEAWEED сприяє кращому засвоєнню поживних речовин шляхом експресії генів що відповідають за транспорт поживних речовин. Крім того активує гени відповідальні за синтез фітогормонів і деактивує гени, що беруть участь у їх деградації.

Про сорти черешні світової селекції для застосування в тепличному господарстві та відкритому ґрунті йшлося у виступі **Максима МАЦЕНКА та Олександра МАЦЕНКА**, власників плодорозсадника «Маценка»:

– Наш досвід вирощування черешні у відкритому ґрунті базується на перевагах системи UFO, а саме: швидкість збору урожаю, швидка обрізка дерев, обробка насаджень, захист від весняних приморозків, щільність посадки та якість плодів. Наші досягнення та переваги – маємо 100 % сертифікований матеріал, у якого висока приживлюваність та врожайність, надаємо безкоштовні консультації з технологій догляду з виїздом на місце, а також індивідуальний підхід до кожного клієнта.

ТОВ «АГРО-РОСЬ» – сільськогосподарське підприємство із новими європейськими технологіями і технікою, яке має 3500 га землі та 80 га саду у селі Качанівка Півдволичеського району на Тернопільщині.

– Вирощуємо зернові та технічні культури, на 40 гектарах – фруктовий сад із десятком українських та імпортованих сортів яблук, на 30 га культивуємо смородину, на 5 га – малину та плануємо вирощувати лошину. Серед сортів яблук – Голден, Семеренко, Чорний Принц, Айдаред, Гала. На даний час працюємо над розширенням смородинової лінії таких сортів, як Орест, Гоферт, Бен Тиран. Збір ягоди проходить механізовано і виконує цю функцію комбайн Joanna-4. Наступного року плануємо досадити ще 12 га смородини та закупити додаткову техніку, – розповідає керівник відділу ТОВ «АГРО-РОСЬ», агроном **Володимир ЯЗОВ**.

Дружнє спілкування партнерів конференції

На стенді компанії «Альфа Смарт Агро»

Вирощування якісних підщеп для черешні, сливи та абрикоса – перспективна справа, впевнений директор підприємства «Долина Агро» **Олег БАЗЮК**:

– На цій конференції нам дуже цікаво, зустрінемо професіоналів своєї справи, обговорюємо майбутні плани та вже маємо ідеї. На заході презентуємо зразки рослин – підщепи черешні Гізела 5, Гізела 6, підщепи сливи та абрикоса Вавіт. Маємо ліцензію від німецької спілки розсадників. Розмножуємо розсаду у великих кількостях.

Сергій НОВОСАД, директор компанії «Novosad», яка спеціалізується на реалізації елітних саджанців ягідних і плодкових культур та товарів для догляду за садом, говорить:

– Я упродовж багатьох років вожу на екскурсії до успішних плантаторів-ягідників, садівників і в розсадники Польщі і Європи. Наприклад, один із них – відомий у Польщі садівник пан Сенковський. Він нас водить по всіх своїх садах, а також по садах, закладених його саджанцями, та щиро ділиться досвідом. У пана Сенковського закладений великий дослідний черешневий сад. Отож, керуючись його рекомендаціями та маючи його саджанці, ви будете мати успішний черешневий сад. На основі його багаторічного досвіду з різноманіття сортів оберете такий, який найкраще буде рости у ваших кліматичних умовах. Також наш основний вид діяльності – торгівля саджанцями полуниці «фріго» і саджанцями малини. Я знаю усі секрети смаків полуниці і малини, з яких отримаєте гарантований врожай смачних і транспортабельних ягід. Слідкуємо

за новинками світової селекції. В своїх рекомендаціях керуємось гаслом: «Сам бачив, сам куштував і вам рекомендую!». Пропонуємо широкий асортимент горщиків, касет, добрив, засобів захисту і супутніх товарів для вашого успішного ягідного і садового бізнесу.

УКРАЇНСЬКЕ ГОРІХІВНИЦТВО СЬОГОДНІ

У полі зору учасників конференції були й горіхоплідні культури. Про ситуацію в галузі горіхівництва в Україні й світі детально інформував Геннадій ЮДІН, президент УГА.

реклама

Анелас
Двокомпонентний фунгіцид для ефективного захисту яблуневих садів від комплексу хвороб, що запобігає виникненню резистентності

Лонгас
Двокомпонентний інсекто-акарацид для застосування на яблуні з високою ефективністю проти всіх стадій розвитку кліщів

alfa smart agro
0 800 505 542
050 205 43 96
alfasmartagro.com

alfa smart agro –
Надійний захист вашого саду!

– Стратегія розвитку фундуківництва – забезпечити потреби внутрішнього ринку України. Очікуваний прогноз внутрішнього споживання фундука до 2030 року дорівнює 6–8 тис. тонн фундука (у шкаралупі). Далі на часі має бути розвиток експорту фундука. Крім того, на сьогодні Україна 100 % нетто-імпортер мигдалю, і він б'є рекорди за обсягами його постачання в країну, з одночасним зменшенням кількості імпортованого фундука, оскільки в промислове плодоношення вступають вже наші сади. А також, зазвичай у листопаді-грудні експортери волоського горіха виконують 25 % річного об'єму торгівлі на експорт. Після прийняття про запровадження режиму експортного забезпечення в Україні (Постанова № 1261), яка набула чинності 1 грудня 2024 року, у ці місяці було зроблено лише 1 %. Отже, сьогодні у нас є велика проблема із зу-

пинкою експорту волоського горіха, – наголосив Геннадій Юдін.

Анатолій ЗЕЛЕНИЦЯ – фермер із понад 25-річним досвідом, побачив перспективи у вирощуванні українських сортів ягід та інших культур. Тож, окрім виноградарства та виноробства, вирощування зернових культур, кукурудзи, сої, соняшника, зробив ставку на горіхівництво.

– Вирощування волоського горіха у нас в саду не вдалося. Залишили тільки 1 га саду щеплених експериментальних сортів цього горіха. Справа вимагає великих витрат, а ринок збуту майже відсутній, низькі ціни. Але в нас посаджений фундук – 5 га, основний сорт – Барселонський. Загалом, справа прибуткова, проте розширюватися не збираємося, оскільки немає необхідної техніки. Продукцію реалізуємо в Одесі, де вона йде на переробку. Наразі, основний на-

прямок діяльності – виноградники. Серед сортів винограду: Цитрон Магарача, Йоханітер, Дублянський, Ла Кресент, Мускат Блау, Юпітер, Монарх, Одеський чорний. Ми з сином маємо родинну виноробню.

Керівник **Рівненського осередку Української горіхової асоціації, професор НУВГП Петро СКРИПЧУК** прибув на конференцію з метою побачити найкращі інновації від виробників та господарників в галузі садівництва:

– Найбільше нас цікавить горіхівництво та інновації в галузі. Ми презентували олію з волоського горіха холодного віджиму преміумкласу із горіха-метелика та четвтинки з власного горіхового саду з Рівненської області. Це сорти волоського горіха олійного типу. Цикл у нас доволі простий та відповідає стандартам НАССР та ISO 9000. Це нішеве маленьке виробництво, але воно має свої особливості: тара і упаковка відповідають безпеці харчування. Олія володіє низькою корисних властивостей при серцево-судинних захворюваннях, порушеннях шлунково-кишкового тракту, відновленні організму, а також використовується у косметології.

ТЕХНОЛОГІЇ ТА ЗАХИСТ

Керівник компанії «**Клуб рослин**» **Назарій ЗІНЬКО** представив на виставці різні товари для садівництва, професійні інструменти, вимірвальні пристрої, засоби для розмноження рослин, засоби для стимуляції рослин.

– Ми почали працювати у 2008 році, – розповів він. – Імпортуємо в Україну товари з десяти країн світу (Японія, Тайвань, Індія, Швейцарія, Велика Британія тощо). У нас представлені найкращі товари для са-

Учасники дискусійної панелі: «Українське садівництво станом на 4-й рік війни»

На стенді компанії «Клуб рослин»

Партнери заходу компанія «Ралко Технік»

дівництва, які використовуються у всьому світі. До прикладу, від того, якими ви користуєтеся інструментами для обрізки дерев, залежить якість зрізу, а надалі – і плодоношення тих чи інших культур. Крім того, мати якісний інструмент економічно вигідно, адже такі товари мають значно більший термін експлуатації.

Одним із партнерів заходу стала компанія **«РалкоТехнік»** – лідер серед розробників і постачальників промислових холодильних систем в Україні.

Фахівці компанії впроваджують інноваційні технології кліматичного контролю та встановлюють холодильне обладнання від провідних європейських і американських виробників.

Маючи 18-річний досвід, «РалкоТехнік» володіє глибокою експертизою у проектуванні промислових та комерційних холодильних систем. За цей час реалізовано численні проекти у сфері складської логістики – сучасні склади, овоче- та фруктосховища, логістичні центри. Компанія спеціалізується

на фреонових установках, але стала першою в Україні, хто впровадив світові стандарти якості та представив нове рішення – холодильні системи на холодоагенті CO₂.

«РалкоТехнік» пропонує:

- Комплексні рішення «під ключ»: від проектування до сервісного обслуговування та дистанційного моніторингу роботи холодильних систем.
- Високоякісне обладнання: власне виробництво в Україні та партнерство з міжнародними постачальниками.

реклама

Ralco Technic | СИСТЕМИ ПРОМИСЛОВОГО ОХОЛОДЖЕННЯ

ПРЕКУЛІНГ

Швидке охолодження ягід для тривалого зберігання врожаю.

ТОВ «РалкоТехнік»
Адреса: вул. 1-а, Слобідська, 62, оф. 204,
м. Миколаїв, Україна, 54055
Відділ продажу: +38 067 807-19-92
e-mail: sales_department@ralco.com.ua

Сервісна служба:
0 800 309 009
(безкоштовно по Україні)
www.ralco.com.ua

📍 Німеччина 📍 Україна 📍 Польща

Партнери конференції, компанія «Інсолар-холод» з Катериною КОНЄВОЮ (медіагрупа «Технології та Інновації»)

Ананд ПРАКАШ
(компанія «Альма Фрут»)

• Інноваційні технології: зниження енергоспоживання та оптимізація експлуатаційних витрат.

«РалкоТехник» – надійний партнер для створення ефективних та енергоощадних систем холодопостачання для виробників і трейдерів агропромислової продукції.

Представник компанії **ICL Юрій САВЧЕНКО** розповів про асортимент продукції, її переваги й успішні кейси застосування:

– На конференції презентуємо добрива європейських виробників. Ізраїльська компанія – виробник добрив, заводи якої представлені у всьому світі, – Ізраїль, Велика Британія, Італія, Німеччина. Тобто, ми займаємо гарну позицію серед виробників монокалію фосфату, калійного та фосфорного добрива, потрійного суперфосфату, листового водорозчинного добрива, фертигації в краплинному зрошенні. Також виходять новинки на ринок України. Ми пропонуємо споживачу безпечні, висококласні, високочисті

добрива, які досить гарно розчиняються. Завдяки цьому компанія надає готові рішення для виробника.

Професійні субстрати для вирощування не лише садивного матеріалу, а й овочів і ягід, зокрема, лохини від литовського бренду Рекува представила на традиційній виставці технологічного обладнання, інструментів, засобів захисту та живлення рослин та всього необхідного для садівництва у рамках конференції волинська компанія «Кліома Сервіс».

– Ми презентуємо нашим відвідувачам професійні литовські субстрати різної фракції та фасування. Нині є можливість придбати їх у пакуванні 20/40/70 та 250 літрів, а для професійних фермерів пропонуємо велике фасування на палетах по 4,5 тис. літрів. Ці ґрунти дуже якісні, у чому вже мали нагоду пересвідчитися їхні клієнти з різних фермерських господарств та торгових центрів. З цими субстратами можна буде впевнено, що насіння обов'язково зійде, адже вони очищені і відповідають усім необхідним вимогам, – розповіла співзасновниця компанії «Кліома Сервіс» **Олена КЛИМЧУК**.

ГК «Біонорма» вже понад десять років працює на українському ринку, пропонуючи ефективні біологічні рішення для садівництва. Компанія не просто реалізує препарати, а має власне сучасне виробництво у Києві, яке було створене з нуля та розвивалося крок за кроком із використанням наукового підходу та впровадженням інноваційних технологій.

Керівник з продажів по західному регіону **Ельвіра НІМЧУК** зазначає:

Представники компанії AQUATEC

«У Києві маємо власне виробництво. Дистриб'ютори працюють по всій Україні. За понад 10 років ми довели, що українські біопрепарати можуть бути якісними, доступними та дієвими».

Асортимент компанії орієнтований на садівників, фермерів та агрономів, які прагнуть вирощувати здорові й продуктивні культури без надмірного використання хімічних засобів. Серед ключових продуктів:

Біонорма Сад – для обробки насіння маточних насаджень садових культур, саджанців, а також для підживлення та обробки ґрунту.

Володимир ПЕЧКО (ГС «Укрсадвинпром») та Костянтин КУЗЬМЕНКО (компанія «Фруктона-ВН»)

реклама

bionormic®

УНІКАЛЬНИЙ КОМПЛЕКС БІОЛОГІЧНИХ СПОЛУК

Органічний комплекс для рослин Bionormic® – це безперечний та надійний шлях до здорового середовища для вашої родини та землі

- ПОКРАЩУЄ ВРОЖАЙНІСТЬ**
органічне добриво покращує врожайність на 30%
- ВІДНОВЛЮЄ МІКРОФЛОРУ**
та структуру ґрунту, покращуючи його родючість

- ЗАБЕЗПЕЧУЄ ЗАХИСТ**
від хімічного стресу, посухи, глибоких заморозків і раптового перепаду температури
- ЗМІЦНЮЄ ІМУНІТЕТ**
рослин до грибкових та бактеріальних захворювань
- ПРИРОДНИЙ ФУНГІЦИД**
для органічного землеробства.

**З нами завжди
Буде врожайно!**

+38 /067/ 561-35-65
+38 /073/ 421-53-55
+38 /099/ 025-00-92

www.bionormic.life

Благодійний аукціон на підтримку Сил оборони України

Сергій НОВОСАД (компанія Novosad) і Олександр КАФЛЬОВСЬКИЙ (компанія Voran)

Біонорма Триходерма – ефективний захист від грибкових хвороб.

Біонорма Мікориза – препарат для покращення водного та мінерального живлення рослин, особливо корисний на збіднених ґрунтах та в умовах посухи.

В основі роботи компанії – прагнення допомогти українським садівникам отримати високий врожай за рахунок екологічно безпечних методів. Це дозволяє не лише зберігати родючість ґрунтів, але й підтримувати тенденцію до органічного землеробства, яка стає дедалі популярнішою у світі.

«Біонорма» – це приклад того, як українська наука та виробництво здатні створювати продукти, що відповідають сучасним агротехнологічним викликам і допомагають зберегти здоров'я садів.

ПАРТНЕРСТВО ТА БЛАГОДІЙНІСТЬ

Компанія **Strong Distillery** на чолі з її засновником **Романом МЕДВЕДЧУКОМ** – постійний партнер науково-практичних конференцій медіагрупи «Технології та Інновації». Ось і цього разу до уваги учасників заходу була презентована різноманітна лінійка напоїв, створених на базі фруктів, ягід, овочів, горіхів.

Також, наприкінці дня, відбувся 14-й благодійний аукціон на підтримку ЗСУ. На цей раз збирали кошти для підрозділу, де донедавна служив представник компанії **Voran** (обладнання для переробки) **Олександр КАФЛЬОВСЬКИЙ**. Він з перших днів повномасштабного вторгнення і впродовж трьох років захищав нашу країну на різних напрямках, сьогодні активно займається волонтерською роботою. Загалом вдалося зібрати близько 60 тис. грн. Також представник компанії Voran порушив тему переробки та виробництва соків прямого віджиму (статтю на цю тему читайте на с. 70–74).

Донатуйте та підтримуйте наших військових, це надзвичайно важливо для тих, хто зараз на першій лінії оборони, їм важливо відчувати сильний тил і підтримку тих, заради кого вони воюють, – наголосив Олександр Кафльовський.

На стенді компанії EFT GROUP

Представники компанії «Тімак Агро Україна»

Лоти для розіграшу на благодійному аукціоні надали такі компанії:

«ALFA Smart Agro», «Вітера Україна», ТОВ «Саміт-агро Юкраїн», «Strong distillery», «BioNorma», «Тімак агро Україна», «Акватек», BASF Agricultural Solutions Україна, фірми «Новосад», BTU Biotech company, компанії ICL, «Клуб рослин», «EFT GROUP», компанії «Biochem agro», «Грог Грін», Плодорозсадник «Корець-Сад», ТМ «Біонормік», організатор міжнародної виставки «Fruit Logistica».

Наталія ЗЕЛЕНЬКА (менеджер компанії AGRO-MEL, офіційний представник компанії KRONEN в Україні)

реклама

Innovative food technology
KRONEN
THE CROWN FOR FRESHNESS

ТЕХНОЛОГІЧНА ЛІНІЯ

для салату, овочів та коренеплодів
Продуктивність до 1000 кг/год

GS 10-2

Конвеєрна машина для різних форм нарізки
Продуктивність до 1500 кг/год

KUJ V

Машина для нарізки кубиками, соломкою і слайсами
Продуктивність до 2500 кг/год

Гігієнічні ефективні і дієві рішення **Запрошуємо на Agro2Food стенд 1C-I34**

Kronen GmbH • Тел.: +49 173 67913 59 • robert.reisig@kronen.eu • www.kronen.eu
 Agro-Mel • Тел.: +38 050 852 22 01 • info@agromel.com.ua • www.agromel.com.ua

www.kronen.eu

Нові стійкі сорти яблук від розсадника Henri Fleuren –

інвестиція в успішний та прибутковий садівничий бізнес

ПЕРЕВАГИ СОРТІВ ЯБЛУК, СТІЙКИХ ДО ПАРШІ ТА ІНШИХ ЗАХВОРЮВАНЬ

1. Нові стійкі сорти **не потребують частих обробок пестицидами**, а садівники мають шанс значно економити гроші на засобах захисту рослин, паливі та робочій силі. Тому інноваційні сорти придатні для вирощування за органічною технологією.

2. Менша кількість обробок – це насамперед **безпека для екології та здоров'я людей**, адже зменшується кількість хімічних речовин у ґрунті, воді та плодах. Впевненість у безпечності продукції збільшує довіру споживачів до виробника.

3. Відповідно, **собівартість яблук знижується**. А це означає, що виробник може отримувати **більші прибутки**.

4. Інноваційні сорти яблук – це **гарантія якісного та стабільного врожаю**. Адже якщо з'являється парша, вона може знищити до 80 % врожаю. А стійкі сорти дають стабільний результат навіть у роки з несприятливими умовами.

5. **Ризики псування і втрати плодів мінімізуються**. Здорові плоди мають більш тривалий термін зберігання, а також кращий зовнішній вигляд.

6. **Догляд за інноваційними сортами яблук легший**. Тут діє взаємозв'язок: менше стресів та хвороб – менше втручання. Тому нові сорти – це ідеальний вибір для садівників-початківців.

Якщо підсумувати всі переваги, очевидним стає той факт, що стійкі сорти – це інвестиція у стабільність урожаю, екологічність виробництва, довіру споживачів. Також це значна економія фінансових ресурсів.

НОВІ СОРТИ ЯБЛУК: КЛЮЧОВІ ХАРАКТЕРИСТИКИ

Розсадник Henri Fleuren пропонує нові сорти Wursixo та Wuranda, стійкі до захворювань, а також новий клон (мутант) популярного сорту Gala Brilliant.

Wursixo – новий сорт, офіційна назва якого (бренд) зареєстрована 13 серпня цього року. Плоди смугасті, оранжево-червоні, забарвлені на 40-60 %, розміром 65-80 мм. За формою плоди круглі та однорідні, без іржі. М'якоть щільна, хрумка, із медовим присмаком.

Сорт Wursixo стійкий до парші, а також до раку. Сорту притаманна середня вразливість до борошнистої роси. Деревя середньої або високої сили росту, із слабким розгалуженням. Цвітуть у середині квітня. Рекомендовано проводити легке проріджування.

Сорт починає плодоносити на початку серпня. Урожай збирають двічі. Вріх плодів становить 11,5–13. Твердість – 8,5–9,0 кг/см². У камерах із СА плоди можуть зберігатися до листопада, а з ULO – до початку грудня.

Wuranda – сорт, що має рожево-червоні плоди розміром 75-90 мм, забарвлені на 75–80 %. За формою плоди круглі та однорідні, без пожовтіння. М'якоть хрустка і тверда. За текстурою плоди схожі на сорт Honeycrisp, а за солодким смаком – на Fuji.

Сорт Wuranda стійкий до парші, але вразливий до борошнистої роси. Деревя середньої або високої сили росту, з легким розгалуженням. Цвітуть у середині квітня. Рекомендовано проводити легке проріджування.

Сорт починає плодоносити в кінці серпня. Урожай збирають двічі. Вріх плодів становить 12,5–14,0. Твердість – 6,0–7,0 кг/см². У камерах із СА плоди можуть зберігатися до листопада-грудня, а з ULO – до початку січня.

Галузь вирощування фруктів стрімко розвивається. Це підтверджує той факт, що селекціонери постійно працюють над виведенням інноваційних сортів, які відрізняються від уже відомих високою врожайністю, стійкістю до хвороб, привабливим зовнішнім виглядом та досконалими смаковими характеристиками. Інноваційні стійкі сорти яблук, націлені на зменшення собівартості виробництва, пропонує нідерландський розсадник Henri Fleuren, який співпрацює з топовими селекціонерами світу.

Gala Brilliant – сорт, що дає гарні плоди яскраво-червоного або злегка темно-червоного кольору. Плоди можуть бути із ледве помітними смугами або ж із суцільним рум'янцем. Сорти забарвлюються вчасно, стабільно і якісно навіть у тіні. Рум'янець більш вирівнюється до збору врожаю, який розпочинається орієнтовно на 5 днів раніше, ніж у Гала Шніко / Шніга®.

Плоди гарні за формою, із відносно невеликою чашечкою як для сорту Gala і не дуже довгою плодоніжкою. Перевага сорту Gala Brilliant в тому, що його можна збирати і коли він частково смугастий, і коли він із повним рум'янцем.

За смаком плоди сорту Gala Brilliant / Gala MGCP не відрізняються від інших мутантів сорту Gala. Вріх плодів становить 13. Середня вага плодів – 200 г і більше. Понад 95 % плодів вищої якості.

Прибутковий бізнес розпочинається із правильно обраних сортів та якісного садивного матеріалу. А інноваційні сорти від Henri Fleuren допоможуть садівникам досягнути успіху.

Розсадник Henri Fleuren постачає якісні фруктові дерева професійним садівникам із 1922 року. Три покоління однієї родини засновників розсадника засереджуються на якості, інноваціях та надійності. Загальна площа розсадника плодкових дерев становить 130 га. Щорічно там вирощують і доставляють клієнтам близько 1,5 мільйона саджанців. Понад 25 років розсадник працює відповідно до стандартів органічної технології вирощування.

Також розсадник Fleuren відомий як розробник нових систем посадки, таких як кніп-баум та генеративне дерево ЗК. Henri Fleuren також має морозостійку підщепу груші Q-Eline®. Окрім яблуні та груші, розсадник також пропонує садивний матеріал черешні та сливи. Компанія постачає клієнтам дерева, щеплені підщепи (відведення) та підщепи з сертифікованого базового матеріалу.

Засновники Henri Fleuren – акціонери Tree Quattro – трьох розсадників фруктових дерев, де особливу увагу приділяють стійким сортам яблуні. Фахівці Henri Fleuren беруть участь у різних селекційних проєктах і додають до свого асортименту найкращі сорти.

Клієнти розсадника можуть отримати поради щодо різних питань про вирощування, посадку саджанців, обрізування тощо. А фахівці Henri Fleuren можуть повністю підтримувати проєкт, адже надають послугу супроводу проєкту «під ключ». Фахівці консультують клієнтів рідною для них мовою.

Хузейфа Ібрагім

Tel: +31(622) 44 68 99, +31(615) 92 62 72

Boomkwekerij Fleuren, www.fleuren.net
Maasbreeseweg 92 5984 NA KONINGSLUST (NL)

+31 (0)77 – 4772100

реклама

Fleuren
BOOMKWEKERIJ

Хузейфа Ібрагім
+31(622) 44 68 99
+31(615) 92 62 72
www.fleuren.net
РОЗМОВЛЯЄМО
УКРАЇНСЬКОЮ

**САДИВНИЙ МАТЕРІАЛ
ЄВРОПЕЙСЬКОЇ ЯКОСТІ**
З НІДЕРЛАНДІВ

Успішне садівництво: практичні кейси та цінний досвід

Учасники бізнес-туру побували на двох передових садівничих підприємствах Буковини

Не лише фахові дискусії, а й успішні практичні приклади: у межах XII Міжнародної науково-практичної конференції «Успішне садівництво і переробка: Кісточкові. Зерняткові. Горіхоплідні», яку традиційно організувала в Кам'янці-Подільському медіагрупа «Технології та Інновації», відбувся бізнес-тур на провідні садівничі підприємства Чернівецької області. Цього разу учасники конференції побували у СВК ім. Ольги Кобилянської, де вирощують фундук, та на підприємстві «Голд Ромі», що спеціалізується на кісточкових культурах.

СТАВКА – НА ФУНДУК

Спочатку учасники бізнес-туру відвідали молоді фундукові сади СВК ім. Ольги Кобилянської. Про досвід аграріїв із сільськогосподарського виробничого кооперативу, що у селі Слобода Чернівецької області, можна розповісти дуже багато. Адже господарство працює ще з 2000 року. Нині там займаються вирощуванням сої. А з 2018-го на підприємстві розпочали втілювати новий напрямок – горіхівництво, що наразі стало для аграріїв основною сферою діяльності.

На 64 гектарах площі у СВК ім. Ольги Кобилянської вирощують фундук різних сортів. Засаджуючи горіхову плантацію, обрали популярні на той час сорти фундука, зазначає директор підприємства **Віктор ГОРДАШ**.

– Вирощуємо кілька американських сортів, які висадили у 2018–2019 роках. Щоб швидше отримати результат, обрали тоді дворічні саджанці. А пізніше придбали ще й італійські сорти, що оптимально підходять саме для вирощування в умовах клімату нашого регіону. Згодом встановили систему краплинного поливу, бо отримати високий врожай фундука можна лише за умови регулярного зрошування.

Достатній полив має вагомий вплив на успіх у процесі вирощування фундука. Однак забезпечити його доволі проблемно, оскільки надміру води у господарстві немає. Вода для поливу акумулюється у басейні об'ємом 5,5 тисяч кубометрів, а беруть її з двох глибоких свердловин.

– На такі площі, як у нас, потрібно не дві, а сім свердловин.

[ПОДІЇ]

Віктор Гордаш, директор СВК «ім. Ольги Кобилянської» з учасниками бізнес-туру

Однак дістатися до води у нашому регіоні непросто: глибина свердловин сягає 90–100 метрів. Тому поливати сад 24 години на добу не виходить. Та все одно намагаємося постійно проводити зрошування. Горіх «хоче» води, тому крапельна система поливу для тих, хто вирощує горіхові культури – незамінна частина інфраструктури саду. Нашу систему зрошування встановили фахівці компанії «ПрофПолив». Вони провели дуже велику роботу, і ми повністю задоволені як системою поливу, так і нашою подальшою співпрацею. За потреби вони оперативно доставляють необхідні запчастини, завжди надають потрібні консультації, – каже керівник підприємства.

ПОПУЛЯРНІ СОРТИ ТА ПРАВИЛЬНИЙ ДОГЛЯД

На площах господарства ростуть сорти фундука Каталонський (Барселонський), Тонда ді Джиффоні, Джефферсон та Ямхіл. Кожен з них має певні особливості та переваги. Барселонський – високопродуктивний сорт з горіхами середнього розміру, що мають доволі великі ядра. Йому притаманна висока стійкість до хвороб та шкідників.

Ранній італійський Тонда ді Джиффоні також має високу продуктивність. Ці горіхи дозрівають приблизно на 10 днів раніше порівняно з плодами фундука сорту Каталонський. Десертний американський сорт Джефферсон вирізняють великі плоди та ядра високої якості. Ще один американський сорт Ямхіл досягає досить рано. Його плоди децю менші за розміром, в той час, як врожайність доволі висока.

Формуючи рослини, у господарстві спочатку обрала штамбову форму. Однак згодом таки вирішили практикувати кущову систему, що дає змогу раніше отримати плоди. Для цього з 2023 року перестали обрізувати пагони, які раніше видаляли, і з них поступово сформували повноцінні кущі.

Поки що горіхівники працюють без агронома, проте отримують постійно фахові консультації від позаштатного спеціаліста. Саме він допомагає з усіма

ПрофПолив

крапельне зрошення

АВТОМАТИЗОВАНІ СИСТЕМИ ЗРОШЕННЯ ТА ФЕРТИГАЦІЇ

ДЛЯ БАГАТОРІЧНИХ НАСАДЖЕНЬ

- ✓ Облаштування систем зрошення для зернових, плодово-ягідних, овочевих та горіхоплідних культур
- ✓ Повна комплектація автоматизованих систем «ПІД КЛЮЧ» обладнанням від перевірених європейських виробників
- ✓ Проектування та монтаж інноваційних систем крапельного зрошення
- ✓ Професійне сервісне обслуговування та інженерний супровід

TEFT GROUP®

м. Київ,
вул. Велика Кільцева, 4-в
+38 (097) 522-52-84
+38 (067) 383-46-93
office@profpoliv.in.ua

www.profpoliv.in.ua

технологічними аспектами та консультує у разі нагальної потреби. Утім, фундук – не надто примхлива культура. Його можна вирощувати на різних ґрунтах, а в процесі догляду за горіховими насадженнями важливо відстежувати їхній стан і одразу ж реагувати на прояви хвороб та атаки шкідників.

У процесі догляду за садом у СВК ім. Ольги Кобилянської використовують системні та контактні препарати проти борошнистої роси та для боротьби з довгоносом. Протягом сезону засоби захисту, залежно від ситуації, вносять у кілька етапів. Застосовують також необхідні мінеральні добрива – по листу та під корінь.

На щастя, цьогорічні весняні приморозки практично не вплинули на горіховий сад. «Поталанило», – кажуть у господарстві, адже заморозки навесні трапляються практично щороку, і нижня частина кущів подекуди підмерзає, що згодом позначається на стані насаджень.

ПРАЦЮЮТЬ З ПЕРСПЕКТИВОЮ: ЯК ТЕХНІКА ЗМІНЮЄ ПІДХІД ДО ГОРІХІВНИЦТВА

Фундуковий сад у господарстві ще досить молодий, тому про повну врожайність говорити нині зарано. Торік на 30 гектарах «дорослішого» саду загалом зібрали дві з половиною тонни плодів. Ще на 34 гектарах насаджень перший врожай очікується цьогоріч. Поки що врожай збирають вручну, однак у господарстві мають намір придба-

ти сучасну техніку та механізувати цей процес. Адже залучати сезонних робітників на збір врожаю щороку все складніше.

Відстань між фундуком у саду становить 4 метри, міжряддя – п'ятиметрове, тож на площі зможуть працювати комбайни для збору горіхів. Площі у саду готують до цього вже зараз. Для якісного механізованого збору важливо, щоб поверхня саду була рівною, без рівчаків та заглибин, а трава – коротко скошеною. Щоб вирівняти поверхню та подолати бур'яни, в господарстві використовують фрезу, яку в господарстві вважають незамінним обладнанням.

– Цю фрезу нам порекомендували фахівці з компанії EFT GROUP. Без неї у саду працювати було б дуже важко. Щоправда, для 64 гектарів однієї фрези замало. Щоб обробити усю площу, потрібно близько місяця. Зрештою,

проблема не лише з технікою, а й з робочою силою. Зараз у нас є тільки один тракторист – інші пішли до війська. Тому працювати відповідно до технології досить непросто, бо потрібно дуже багато встигати. Але ми все одно намагаємося, – каже очільник господарства.

Механізація виробництва позначається на кінцевому результаті. Однак техніку для садівництва потрібно підбирати відповідно до потреб підприємства та особливостей саду. Як працює один з сучасних «гаджетів» для саду – інноваційна фреза від компанії Calderoni – учасникам бізнес-туру продемонстрували фахівці компанії EFT GROUP.

Пристовбурова фреза Calderoni – оптимальний помічник у сучасному саду. Це обладнання дає змогу за допомогою однієї машини проводити одразу кілька видів робіт: фрезерування, окопування, підгортання, менеджер з продажів компанії **EFT GROUP Марк КУЗЬМІНСЬКИЙ**:

– Для того, щоб зібрати фундук механічним способом якісно та без втрат, поверхня у саду повинна бути максимально рівною. У перших кілька років в молодому саду не рекомендується застосовувати хімічні засоби для боротьби з бур'янами. Відтак регулярне використання фрези дасть змогу якісно підготувати пристовбурову зону для майбутнього збору фундука. Фреза працює з високою швидкістю, при цьому щуп не пошкоджує стовбури дерев. Фреза Calderoni підходить і для роботи у садах з розлогими кронами дерев. Завдяки її використанню можна зекономити на гербіцидах і згодом забезпечити якісний збір врожаю.

Пристовбурова фреза

CALDERONI

ПРОСТІ
РІШЕННЯ
ДЛЯ САДУ
«ПІД КЛЮЧ»

ПЕРЕВАГИ CALDERONI

✓ Максимальне наближення до рядка

Завдяки розширеному бічному зсуву, фреза працює ближче до стовбура рослини, забезпечуючи ідеальне очищення пристовбурової зони навіть у вузьких міжряддях.

✓ Щуп із делікатною дією

Інтелектуальний сенсор-щуп м'яко реагує на стовбур, не травмуючи культуру. Це дозволяє ефективно працювати навіть у молодих садах, виноградниках та ягідниках.

✓ Швидкість + якість = продуктивність

Потужний привід і продумана конструкція дозволяють працювати на високій швидкості без втрати якості обробки, скорочуючи час і витрати на гектар.

✓ 3 функції в одному агрегаті

Один агрегат виконує одразу кілька завдань:

- Фрезерування міжрядь та бур'янів
- Окопування пристовбурової зони
- Підгортання землі до кореневої системи

✓ Раціональне використання бюджету

Універсальність фрези Calderoni означає:

- Мінус одна операція — мінус один прохід
- Економія пального, часу та коштів на техніку
- Оптимізація роботи в саду чи винограднику

Технічні характеристики

- ✓ **Модель FPS** підходить для дерев з широким листям і відстанню між рядами від 3,50 м до 6,50 м. Єдина модель, оснащена **подвійним гідравлічним пристроєм бокового зсуву**.
- ✓ **Модель FPF** підходить для дерев із нормальною кроною та відстанню між рядами від 2,80 до 4,50 метрів. Модель оснащена **подвійним з'єднанням до підйомника трактора**.
- ✓ **Модель FPP** призначена для дерев із зменшеною кроною та відстанню між рядами від 2 до 4 метрів. Єдина модель, оснащена **системою об'їзду дерев за паралелограмною схемою**.

Особливості

З місця водія можна керувати всіма рухами фрези.

Завдяки високій чутливості сенсорного щупа, машина здатна миттєво реагувати та обійти дерева будь-якого діаметра, підтримуючи високу точність роботи навіть у щільно насаджених виноградниках та високу швидкість руху вперед.

Передбачено низку регулювань, зокрема зміну кута нахилу робочої головки відносно площини обробки, а також регулювання глибини обробки.

ТОВ «ЕФТ ПЛЮС»,
+38 044 333 33 45, +38 067 447 20 20,
+38 067 440 10 73
eft.ukraine@gmail.com, www.eftgroup.ua

EFT GROUP

САД ПОЧИНАЄТЬСЯ З ПРАВИЛЬНИХ РІШЕНЬ: ШПАЛЕРА, ПОЛИВ І ЯКІСНІ САДЖАНЦІ

За час вирощування фундука у СВК ім. Ольги Кобилянської вже встигли здобути неоціненний досвід, а подекуди й «набити гুলі», як каже керівник підприємства. Зважаючи на це, означили низку важливих рекомендацій, які можуть допомогти початківцям уникнути помилок. Зокрема Віктор Гордаш радить монтувати у саду металеву шпалеру, яка не буде розтягуватися у спекотні дні. Не потрібно економити й на стовпчиках.

– Дерев'яні стовпчики недовговічні: за 5–7 років вони вже можуть зігнити. Тому краще обирати бетонні стовпи й встановлювати їх через кожні 10 метрів. Впевнилися ми й у тому, що крапельний полив краще облаштовувати на дротах. Важливо все робити правильно з самого початку справи, тоді й розвивати її буде простіше. Якщо ж упустити кілька років через помилки, то потім надолужити буде дуже важко. Тому початківцям раджу зважати на найважливіші речі. Передусім, придбати якісні саджанці. Краще заплатити більше, але висадити досконалий садивний матеріал, котрий не потрібно дорощувати. Якщо саджанці виростили професійно, з дотриманням технологічних вимог, у них буде імунітет до хвороб та високий потенціал, – зазначає Віктор Гордаш.

Ще один важливий фактор – достатня кількість води та якісна система крапельного поливу. Третя обов'язкова умова успіху – правильний догляд за садом, який в ідеалі має контролювати досвідчений агроном.

Горіхівники із СВК ім. Ольги Кобилянської не відкидають можливості у майбутньому розширити виробництво. Однак поки що прагнуть максимально чітко налагодити всі процеси в саду, який вирощують зараз. І впевнено працюють на перспективу.

– Кожну справу потрібно робити з творчим і ретельним підходом – як художник, а не маляр-штукатур. У нашій справі заробіток не може бути єдиною метою. От у Європі працюють так, щоб кожен клаптик землі приносив прибуток, а продукція була максимально якісною. На це й потрібно рівнятися, – вважає Віктор Гордаш.

«ГОЛД РОМІ»: ІНТЕНСИВНИЙ САД ЗІ СТАВКОЮ НА ТЕХНОЛОГІЇ

Ще одне буковинське господарство, куди завітали учасники бізнес-туру, спеціалізується на вирощуванні кісточкових культур. Основна культура у садах ТОВ «Голд Ромі» – яблука. Сорти Гала Шніга, Шніга Ред, Гала, Ред Делішес, Фуджі, Голден вирощують на підщепі М9. Мають у господарстві також 30 гектарів груші, 5 гектарів слив та 10 гектарів черешні. Працюють там за інтенсивними технологіями, обробляючи загалом близько ста гектарів саду.

У «Голд Ромі» від початку діяльності зробили ставку на високотехнологічний бізнес. Передусім придбали якісні саджанці, стійкі до шкідників та хвороб. Садивний матеріал купували в Італії та в Нідерландах, і така інвестиція у

майбутнє цілковито себе виправдала. Сорти яблук обирали з «експортним» прицілом, зупинившись на тих, що популярні у країнах, куди наразі чернівецькі садівники реалізують продукцію.

Яблуневий сад накритий протиградовою сіткою. Тут встановлена шпалера Spinazzè. Наймолодші насадження, де ростуть яблуні сорту Фуджі, також планують облаштовувати сіткою. Адже за нинішніх умов без такого вдосконалення саду важко обійтися. Вибір сітки – дуже важливий етап, що впливає на подальшу врожайність, зазначає директор компанії **«Голд Ромі» Олександр МИГАЛАТЮК.**

– Усе зазвичай пізнається на практиці. Близько 40 гектарів саду у нас вкрито темною сіткою, і наразі ми вже розуміємо, що сітка темного кольору погіршує закладання плодів. Натомість нова сітка Kristal для яблуневого саду

Олександр Мигалатюк, директор «Голд Ромі»

підходить ідеально. Вона забезпечує високу стійкість до впливу УФ-випромінювання, а плоди під нею швидше дозрівають і краще забарвлюються. Загалом, досвід свідчить, що сітка – це обов'язкове вдосконалення. Адже без неї за 15 хвилин можна залишитися взагалі без врожаю. Навіть під час приморозків сітка забезпечує певний захист – якщо, скажімо, на вулиці мінус три, то у саду буде близько нуля. Ці технології давно відпрацьовані у Європі, зокрема в Італії – там усі прагнуть додаткового захисту. Ми проїхалися цією країною, й переконалися, що у них накриті практично всі сади.

ГРУША Й СЛИВА: РІШЕННЯ ДЛЯ ГАРНОГО ВРОЖАЮ

Частково накритий сіткою й грушевий сад. На 30 гектарах тут росте груша сорту Ноябрська, а також невелика кількість сорту Конференція. Грушу вирощують переважно на підщепі Q-Eline. Висаджували дерева за різними схемами – на відстані 60 і 80 сантиметрів.

– Знову-таки, на досвіді впевнилися, що 80 сантиметрів – кращий варіант. З огляду на схему висаджування формуємо дерева на один стовбур. Якщо формувати на два, вони виходять доволі загущеними, й відстані у 80 сантиметрів тоді замало: потрібно принаймні 1,2 метра. Якщо все робити відповідно до технології, то повне плодоношення груші відбувається на четвертий рік. Тому працюємо на те, щоб отримати запланований

врожай, – розповідає керівник підприємства.

Сливовий сад у господарстві поки що зовсім молодий. Тут вирощують сливу сорту Хаганта, славний матеріал якої придбали у Нідерландах. Це стійкий до хвороб та заморозків сорт з великими плодами, що мають привабливий товарний вигляд. У його стійкості до морозів садівники впевнилися цього року: шкода від інтенсивних весняних морозів виявилася не надто великою.

реклама

АРДЕЙ ДАК
ВИБРОБНИЦТВО ТА ПРОДАЖ
СВРОТАРИ ЗІ ШПОНУ ТА КАРТОНУ

+38 050 914 83 99
+38 077 914 83 99

Учасники бізнес-туру

Ще один морозостійкий сорт сливи Презеса росте у саду третій рік. Це пізній сорт, який наразі практично відсутній в Україні, натомість в Нідерландах він набуває популярності. Мають у господарстві також сорт Топ Хіт. Однак попри зовнішню привабливість, цим плодам не притаманні настільки яскраві смакові якості, як іншим сортам, що ростуть у господарстві. Сливу вирощують на підщепах Вавіт.

– Маємо також кілька сортів-запилювачів. Щоб забезпечити гарне запилення, використовуємо осмії. Також домовляємося з місцевими пасічниками, котрі привозять та встановлюють у садах вулики з бджолами, – розказує Олександр Мигалатюк.

ЧЕРЕШНЯ: ЗАХИСТИТИ САД І ЗІБРАТИ ВРОЖАЙ

На черешневих площах «Голд Ромі» росте чотири сорти цієї культури: Кордія, Регіна, Карина та Ляпис. Останній «працює» як запилювач. Черешню вирощують на підщепі Gisela 5. Усі сорти – пізні, що дає змогу не хвилюватися щодо атак птахів. На той час шпаки та інші пернаті вже встигають насититися ранніми ягодами.

На відміну від інших культур, на черешню весняні морози цього року таки вплинули. Найгірше раптовий холод переніс сорт Кордія, зауважує директор господарства:

– Хоч бруньки на той час були ще закриті, але приморозки виявилися настільки інтенсивними, що проникли всередину. Низ дерев постраждав більше, верхівки мороз вразив не настільки сильно. Щоб зберегти врожай, вносимо бор, цинк та інші речовини у великих дозах. Адаже в такому випадку рятує хіба що інтенсивне живлення та гібереліни. Жоден з методів боротьби із заморозками на таких площах не спрацює. Задимлювати чи прогрівати можна кілька гектарів. Якщо ж морози тривають тиждень, то це взагалі не має сенсу. Тому активно підживлюємо площі. А коли ягода наливається, важливо забезпечити достатній полив, – розповідає Олександр Мигалатюк.

До слова, у садах «Голд Ромі» встановлено систему крапельно-го зрошення від компанії Netafim.

Воду акумулюють у басейні місткістю 18 тисяч тонн води.

Обрізування у черешневному саду проводять після збору врожаю – наприкінці літа. Тоді ж додатково підживлюють дерева.

Збір врожаю – окремий «квест», адже у «Голд Ромі», як і в більшості інших господарств, вкрай гостро постає проблема пошуку сезонних працівників.

– Якщо раніше я міг без проблем залучити до сотні працівників, то зараз і п'ятьох знайти нелегко. Але для мене важливо, щоб врожай збирали не швидко, а максимально якісно. За час роботи ми переконалися, що якість – це дуже важливо. Адаже у садівництві дуже багато витрат, і не буває так, щоб просто посадити дерева, а за якийсь час отримати прибуток. Нещодавно ми «замахнулися» на досить великі обсяги: за рік висадили 50 гектарів молодого саду. Досвід засвідчив, що це надто багато, і за такими обсягами неможливо встигнути зробити усе, що потрібно. Краще садити по десять гектарів на рік і робити все максимально досконало. Тому поки що збільшувати площі більше не плануємо, – зазначає директор ТОВ «Голд Ромі».

На всі культури, що вирощують у господарстві, своєчасно вносять якісні засоби, що захищають сад від хвороб та шкідників. Серед таких засобів – препарати від компанії Bayer, що входять до технологічної схеми захисту садів у «Голд Ромі».

Про засоби, в ефективності яких уже впевнилися в господарстві, учасникам бізнес-туру розповів фахівець із маркетингу препаратів для захисту спеціальних культур компанії «Байер-Україна» **Igor ТАРУШКІН**.

– Серед продуктів компанії Bayer, які використовують на площах господарства «Голд Ромі» – гербіцид Бекано, що успішно застосовується проти однорічних однодольних та дводольних бур'янів. Вноситься також фунгіцид Флінт Стар. А завдяки внесенню високосистемного фунгіциду Луна Кер за умови не надто суттєвих опадів можна зменшити кількість обробок. Хороший ефект у боротьбі з сисними шкідниками дає внесення засобу Сіванто Прайм. А за допомогою інсектициду Ваєго можна успішно боротися з плоджеркою, – розповів Ігор Тарушкін.

АКТУАЛЬНА СИТУАЦІЯ З ВИРОЩУВАННЯ ЯБЛУНІ ТА ГРУШІ:

ВИКЛИКИ та перспективи складного сезону

Сектор вирощування зерняткових культур в Україні зараз переживає один із найскладніших сезонів за останні роки. Руйнівні весняні заморозки, нетипові погодні коливання й активізація шкідників і захворювань створили безпрецедентні виклики для галузі. У таких умовах особливо важливим стає професійний аналіз ситуації та практичні рекомендації від досвідчених експертів. Тож під час XII Міжнародної науково-практичної конференції «Успішне садівництво і переробка: Кісточкові. Зерняткові. Горіхоплідні» з ґрунтовною доповіддю про актуальну ситуацію з вирощування яблуні та груші виступила Анна САХОНЧИК, засновниця ФГ «Горизонт» і незалежна консультантка з вирощування цих культур. Експертка, яка вже понад десять років співпрацює з голландським консультантом Пітером ван Аркелем, детально проаналізувала стан галузі в основних садівничих регіонах України та поділилася практичним досвідом подолання сезонних викликів.

НАСЛІДКИ ВЕСНЯНИХ ЗАМОРОЗКІВ: РЕАЛЬНІСТЬ ПРОТИ ПАНІКИ

Попри панічні настрої після руйнівних весняних заморозків, реальна ситуація в українських садах виявилася менш катастрофічною, ніж очікувалося, зазначає Анна Сахончик. За її словами, детальний аналіз пошкоджень продемонстрував нерівномірний вплив морозів на різні сорти. Так, найбільше постраждали сорти групи Ред Делішес, особливо у Вінницькій і Чернівецькій областях, де спостерігаються найбільш контрастні температурні коливання.

– Ці сорти взагалі холоду не люблять. Тому дуже часто після цвітіння за такої погоди вони скидають цвіт, – зазначила Анна Сахончик.

Крім того, значні пошкодження отримали сорти групи Джонаголд через їхню схильність до раннього розпускання цвіту, що робить їх особливо вразливими до пізніх весняних заморозків. Ці сорти демонструють характерні морозобойні, тобто своєрідну форму оржавлення, які неможливо усунути хімічним способом.

Водночас на грушевих насадженнях теж спостерігається не лише підмерзання, але й активне формування оржавлення, що ускладнює загальну картину якості майбутнього врожаю, тому ця проблема потребує окремого підходу та спеціалізованих заходів для захисту дерев.

РЕВОЛЮЦІЙНА РОЛЬ СУЧАСНИХ ТЕХНОЛОГІЙ

Завдяки використанню сучасних регуляторів росту й інноваційних препаратів типу прогексациону кальцію та гіберелінів вдалося врятувати значну частину врожаю навіть при критичному підмерзанні 90 % дерева. Засновниця фермерського господарства «Горизонт» наголошує:

– Саме завдяки сучасним технологіям можна досягнути таких результатів та зберегти ті плоди на дереві. Але ці плоди, на жаль, не завжди характеризуються високою якістю. Тому цей факт демонструє важливість комплексного підходу, за якого технологічні рішення дозволяють зберегти кількісні показники, але вимагають додаткових зусиль для забезпечення якості продукції.

Натомість в грушевих садах такі регулятори росту як GA3 і GA4+7 демонструють особливу ефективність, допомагаючи утримувати після морозного пошкодження плоди навіть за відсутності насіння. Анна Сахончик наголошує, що завдяки цим препаратам навіть у таких екстремальних умовах садівник може отримати врожай:

– Що більше в плодах груші насіння, то вони чистіші, більші й однорідні. Тому в цьому випадку плоди, звісно ж, не матимуть преміальної якості, оскільки насіння відіграє критичну роль у формуванні товарних характеристик врожаю груші.

ДЕТАЛЬНІ ПРОГНОЗИ ВРОЖАЮ: СТАНДАРТНИЙ РІВЕНЬ ПОПРИ СЕЗОННІ ВИКЛИКИ

З огляду на детальний моніторинг стану садів у різних регіонах України й аналіз ефективності застосованих агротехнічних заходів, попри критичне червнєве опадання зав'язі груші, експерти прогнозують, що цього сезону врожай буде не меншим, ніж торік, однак дещо гіршої якості. Адже зав'язі плодів на деревах залишилося досить багато. Причому в багатьох господарствах навіть доводиться виконувати хімічне проріджування.

Щодо яблуневих садів, то особливо увагу викликає нетипова поведінка сорту Ред Делішес, який демонструє активне червнєве осипання зав'язі навіть при візуально хорошому зав'язуванні плодів. Анна Сахончик пояснила цей феномен:

– Навіть при гарному зав'язуванні плодів, сприятливій погоді під час цвітіння сорти групи Ред Делішес дуже сильно «оппадають». Тільки один плід має зелене забарвлення, всі решта – червоне, і саме вони найближчим часом опадуть. Це особливо стосується садів без додаткового внесення прогексадіону кальцію.

За словами експертки, це створює додаткові виклики для фермерів, оскільки плоди вже досягають великого розміру, що робить їх втрату особливо болючою. Тому прогноз для сортів групи Ред Делішес цього сезону досить песимістичний.

ЄВРОПЕЙСЬКИЙ КОНТЕКСТ І ГЛОБАЛЬНІ ЦІНОВІ ТЕНДЕНЦІЇ

Аналізуючи ситуацію на європейському ринку, Анна Сахончик наголошує на ключовій ролі Польщі у формуванні цінової кон'юнктури. Так, співпраця з європейськими експертами дозволяє отримувати оперативну інформацію про стан садків у сусідніх країнах.

– Тому можу сказати, що основним гравцем, який буде впливати на ціну цього сезону, буде все-таки Польща. Тому ситуація на ринку перш за все залежить від того, який там буде врожай, – переконана засновниця ФГ «Горизонт».

Попри пошкодження внаслідок заморозків садів у деяких регіонах Польщі, основні садівничі зони мають сучасні системи дощування й ефективний захист від морозу. Тому найбільші втрати зафіксовані в північних регіонах країни, де садівництво менш розвинене.

– Загалом, якщо врожай у Європі складе 10–12 мільйонів тонн замість звичних 12,5 і більше, ціни на яблука залишаться помірними й не зростатимуть так, як попереднього сезону, – зазначила Анна Сахончик.

КОМПЛЕКСНА СТРАТЕГІЯ ЗАХИСТУ ВІД ХВОРОБ

Після завершення первинного сезону парші садівники можуть об'єктивно оцінити ефективність весняних обробок саду та скорегувати подальшу стратегію захисту. За словами Анни Сахончик, під час первинного сезону всі аскоспори вилетіли та вже не проростають, тому ми можемо спрогнозувати, як потрібно боротися з конідіями.

У професійному консалтингу активно використовується спеціалізована модель розв'язку парші, що дозволяє фермерам відстежувати фітосанітарну ситуацію на конкретних метеостанціях і своєчасно реагувати на критичні інфекційні періоди. Фермер може заходити на спеціалізований сайт і моніторити ситуацію в режимі реального часу.

Але подальша стратегія боротьби кардинально залежить від наявності парші на листках. За наявності видимих симптомів необхідні систематичні обробки контактними препаратами з інтервалом 5–7 днів.

– Варто зазначити, що наявну первинну паршу, яка вже є на листі дерев, уже нічим не можна вбити. Тобто в саду до закінчення сезону вже є джерело інфекції. Тож якщо ви хочете восени отримати чисте та здорове яблуко, кожен 5–7 насадження потрібно профілактично обробляти препаратами з діючою речовиною каптан чи дитіанон, – порадила Анна Сахончик.

БОРОШНИСТА РОСА: СИСТЕМНИЙ ПІДХІД ДО ПЕРВИННОЇ ІНФЕКЦІЇ

Масове поширення борошнистої роси в садах пояснюється значною кількістю первинної інфекції, яка сформувалася в попередньому сезоні. І, за словами Анни Сахончик, жодними хімічними препаратами вбити її не можна. І єдиним справді ефективним методом контролю залишається механічне видалення уражених пагонів. Тому для ідентифікації та видалення пагонів первинного зараження рекомендується проводити два цільових тури по саду відразу після цвітіння. Натомість подальші хімічні обробки спрямовуються лише на запобігання вторинному інфікуванню. Така стратегія передбачає регулярні обробки препаратами з інтервалом не більше 10–14 днів до повного припинення росту однорічних пагонів. Критично важливим є використання достатньої кількості робочого розчину – не менше 750 літрів на гектар.

До речі, деякі сорти яблуні, зокрема Фуджі, Ред Делішес, Гренні Сміт, демонструють природну стійкість до борошнистої роси, що дозволяє дещо зменшити інтенсивність обробок.

НОВІ ФІТОСАНІТАРНІ ВИКЛИКИ: АЛЬТЕРНАРІЯ НАБИРАЄ ОБЕРТІВ

Активізація альтернативи на провідних комерційних сортах Гала та Голден стала однією з найбільш обговорюваних проблем сезону. Хвороба особливо активно проявляється через сприятливі умови –

температуру понад 20 °C і підвищену вологість повітря.

Так, на сорті Гала альтернатива може первинно уражати плоди, оминаючи листовий апарат, що ускладнює раннє виявлення та своєчасне втручання. Для контролю рекомендується комплексна схема, що починається з системного обприскування препаратом Світч або препаратами з групи SDHI за умови їх обмеженого попереднього використання. Ефективність цих препаратів можна підвищити завдяки комбінуванню з фосфітом калію для зміцнення природної стійкості дерев.

Окрім того, подальший захист яблуневих садів забезпечується регулярними обробками бікарбонатом калію з інтервалом 5–7 днів аж до завершення вегетації, що одночасно контролює борошнисту росу та частково паршу.

КЛІЩІ: КОМПЛЕКСНА ЗАГРОЗА ЛІТНЬОГО ПЕРІОДУ

Проблема кліщів набула критичного характеру в садках, де в попередньому році спостерігалися осередки популяції цього шкідника, побороли якого влітку дуже складно.

– Складність літнього контролю за цим шкідником полягає в одночасній присутності всіх фаз розвитку шкідника на деревах, що унеможливує їх повне знищення одним препаратом. Тому ключовим залишається весняний захист з використанням олійних препаратів, – наголосила Анна Сахончик.

Літня стратегія захисту від кліщів передбачає мінімум два обприскування з тижневим інтервалом, причому обов'язково з різними активними речовинами для запо-

бігання розвитку резистентності. Обробки проводяться з максимальною кількістю води та додаванням прилипача для забезпечення якісного покриття. Критично важливим є уникнення препаратів суцільної дії, які знищують корисну ентомофауну, що природно контролює кліщів та інших шкідників.

ЯБЛУНЕВА ПЛОДОЖЕРКА: МОДЕЛЬНИЙ ПІДХІД ДО ПРОГНОЗУВАННЯ

Нинішній сезон продемонстрував особливості розвитку яблуневої плодожерки через нетипові погодні умови. Для точного прогнозування й оптимізації термінів обробок використовується спеціалізована модель розрахунку суми активних температур.

Так, початок льоту цього шкідника зафіксований на початку травня в Чернівецькій та Вінницькій областях, проте холодна дощова погода значно знизила виживаність відкладених яєць, що дозволяє частково контролювати яблуневу плодожерку. Натомість набагато критичнішим буде контроль другого покоління, коли погодні умови стануть більш сприятливими для розвитку шкідника.

УПРАВЛІННЯ РОСТОМ В ЕКСТРЕМАЛЬНИХ УМОВАХ

В садках з мінімальним урожаєм або його повною відсутністю виникають специфічні завдання з контролю вегетативного росту. Після використання прогексадіону кальцію, який втрачає ефективність при повторному застосуванні, доступні й інші альтернативні методи. Тому за умови активно-го росту та наявності зрошення

ефективним методом є підрізання коренів під прямим кутом на відстані 40 сантиметрів від штамба. Цей метод можна комбінувати з використанням регулятора росту NAA (10 % д.р.) у дозуванні 100 мілілітрів, який гальмує розвиток кореневої системи.

– Стратегія живлення також потребує коригування. Тому якщо в саду мало яблук врожаю немає взагалі, азот влітку вносити не потрібно, лише восени, щоб підготувати дерева до формування великої кількості квіткових бруньок наступного сезону, – зазначила Анна Сахончик.

ІННОВАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ

Стратегічно важливим напрямом стало випробування нових сортів, клонів і підщеп в специфічних українських умовах. За словами Анни Сахончик, особливу увагу приділено новим підщепам М-200 та серії Женева (CG) різних номерів у комбінації з перспективними сортами. Ці підщепи демонструють стійкість до хвороб реплантації, що критично важливо при закладанні нових садів на місці старих насаджень.

– Ми також реалізуємо українсько-німецький проєкт з розвитку плодівництва у Вінницькій області, що передбачає будівництво сучасного холодильного комплексу для зберігання продукції з можливістю оренди потужностей місцевими фермерами. Крім того, ми розширюємо мережу метеостанцій на Вінниччині для моніторингу парші та яблуневої плодожерки, забезпечуючи фермерів оперативною інформацією для ухвалення управлінських рішень, – розповіла Анна Сахончик.

FRUIT EXPERT

fruitexpert.com.ua
+38 066 83 919 68
sakhonchik.anna@gmail.com

реклама

ЗБЕРЕЖЕНИЙ УРОЖАЙ

як елемент успішного бізнесу

Дмитро ТИМОШЕНКО, менеджер з технічної підтримки засобів захисту спеціальних культур та винограду, компанія «Сингента»

Ранньовесняні заморозки, які припали на цвітіння кісточкових культур, внесли корективи у вирощування фруктів. Як результат – зменшення врожаю та високі ціни на ці смачні плоди. З яблуками і грушами ситуація склалася дещо інша. І хоч пошкодження квіток заморозками становило 20–30 %, це не вплинуло на кількість урожаю, а в деяких господарствах навіть потребувало додаткового прорідження зав'язі. За прогнозом, 2025 рік покаже на 20 % перевиробництво яблук у світі, а це, своєю чергою, позначиться на експортній ціновій

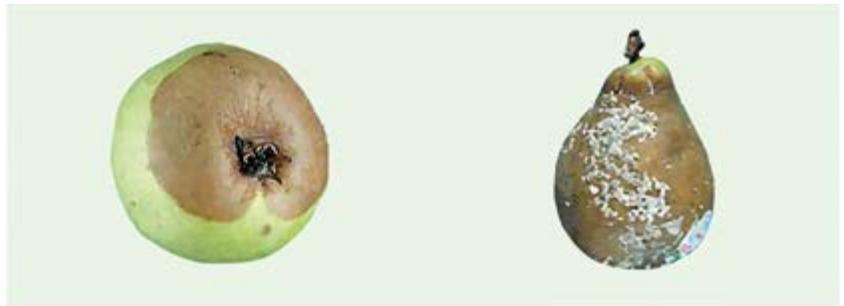
політиці, відповідно, ціна буде не такою високою, як у 2024 році. Однак можливість заробити в господарства є, якщо зробити ставку на якість, адже якісні плоди продати завжди легше, ніж пошкоджені хворобами чи шкідниками. Здавалося б, плоди вже зібрані й покладені на зберігання, але при відкритті сховища виявляється, що частина цих фруктів зіпсовані різними хворобами. І проблема не в РГС (регульоване газове сховище), а в тому, що існують хвороби, які проявляються в період зберігання плодів навіть за низьких температур.

Для запобігання розвитку цих хвороб у сховищі потрібно заздалегідь провести обробки саду, які повинні включати в себе ефективні фунгіциди. Також необхідно визначитися з терміном зберігання, оскільки від цього залежить і схема обприскувань.

ГНИЛІ В ПЕРІОД ЗБЕРІГАННЯ

Моніліоз плодів персика

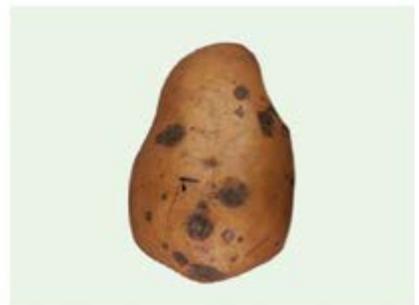
Сіра гниль

Пеніцильозна гниль (блукитна, сиза)

Альтернаріозна гниль

Кладоспоріозна гниль

Проте не тільки хвороби пошкоджують плоди в сховищі, це може бути і яблунева плодожерка третього покоління. Пошкоджувати шкідник починає при сумі ефективних температур (вище +10 °C) більше ніж 1050 °C, що часто збігається з фазою початку дозрівання плодів. Самки відкладають яйця на поверхню плодів, і таким чином заражені плоди можуть потрапляти у сховище, де за сприятливих умов гусениці відроджуються і завдають шкоди. Тобто, плодожер-

ка може пошкоджувати плоди як у саду, так і в сховищі. Для запобігання цьому явищу, рекомендовано проводити обробку препаратом Проклейм® 0,4–0,5 л/га за два тижні до збору врожаю. Звісно, для оптимізації витрат її можна здійснити з рекомендованим вище фунгіцидом у баковій суміші.

Збереження якісного врожаю для реалізації надалі – це ще одна складова успішного ведення бізнесу!

ПОДОВЖЕНЕ ЗБЕРІГАННЯ ЯКІСНИХ ПЛОДІВ

Каптан	Каптан	Каптан	Геокс™ 0,4 кг/га		Геокс™ 0,4 кг/га		Січня
Каптан	Каптан	Каптан	Світч® 1,0 кг/га		Геокс™ 0,4 кг/га		Березня
Каптан	Каптан	Каптан	Світч® 1,0 кг/га	Геокс™ 0,4 кг/га		Геокс™ 0,4 кг/га	Червня
6 ТИЖНІВ ДО ЗБИРАННЯ	5 ТИЖНІВ ДО ЗБИРАННЯ	4 ТИЖНІ ДО ЗБИРАННЯ	3 ТИЖНІ ДО ЗБИРАННЯ	2 ТИЖНІ ДО ЗБИРАННЯ	1 ТИЖДЕНЬ ДО ЗБИРАННЯ	3 ДНІ ДО ЗБИРАННЯ	ЗБЕРІГАННЯ ДО

ГРУША ЯК БІЗНЕС: ПЕРСПЕКТИВА Є!..

Огляд ринку та перспективні технології для стабільного прибутку

Катерина ТРАЧУК

Груша посідає важливе місце у структурі зерняткових культур в Україні. Це дійсно дуже перспективна культура для вирощування, адже площі під грушею ще не настільки великі, щоб повністю забезпечити внутрішній ринок, а ціни на плоди досить вигідні для виробників в усі сезони. Як же вести ефективний грушевий бізнес? Де шукати перспективи? Про ринкові тенденції, досвід власників та провідних фахівців господарств і компаній, що надають послуги для фермерів, думки експертів щодо груші як культури для ефективного бізнесу читайте далі.

РИНОК ГРУШІ В УКРАЇНІ

За даними Держстату, у 2023 році у всіх категоріях господарств зібрали 144,8 тис. тонн груш. Площа грушевих насаджень у 2023 році становила 11,9 тис. га. Середня врожайність досягла близько 1,22 т/га. У 2024 році, за даними Держстату (які наведено без урахування тимчасово окупованих російською федерацією територій та частини територій, на яких ведуться (велися) бойові дії), та за інформацією, сформованою на основі фактично поданих звітів підприємств, груш було зібрано 9,72 тис. тонн. Площа насаджень під грушами у 2024 році становила 1,1 тис. га. А середня врожайність – близько 0,9 т/га.

Груша займає 7 % від загального врожаю фруктів та ягід (2 млн

тонн у 2023 році) та приблизно 12,5 % від загальної площі зерняткових культур у країні. Такі дані наводить Міністерство аграрної політики та продовольства України.

Найпридатніші регіони для вирощування груші – Чернівецька, Вінницька, Дніпропетровська, Закарпатська, Полтавська, Львівська, Черкаська та Хмельницька області. Закарпаття – особливо хороший регіон для вирощування осінніх/зимових сортів. Найбільші за виробничим обсягом регіони – Чернівецька, Дніпропетровська, Полтавська, Львівська області. Інтенсивне промислове вирощування груші зосереджене в Дніпропетровській, Чернівецькій та Вінницькій областях.

Голова асоціації «Вінниця-садвинпром» Сергій БОЙЧУК

зазначає, що груша – високорентабельна цікава культура, рівень споживання якої щороку зростає. А через те що культура споживання груш ще не усталена в Україні, то вона займає значно менші площі, якщо порівнювати з яблуневими садами.

– Попри те, що груша – вигідна культура для інвестування, вона має певні складнощі у вирощуванні. Груша чутлива до пошкоджень хворобами та шкідниками. Із головним шкідником – медяницею – ще так і не навчилися ефективно боротися. Груша вразлива до бактеріальних захворювань. Також складнощі виникають у запиленні. Грушевий цвіт не дуже привабливий для бджіл, і тому фермери використовують антрактанти, зокрема Біополін, щоб приваблювати бджіл. Груша любить воду, тому її треба висаджувати в добре зволожені місця і встановлювати систему краплинного зрошення. Значна проблема – відсутність якісного садивного матеріалу груші в Україні. Тому саджанці часто імпортують із Бельгії, Італії, Нідерландів, – зазначає Сергій Бойчук.

Окрім того, за словами Сергія Бойчука, виробники, які вирощують грушу, мають подбати і про зберігання плодів. Адже вирощувати груші і не зберігати їх – не рентабельно.

Як зазначає Сергій Бойчук, грушу неохоче купують переробні підприємства, тому що вона складна в переробці. Її значно вигідніше вирощувати для реалізації на свіжому ринку. Грушу використовують загалом багато переробників, але тільки як додатковий компонент у соках, пюре тощо, пояснює Сергій Бойчук.

Проте, як повідомляють у Міністерстві аграрної політики та

продовольства, груша має значний потенціал для вирощування в Україні завдяки сприятливим кліматичним умовам та родючим ґрунтам. Інтенсивні грушеві сади можуть досягати високої врожайності і забезпечувати хороші прибутки для фермерів. Україна має значні площі родючих земель, сприятливих для садівництва, в тому числі для вирощування груш. Як зазначають фахівці міністерства, з погляду рентабельності та попиту ринку груша – одна з найкращих культур для інвестування.

ЕКСПОРТ ТА ІМПОРТ

За даними, які наводить Міністерство аграрної політики та продовольства України, у 2024

році Україна експортувала понад 150 тонн груші. Основними напрямками початкового українського експорту стали Греція, Румунія та Грузія. За даними митної статистики, у 2024 році Україна імпортувала близько 4 тис. тонн груші. Основні країни-імпортери груші – Нідерланди, Туреччина та Польща. Імпорт груші в Україну значно перевищує експорт, і попит поки задовольняється переважно через зовнішні постачання. Власне виробництво в Україні наразі не покриває повністю внутрішній попит, тому імпорт залишається стабільним каналом забезпечення ринку.

– Українська груша не є експортною позицією, тобто ті сорти що в нас вирощують, – Ноябрська, Яблунівська, Триумф та інші – не

ДЕРЖАВНА ПІДТРИМКА: МОЖЛИВОСТІ ДЛЯ ВИРОБНИКІВ ГРУШІ

Як інформує Міністерство аграрної політики та продовольства України, із метою надання грантів суб'єктам господарювання для створення або розвитку садівництва, ягідництва та виноградарства Кабінет Міністрів України прийняв постанову від 21 червня 2022 року № 738 «Деякі питання надання грантів бізнесу», якою затверджено, зокрема, Порядок надання грантів для створення або розвитку садівництва, ягідництва та виноградарства (далі – Порядок). Відповідно до абзацу першого пункту 4 Порядку, гранти надаються для висадки та облаштування нового саду, ягідника, винограду на площу від 1 до 25 гектарів з кількістю створених нових робочих місць або залучення до роботи у фермерському господарстві нових членів господарств згідно з додатком 1. Головна програма для садівництва – «Грант на сад» (єРобота) – передбачає фінансування до 400 тис. грн на 1 га, але не більше ніж 70 % вартості проекту, максимум до 10 млн грн, за умови власного або кредитного співфінансування щонайменше 30 %. Власники повинні створити від 5 до 10 постійних та 125–425 сезонних робочих місць, залежно від виду насаджень, зокрема, для грушевого саду – 6 постійних та 250 сезонних. Слід зазначити, що з початку дії грантової програми було створено нових грушевих садів на площі 51,28 га.

популярні в інших країнах, окрім локального ринку та ринків пострадянських країн (найбільшими покупцями раніше були Росія та Білорусь). Нещодавно 200 тонн груш експортували у Грецію, Румунію, Грузію. Проте це не такі об'єми, за якими можна було б охарактеризувати Україну як експортера груш, – каже голова ГС «УКРСАДВИНПРОМ» Володимир ПЕЧКО.

Як зазначає Володимир Печко, в Україну груші імпортують також із Бельгії, Італії, Польщі, Аргентини, Китаю, ПАР тощо. Імпорт в основному припадає на післяноворічний період. Лідери серед імпортованих сортів – Конференція, Аббат Фетель, Ноябрьська (Ксенія). А ключові гравці на ринку груш – Китай, Аргентина, Італія, Туреччина, Чилі, Бельгія, Нідерланди, США, ПАР, Польща.

– Якщо говорити про експорт, то цікаві ринки для груші – Азія, Малайзія, Сінгапур, Індія, країни Скандинавії тощо. В «основу» треба брати сорти, популярні на всесвітньому експортному ринку: ПАР (Пакхам, Форель, Вільямс, Кейп Роуз); Туреччина (Санта Марія); Аргентина (Вільямс, Санта Марія); США (Вільямс); Німеччина (Олександр Лукас); Італія (Маргарита, Аббат Фетель). Найпопулярніший у Європі сорт – Конференція. Але ми не можемо конкурувати з такими гігантами, як Нідерланди та Бельгія, де виробництво цього сорту груші становить 80–90 % від загальноного виробництва всіх сортів груш. Ці країни повністю покривають потреби Європи в цьому сорту. Тому Україна має дуже малі шанси експортувати грушу Конференція в ЄС. На інших ринках на цю грушу низький попит через іржаве забарвлення шкірки. А ринок України цю грушу вподобав та імпортує найбільше, якщо порівнювати з іншими сортами, – пояснює Володимир Печко.

Також фахівець зазначає, що майбутнє в експорті груш в Україні є, але щоб значно збільшити географію, треба орієнтуватися на експортні сорти. За словами Володимира Печка, варто звернути увагу на такі популярні сорти, як Пакхам, Форель, Вільямс, Санта Марія, Лукас, Аббат Фетель та китайська кругла груша Наші.

– Окрім хороших смакових властивостей, ці сорти мають інші характеристики, цінні для експорту. Це, наприклад, середні розміри плоду (150–350 г), шкірка без іржі, висока щільність, що є запорукою гарного транспортування. Не всі вищезазначені сорти можна виростити в Україні через особливості клімату, ландшафту, вологості та інші природні умови. Та якщо це зробити стратегією країни, об'єднати зусилля, то своє місце серед країн експортерів можна значно поліпшити, – впевнений Володимир Печко.

ЯК ОБРАТИ СОРТИ ГРУШ ДЛЯ ПРИБУТКОВОГО САДУ: ПОГЛЯД ЕКСПЕРТІВ

– Останнім часом в Україні набувають популярності перспективні сорти з гарними показниками врожайності й товарної якості. Наприклад, осінній сорт Алессія (Alessia) німецької селекції з яскравим червоним забарвленням плоду. Оригінатори сорту вказують на високу зимостійкість та гарну лежкість. Британський сорт Конкорд (Concord) може бути частковою заміною Конференції, особливо в експортно орієнтованих господарствах. Втім, варто зауважити, що рекомендована частка перспективних сортів у структурі насадження не повинна перевищувати 20 %, оскільки нові сорти маловивчені та завжди передбачають певні ризики, – каже **Олександр ПОЛУНІНА, кандидат с.-г. наук, доцент кафедри плодівництва і виноградарства Уманського національного університету.**

Лідер в Україні за площею вирощування – Ноябрьська, або Ксенія. Цей сорт вирізняється стабільною врожайністю, тривалим терміном зберігання, привабливими плодами, зазначає засновник **Skadi Botanica Максим ЗАРІЦЬКИЙ.** Також, за його словами, поширені в Україні сорти – Яблунівська, Конференція. Це сорти, які добре зберігаються в камерах із РГС. Але їх потрібно вирощувати в регіонах із високою вологістю повітря. Це важливо для якісного запилення. Так само високої вологості повітря потребує сорт Аббат Фетель. Це високоврожайний сорт, який дає смачні плоди. Але на момент зав'язуван-

ня плодів має бути висока вологість. Хороші ринкові осінні сорти – Червоний Вільямс, Старкімсон, вказує Максим Заріцький.

Обираючи садивний матеріал, варто зважати насамперед на ґрунтові умови, де запланований сад, впевнений фахівець:

– Між одно- та дворічними саджанцями великої різниці немає. В перші два роки саджанці добре набирають вегетативну масу. Але слід зважати, що дворічні саджанці на 50–60 % дорожчі, ніж однорічні. Їх вигідно купувати задля економії часу. Адже на однорічних пагонах на дворічному саджанці вже можуть формуватися кільчатки, де будуть розвиватися плоди наступного року. Якщо потрібен швидший вступ у плодоношення, то вигідніше обирати дворічні саджанці.

Майбутнє в експорті груш в Україні є. Варто звернути увагу на такі популярні сорти, як Пакхам, Форель, Вільямс, Санта Марія, Лукас, Аббат Фетель та китайська кругла груша Наші.

ПЕРЕДОВІ ТЕХНОЛОГІЧНІ РІШЕННЯ – КРОК ДО ВИСОКИХ ПРИБУТКІВ

Як було зазначено, груша – складна культура у вирощуванні, а тому потребує значних фінансових вкладень та впровадження сучасних технологій, які допомагають отримувати якісніші врожаї.

– Тип підщепи визначає силу росту дерева, скороплідність, врожайність і довговічність насадження. У виробництві переважно застосовують вегетативно розмножувані підщепи (айва А, айва С, ВА-29, груша S1). До перспективних підщеп груші належать мікродові гібриди (*Pyrus communis* × *Cydonia oblonga*), такі як Sido і Q-Elin. Остання викликає особливу цікавість завдяки слаборослості, зимостійкості (до -25 °С), стійкості до корневих гнилей і фузаріозу, а також зменшенню прояву іржавості на плодах. Водночас Q-Elin потребує більш родючих ґрунтів та оптимізованого удобрення. Нехтування цими рекомендаціями призводить до здрібніння плодів,

реклама

Timac AGRO
Ukraine

**ІННОВАЦІЙНІ РІШЕННЯ
В ЖИВЛЕННІ КУЛЬТУР**

Інноваційні засоби живлення для різних культур

GENAKTIS

KSC II
PHYT-Actyl

IRYS

Maxifruit

SEACTIV ELITE 10L

+ 38 044 290 42 81
contact@ua.timacagro.com

Timac Agro Ukraine

Timac Agro Ukraine

ua.timacagro.com

QR code

– пояснює Олександра Полуніна, кандидат с.-г. наук, доцент кафедри плодівництва і виноградарства Уманського національного університету.

Науковиця розповідає, що основна конструкція сучасних насаджень груші передбачає веретеноподібну форму крони на слаброслій підщепі зі схемою садіння дерев 3,0-3,5 x 0,8–1,2 м. За її словами, останнім часом зростає тенденція до формування площинних крон груші з кількома провідниками (наприклад, бі-баум з двома провідниками, трі-ексіс – із трьома, гюйо – із 4–10). Згадані форми крони дозволяють звузити ширину міжрядь до 2,8 м, але потребують більшої відстані між рослинами в ряду (від 1,2 до 2 м).

– Для вирощування груші необхідні родючі, добре дреновані, структурно стійкі ґрунти з нейтральною або слабокислою реакцією (рН 5,5–6,8) і вмістом гумусу 2,5–3,0 %. Заболочені, важкі, засолені або надмірно вапнякові ґрунти – не придатні. Попередниками під сад доцільно обирати зернові, багаторічні бобові трави, сидеральні культури чи пар. Вони покращують агрофізичні властивості та знижують фітопатогенне навантаження. Успішне закладання грушевого саду значною мірою залежить від належної підготовки ґрунту, яка включає агрохімічне обстеження, структурне поліпшення та врахування рівня ґрунтових вод (>1,5 м). Ці заходи формують оптимальні умови для закладання довговічного та продуктивного саду, – ділиться Олександра Полуніна.

Груша – вологолюбна культура, тому в інтенсивному саду потрібно обов'язково встановити систему краплинного зрошення. Головний агроном підприємства «Сади Дніпра» Ігор БУТКОВСЬКИЙ розповідає, що ефективно ставити дві краплинні трубки на один ряд. Саме так облаштували зрошення частину грушевих насаджень, придбавши необхідні складники в компанії «Ірригатор Україна».

Дані препарати мають неприємний запах для мецяниці цим самим і відлякують її.

Досвід підприємства «Іванівська Калина» продемонстрував, що протиградова сітка – must have для успішного бізне-

су. Агроном господарства **Вадим РОЗПОТНЮК** пояснює:

– Уявімо, що прогнозований урожай груш становить 30 т/га, а влітку буде град, який дуже пошкодить плоди. Ринок переробки груші, як ми побачили, слабкий. Ціна на грушу на переробку дуже низька, якщо порівнювати з яблуком. Тому втрати без протиградової сітки будуть дуже великі.

Цього року завершили монтаж протиградової сітки, яку придбали в компанії EFT GROUP, на грушевих насадженнях в компанії «Сади Дніпра». Як каже Ігор Бутковський, це необхідність, яка допомагає не залежати від граду.

– Якщо випаде град, плоди пошкодяться, і їх уже можна буде здати тільки на сік. Важливо, що на яблуневих насадженнях ми встановили сітку чорного кольору, щоб вона захищала і від опіків. А на грушевих встановили прозору сітку, тому що деревам для формування плодівих бруньок потрібно більше сонячного світла, – пояснює Ігор Бутковський.

Протиградову сітку монтують на частині насаджень і в компанії «Голд Ромі». Як зазначає директор компанії **Олександр МИГАЛАТЮК**, кліматичні зміни дуже відчутні, а протиградова сітка – це захист у бізнесі. До того ж вона допомагає утримувати температуру в саду під час весняних приморозків. Наступного сезону в господарстві планують накрити сіткою всі насадження груші.

ПРОРІДЖУВАННЯ, ЗАПИЛЕННЯ: ЯК ОТРИМАТИ ДОСТАТНІЙ УРОЖАЙ

Більшість культур мають природне проріджування. Це природне опадання зав'язі. На груші від загальної кількості квітів, які утворюються під час цвітіння, до формування плодів залишається 18–30 % зав'язі. Тому виробникам потрібно, фактично, тільки регулювати ці 30 %, які залишилися після опадання цвіту, каже засновник **Scadi Botanica Максим ЗАРІЦЬКИЙ**.

– Для чутливих сортів використовують бензиламінопурін, коли діаметр плодів становить 15–17 мм. Використовують його рідко, тому що в більшості випадків

груша сама непогано регулюється. Також є таке явище, як червоне опадання зав'язі, під час якого груша, навіть якщо є всі 5 сформованих плодів, може скинути 3–4 плоди. Коли ми зробили хімічне проріджування і бачимо, що дерева перевантажені, варто зробити механічне. Для цього лишася 2–3 зав'язі. Оптимальна відстань між зав'язями має становити 10–15 см, – радить фахівець.

За словами Максима Заріцького, на яблуні більш виражена періодичність плодоношення, на відміну від груші. І якщо одного року надто завантажити груші, то наступного року утвориться менше генеративних бруньок. Рослина може почати плодоносити через рік. Щоб цього не було, регулюється врожайність. Залежно від схеми посадки, в середньому урожайність груші має становити 45–60 т/га.

– Пилок груші не надто привабливий для комах-запилювачів. У неї відносно ранній термін цвітіння, якщо порівнювати з яблунею. Деякі сорти мають дуже короткий період цвітіння, від 5 до 12 днів. В більшості випадків можна використовувати певні ароматичні сполуки, наприклад, Біополін. Так ми створимо сприятливі умови для приваблення запилювачів. Додатково можна застосовувати джмелів, осмії, які працюють при низьких температурах. При великому вітрі краще працюють джмелі. Коли температурні режими оптимальні, то всі типи комах ефективно запилюють культуру, – пояснює Максим Заріцький.

ФІНАНСОВИЙ АСПЕКТ: СКІЛЬКИ ТРЕБА ІНВЕСТУВАТИ ТА ЧОГО ОЧІКУВАТИ

Оскільки груша – вигідна культура для бізнесу, то варто звернути увагу на те, яких інвестицій вона потребує. За словами голови асоціації «Вінницясадвинпром» Сергія Бойчука, якщо врахувати те, що один саджанець коштує близько 6 євро, а на гектар треба 2 тис. саджанців, то тільки в садивний матеріал потрібно вкласти 12 тис. євро на гектар. Якщо порахувати шпалеру та полив, то виходить вдвічі більше. Збільшує суму і протиградова сітка.

– Якщо враховувати шпалеру, систему краплинного зрошення, саджанці та інші складники, то щоб закласти один гектар інтенсивного саду, потрібно від 20 тис. євро. Якщо вийти на плодоношення 30–40 т/га, то прибутки можна почати отримувати вже на 5 рік. Це за умови, що на грушу будуть триматися хороші ціни. Розраховувати на прибутки одразу на наступний рік після посадки не варто. Адже це бізнес, який потребує тривалих капіталовкладень. Наприклад, для роботи в саду потрібно придбати ефективну техніку, – пояснює Сергій Бойчук.

ПЕРЕРОБКА ТА ДОДАНА ВАРТІСТЬ: ЯКІ ПЕРСПЕКТИВИ?

Асортимент продуктів переробки не такий широкий, як, наприклад, із яблука. Грушу переважно використовують як один із компонентів у фруктових міксах – соках, пюре, пастилі тощо. Напрямок переробки з груші успішно розвиває ФГ «Валентина», що на Київщині. Упродовж 4 років на початку переробної кар'єри в господарстві на аутсорсингу робили тільки яблучний сік. Після того як у 2016 році встановили лінію Voran, то, окрім виробництва власних соків, надавали послуги з переробки колегам-фермерам.

– Упродовж певного часу спостерігали, слухали відгуки клієнтів. А пізніше почали робити яблучно-грушевий сік, який став топом продажу. Трішки пізніше почали робити грушевий сік. Хвилювалися, бо рН становив орієнтовно 4. Але зберігається він добре. Відповідно до наших технічних умов, термін зберігання грушевого соку становить 9 місяців. Для порівняння, інші соки можна зберігати впродовж 12 місяців, – ділиться співвласниця господарства Інна СЕМЕРОГ.

Сік виготовляють із груш сорту Ноябрьська. За словами Інни Семерог, зимові сорти груш мають хороший тургор і гарно віддають сік. Літні або осінні сорти мають водянистий сік, який довго не зберігається.

– Загалом, грушевий сік виходить дуже солодкий. Тому його особливо люблять діти, – ділиться Інна Семерог.

Соки в господарстві «Валентина» виготовляють на лінії австрійської компанії Voran. Преси не забиваються м'якоттю, якщо груша свіжа, в хорошій кондиції. Коли ж вона перестигла, то масляниста м'якоть може забивати преси, ділиться Інна Семерог.

– Недолік груші в тому, що вона не плаває. Тому для неї ми встановили додаткову мийку і кидаємо її напряму на дробарку. Яблуко ж добре плаває, і з мийки воно піднімається по транспортеру на дробарку. Тому з грушею є трохи більше ручної роботи, – каже Інна Семерог.

Окрім соків, у господарстві виготовляють також грушеві чипси. Для цього придбали інфрачервону сушку на 20 лотків. Груші нарізають слайсами товщиною 2 мм та сушать впродовж 8–10 годин. Пакують по 50 та по 150 г і продають у власному магазині. Окрім того, грушу використовують як компонент у виробництві яблучно-грушевої пастили.

– Збільшувати об'єми виробництва продуктів переробки з груші не плануємо. Чипси та пастила популярні в сезон. Об'єму ж соків вистачає, – каже Інна Семерог.

У 2022 році в господарстві «Валентина» висадили грушевий сад. Минулого сезону зібрали сигнальний урожай. Націлені на свіжий ринок, проте некондиційні плоди будуть спрямовувати на переробку.

Грушу також можна використовувати для виробництва пері, кальвадосів. Такий досвід має ТМ «Швейків», що на Тернопільщині. Засновник бізнесу Андрій ЗАКРЕВСЬКИЙ каже, що в невеликих об'ємах виготовляв пері та кальвадоси. Зараз на витримці є кальвадос. Але далі виготовляти напої з груші не планує, оскільки важко конкурувати з виробниками, які використовують у виробництві віддушки.

УСПІШНІ КЕЙСИ РОЗВИТКУ ГРУШЕВОГО БІЗНЕСУ

У перевагах грушевого бізнесу переконалися засновники господарства «Іванівська Калина», що на Вінниччині. Там почали вирощувати груші ще в 2017 році. Одразу подбали про захист від граду, встановивши протиградову

сітку, якісну систему краплинного зрошення тощо. «Досвід європейських колег показав, що справді хороші прибутки в цьому бізнесі можна отримувати лише завдяки впровадженню новітніх технологій в інтенсивному садівництві», – каже агроном господарства Вадим Розпотнюк.

Чому на 14 гектарах висадили саме грушу? Для цього спочатку проаналізували ринок та ґрунтово-кліматичні умови регіону. Враховували також ринковий потенціал плодів, стійкість до хвороб та шкідників, потенційну врожайність. У результаті висадили три сорти, які дають високі врожаї. Зокрема, як розповідає Вадим Розпотнюк, у 2024 році зібрали 34 т/га Ноябрської і 32 т/га Яблунівської (обидва сорти 2020 року посадки), близько 10 т/га сорту Алесь (2021 року посадки).

– Ми збираємо хороші врожаї завдяки відпрацьованій технології. Зокрема, якісно обробляємо дерева від хвороб та шкідників. Особливо небезпечна медяниця. Використовуємо перевірені засоби від кращих виробників, таких як «Байер», «Сингента», Adama тощо. Для запилення використовуємо джмелів від компанії Корперт. Вони також відіграють важливе значення у формуванні якісних плодів. А найголовніше – ще з самого початку ми дібрали вдале місце для закладання саду. Впевнений, що хороше місце зі сприятливими ґрунтово-кліматичними умовами веде до збільшення рентабельності бізнесу, – каже Вадим Розпотнюк.

Чільне місце в системі захисту саду належить антистресантам. Адже, за словами агронома, нинішній сезон особливо важкий: весняні приморозки та мо-

рози, влітку – зливи, перепади від високих до низьких температур. Врятувати врожай допомогли калійні добрива, а також антистресанти від компанії «Агрітема» – LALSTIM OSMO®, Stim Pure AA.

– Загалом, цього року ми використовували цілий комплекс заходів, щоб врятувати груші від впливу морозів. Зокрема, використовували машини проти заморозків від компанії EFT GROUP, які трактор переміщував по колу і які видували тепле повітря в сад. Також робили задимлення, розкривали протиградову сітку, яка допомагала втримати тепло в саду. У результаті втрати невеликі, – ділиться фахівець.

У підприємстві зберігають груші в орендованому холодильнику без РГС. Плоди реалізують орієнтовно від грудня до лютого. Зберігаються вони завдяки балансу кальцію та калію в живленні. Із усього зібраного врожаю 70 % продають на ринку, решту спрямовують гуртовим покупцям та супермаркетам. Минулого року ціна коливалася від 30 до 80 грн/кг.

– Увага до найдрібніших, на перший погляд, елементів гарантує успіх у грушевому бізнесі, – підсумовує Вадим Розпотнюк.

Успішно розвивають грушевий напрямок і в господарстві «**Сади Дніпра**», що в Дніпропетровській області. Головний агроном підприємства Ігор Бутковський каже, що очевидна перевага цієї культури – стабільно хороші ціни на плоди, тоді як на яблука ціни дуже коливаються, залежно від сезону. За словами агронома, є кілька аспектів успішного вирощування груш. Це правильний сорт, дібраний відповідно до природно-кліматичних особливостей регіону, якісні саджанці, хороший полив та грамотна

система удобрень та захисту від хвороб та шкідників.

У господарстві вирощують 35 гектарів груш сорту Ноябрська та Вільямс (запилювач). Перед тим як закласти промисловий сад, зробили експериментальний мінісад, щоб поспостерігати за декількома сортами. Виявилось, що сорти Конференція та Аббат Фетель, наприклад, не підходять для регіону через посушливий клімат. Сорти Ноябрська та Вільямс, висаджені 2020 року, виходять на повне плодоношення. Минулого року в господарстві зібрали 35 т/га. У майбутньому планують досягнути 50–60 т/га.

Попри свої переваги, є й складнощі. І основні з них, за словами Ігоря Бутковського, – медяниця та проблеми із зав'язуванням плодів.

– Щоб груша краще зав'язалася, у період цвітіння ми працюємо препаратами на основі гіберелінів. У фазу «початок цвітіння», коли розкривається центральна квітка, обробляємо дерева препаратами Gibb 3, а також додаємо Gibb Plus. У фазу повного цвітіння повторюємо обробку. Це дуже добре сприяє зав'язуванню плодів. Оскільки цього року було три хвили морозів, то насадження додатково обробили препаратами Gibb Plus, мороз вже не перші роки в нашому регіоні, тому ми вже маємо стратегію боротьби і чітко її дотримуємось. Це допомогло врятувати плоди. Морози пошкодили насінневу камеру плодів. А згадані гібереліни працюють так, що коли насіннева камера вимерзає, вони допомагають запустити процеси дихання та життєдіяльності плодів, які не опадають, а далі ростуть, тільки без насіння. Цей процес називається партенокарпія. Звісно, деякі плоди де-

формовані, а деякі мають сітку на шкірці. Крім того, плоди без насіння мають менший термін зберігання, тому їх треба швидше продати. Але головне, що ми взагалі не втратили прибутків внаслідок морозів, – ділиться Ігор Бутковський.

Важливо також правильно боротися з медяницею. Для цього в лютому вікна проти дорослих особин використовують контактні інсектициди, такі як Децис® 100 ЕС, ПІРИНЕКС® СУПЕР. Навесні працюють олійними препаратами, щоб знищити яйця медяниці, які можуть бути на насадженнях. Зокрема гарно працює проти даного шкідника і кожен сезон використовуємо Oil Protect. Також у господарстві білять дерева до цвітіння каоліновою глиною, за допомогою обприскувачів, варто обирати очищену гарної якості продукцію, щоб не забивало обприскувачі. Oil Protect та каолінову глину купуємо в компанії Biochem Agro. Білий колір, за словами агронома, відлякує медяницю. Якщо каолінова глина потрапляє на дорослу особину, то вона швидше гине. Після цвітіння груш, коли з'являється німфа, працюють системними препаратами, як Мовенто®, Сіванто® Прайм. Пізніше, коли зупиняється ріст рослин, використовують Вертимек®. Також, впливає агроном, негативний вплив на медяницю мають і деякі фунгіциди. Наприклад, препарати на основі сірки проти борошнистої роси, що відлякують медяницю та препарати на основі манкоцебу проти парші.

На важливості вдалого вибору сорту груш наголошує директор компанії «Голд Ромі» Олександр Мигалатюк. У господарстві вирощують 50 гектарів груш сортів Конференція, Ноябрьська, Ксенія. Як зазначає фахівець, це зимові сорти, які добре зберігаються, тому тут їх продають із вересня

аж до червня-липня. Плоди успішно зберігаються в холодильнику на 180 тонн, який монтувала польська компанія «Альтако».

– Груша кардинально відрізняється від яблук за технологією вирощування. Найбільша складність у вирощуванні груші – медяниця та псевдомонас, проти яких використовуємо цілий арсенал засобів. Загалом, у системі догляду за грушею – засоби відомих компаній, таких як «Байєр», «Сингента», «Укравіт» тощо. Проти приморозків добре працює препарат FiloCal® та Gibb 3, – каже Олександр Мигалатюк.

Груші, вирощені в господарстві «Голд Ромі», продають на свіжому ринку. Частина плодів сорту Конференція експортували в Румунію. Некондиційні плоди продають для виробництва соків.

ВИСНОВОК

Груша – перспективна культура для бізнесу, у яку вигідно інвестувати навіть сьогодні. Варто лише досконало освоїти технологію її вирощування. За словами голови асоціації «Вінницясадвинпром» Сергія Бойчука, потрібно починати з невеликих площ, обирати хороші сорти, придатні для вирощування в певному регіоні, а також купувати якісний садивний матеріал. Грушу не варто вирощувати без системи краплинного зрошення. Також бажано встановити протиградову сітку та холодильник для зберігання. Це дозволить подовжити період реалізації груш та отримувати високі прибутки тоді, коли є вигідна ціна на продукцію. Успіх у грушевому бізнесі залежить від гнучкості фермера, здатності вчасно впроваджувати ефективні технології в саду та вмінню налагодити ефективні канали збуту продукції.

Журнал «Садівництво та Овочівництво. Технології та Інновації» об'єднує прогресивних садівників,

які шукають нові перспективні шляхи для розвитку бізнесу. А профільні конференції, які організують видавці, медіагрупа «Технології та Інновації», уже давно здобули славу дієвого майданчика для нових знайомств, пошуку партнерів та клієнтів.

Долучайтеся до кола професіоналів – читайте журнали, діліться досвідом та знаходьте однодумців задля розвитку своєї справи!

ПРЕПАРАТИ ДЛЯ ЯКІСНОГО ВРОЖАЮ ГРУШІ

Забезпечують надійне зав'язування груш навіть після весняних заморозків, допомагаючи зберегти врожай і отримати якісні плоди.

Інсектоакарицид і ад'ювант на основі очищеного мінерального масла для знищення зимуючих шкідників та підвищення ефективності пестицидів на плодкових і ягідних культурах.

Атрактант для бджіл та комах-запилувачів.

Каолінова глина

Природний бар'єр проти шкідників та сонячних опіків.

● 30–40 кг/га

Tagliani Vivai – сучасні рішення для успішного садівництва

Сільське господарство сьогодні стрімко розвивається, і разом з ним зростає попит на сучасні технології та високоякісний посадковий матеріал. Серед компаній, які пропонують саджанці для фермерських господарств, особливе місце займає італійський розсадник Tagliani Vivai.

Заснований у 1980-х роках, Tagliani Vivai вже понад тридцять років розвиває садівництво, поєднуючи найкращі італійські аграрні традиції з інноваціями. Завдяки постійним дослідженням та розробкам компанія здобула міжнародне визнання як розсадник високої якості.

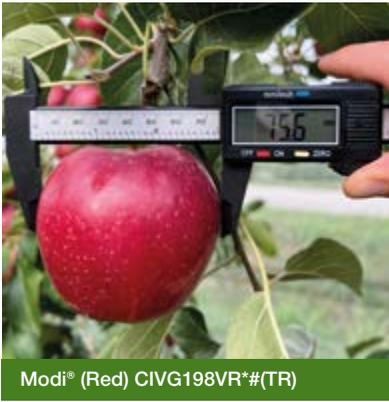
Компанія Tagliani Vivai

була співзасновником Центру сортових інновацій (CIV), що співпрацює з державними та приватними установами у програмах агрономічного вдосконалення. Згодом компанія долучилася до створення INN (Міжнародної мережі сортів) – глобальної платформи з **розробки нових фруктових сортів**. Основний фокус – генетичне вдосконалення, спрямоване на стійкі інновації, а також **виробництво сертифікованого «безвірусного» матеріалу**, що забезпечує конкурентність на глобальному ринку.

Tagliani Vivai – це не просто розсадник, що спеціалізується на виробництві високоякісних плодкових дерев (кніп та розгалужених саджанців), а справжній технічний партнер для садівників. Як наголошують у компанії, їхня робота починається з вирощування рослин і триває протягом усього життя саду – від проектування до збору врожаю.

«Ми є експертами у створенні інтенсивних садів (високої щільності) – одних із найпоширеніших і найпродуктивніших систем сучасності, – стверджують фахівці Tagliani Vivai. – Ми постійно вдосконалюємося у використанні найновіших технологій: точне зрошення, укриття системи, цифровий моніторинг, сенсори».

Клієнти розсадника отримують супровід на кожному етапі:

Modi® (Red) CIVG198VR*#(TR)

Gala Tiger® CIVS15*

Gala Tiger® CIVS15*

- Індивідуальні технічні консультації щодо вибору сорту та підщепи, адаптованих до ґрунтів і клімату.

- Повне проєктування саду, включно із системами зрошення, відстанями висадки та укриттям.

- Безперервну агрономічну підтримку для максимізації врожайності та забезпечення високої якості плодів.

Основною підщепою є M9 T337, проте в розсаднику також вирощують сорти на Geneva® G11, Rajam 2® Seriland, EMLA та інших, що дозволяє пропонувати індивідуальні рішення для різних виробничих середовищ.

АСОРТИМЕНТ СОРТІВ

Яблука

- **Gala RKD* Wildfire®** – ранній, його можна збирати раніше ніж інші сорти Gala, врожайний, з хрусткими та солодкими плодами, без періодичності плодоношення.

- **Gala T-Rex® CIVT15*** – суцільно-червоний, однорідний, підходить навіть для тепліших кліматів.

- **Gala Tiger® CIVS15*** – гарне забарвлення, добре помітні смуги, регулярне плодоношення.

- **Modi® (Red) CIVG198VR*#(TR)** – урожайність між Gala та Golden, раннє забарвлення, тривале зберігання.

- **Majesty*** – дозріває разом із Fuji, період збору врожаю у сорту Fuji не передбачає чергування плодоношення, висока врожайність та неймовірне рожево-червоне забарвлення, відзначається чудовою лежкістю.

- **Fuji San-civ® Fuciv51*** – яскраво-червоне забарвлення навіть за слабого освітлення, стійкість до сонячних опіків.

Груші

- **William** – класика з білою, соковитою й ароматною м'якоттю.

- **Abate Fetel** – подовжений плід із солодким смаком та довгим терміном зберігання.

- **Carmen*** – дуже ранній сорт, привабливий зовнішньо, стабільно продуктивний.

ПАРТНЕРСТВО В УКРАЇНІ

EFT Group (Biochem agro) є офіційним представником італійського розсадника Tagliani Vivai в Україні,

Компанія Tagliani Vivai візьме участь у **Fruit Attraction 2025** – головній події року для сектору фруктів та овочів, що відбудеться **30 вересня – 2 жовтня 2025** в Мадриді. Представники компанії запрошують гостей відвідати їхній стенд **номер 8C12**

Gala T-REX® CIVT15*

Majesty*

завдяки чому українські садівники отримують доступ до сучасних сортів та технологій садівництва.

Технічні сорти під комбайновий збір Tagliani Vivaì спеціалізуються на виведенні технічних сортів яблук, які пристосовані для механізованого збору врожаю. Це дозволяє оптимізувати витрати на робочу силу та підвищити ефективність у великих садах.

Ексклюзивна Gala RKD Okremoї уваги заслуговує сорт Gala RKD – ранній клон Gala, який

вступає в плодоношення на три тижні раніше за стандартні сорти. Це дає фермерам конкурентну перевагу – можливість виходу на ринок із якісними яблуками раніше за інших.

Ранні та технічні сорти відкривають нові можливості для українських виробників:

- швидший вихід на ринок;
- механізація збору;
- стабільна якість плодів;
- постійна технічна підтримка EFT Group.

Gala RKD* Wildfire®

реклама

У жовтні (дата уточнюється) відбудеться вебінар, організований компанією Biochem Agro (EFT Group), де будуть представлені нові сорти Tagliani Vivaì, обговорюватимуться сучасні тенденції у садівництві і рішення для ефективного проектування плантацій та підвищення їх прибутковості.

– Українське садівництво заслуговує на найсучасніші сорти для свого процвітання, – наголошує директор з розвитку компанії Biochem Agro (EFT Group) Сергій Зубар.

Офіційний дилер в Україні
Biochem Agro (EFT Group) Сергій Зубар
 тел.: +38 (097) 95 04 185
biochemagro.communication@gmail.com

ВИРОЩУВАННЯ СЛИВИ, ОСНОВНІ ТИПИ НАСАДЖЕНЬ

Слива, як і інші кісточкові культури, більш вибаглива до умов вирощування, ніж зерняткові, чутливіша за них як до недостатнього забезпечення вологою, так і надмірного зволоження, низького рівня забезпечення основними елементами живлення, несприятливої реакції ґрунту, недостатнього освітлення тощо. Вона найбільш поширена в лісостеповій зоні, менше – в Поліссі і найменше у Степу. Найбільш придатними для неї є родючі вологоємні ґрунти: чорноземи опідзолені, темно-сірі опідзолені, сірі лісові, чорноземи вилугувані та чорноземи типові середньосуглинкові і дерново-підзолисті. Рівень залягання ґрунтових вод повинен бути не ближче 1,5 м до поверхні ґрунту. В садах на клонкових підщепах допустиме короткострокове його підняття до 1,3 м.

Оптимальною є слабокисла до нейтральної (рН=5,5–7,5) реакція ґрунтового розчину, що вказує на значну чутливість культури до високої кислотності ґрунту. Слива виносить з нього значно більше елементів живлення, ніж яблуня і груша. Тому у сливових садах слід інтенсивніше застосовувати добрива для компенсації відчуженого елемента. Зокрема, насадження цієї породи потребують багато азоту і калію і зовсім мало фосфору.

Основними вимогами до сорту в сучасних умовах є скоро- та великоплідність, стійкість до хвороб і стриманий ріст дерев. Найбільш придатними для створення інтенсивних насаджень з ранніх сортів є Ода, Угорка донецька рання, Кабардинська рання, Ненька, пізнішого строку дозрівання – Стенлей, Угорка італійська, Анна Шпет, Імпреза. На даний час в «Державному реєстрі сортів рослин, придатних для поширення в Україні» знаходиться 26 сортів, переважна кількість яких 13 (50 %) – пізнього строку досягання, 9 – середнього і 4 – раннього. Більшість сортів мають великі і дуже великі плоди універсального використання. Серед ранніх слід виділити Неньку і Оду; середніх – Окраса саду, Трудівниця Млієва,

В. А. СОБОЛЬ, кандидат с.-г. наук,
завідувач відділу розсадництва ІС НААН України

Природно-кліматичні умови України придатні для вирощування високоякісних плодів кісточкових порід. Більшість районів відзначається сприятливими погодними умовами для порівняно теплолюбних десертних сортів. Провідне місце серед кісточкових культур займає слива, завдяки чудовим смаковим властивостям її плодів та високій урожайності. На відміну від інших кісточкових вона цвіте пізніше і є однією з найбільш стійких до низьких температур і весняних заморозків та найменше пошкоджується грибними хворобами. Сорти сливи значно різняться за строками дозрівання плодів. Це дає можливість при відповідному їх доборі забезпечити конвеєр надходження свіжих плодів споживачу протягом 2–2,5 місяця.

Азура, Віраж; пізніх – Стенлей, Топенд Плюс, ТОПХІТ, Президент, Анджеліно. Кращі підщепи: сіянці аличі, Весняне полум'я, СВГ 11/19, Еврика і ВВА-1.

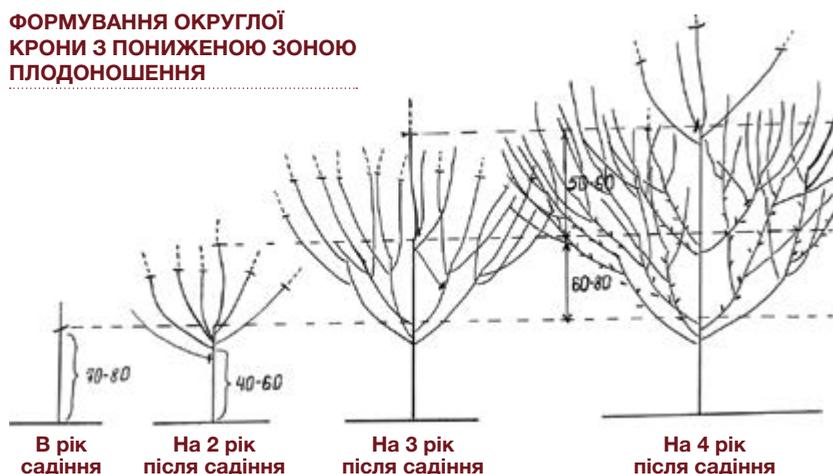
Слива на насінневій підщепі алича краще, ніж на інших витримує дуже зволожені й погано аеровані ґрунти. Її розміщують на добре зволених рівнинах, а також схилах переважно північної та північно-західної експозиції крутістю до 12–15 °С.

Дерева сливи активно ростуть на другий-четвертий рік після садіння. За здатністю утворення пагонів її сорти поділяються на групи: з сильним галузненням пагонів (Угорка звичайна, Опішнянка, Вереснева), середнім (Угорка ажанська, Угорка італійська, Ода, Ненька, Персикова, Ренклюд Альтана, Ренклюд Карбишева), слабим (Анна Шпет, Стенлей,

Каліфорнійська). Пагони можуть досягати довжини 1,5–2 м. Для створення компактної крони довгі пагони необхідно вкорочувати, щоб викликати галузнення в потрібному місці. Пагони подовження сортів з високою здатністю утворення пагонів вкорочують до 60–70, а бічні – до 30–50 см. Якщо пагони меншої довжини, їх не вкорочують. При формуванні крони необхідно застосовувати мінімальне обрізування, щоб не відтягувати вступ дерев у товарне плодоношення.

Основні плодові утворення (шпорці та букетні гілочки), живуть не довго, в середньому 2–5 років і відмирають. Плодоношення переноситься на периферію, тому необхідно завчасно проводити омолоджувальне обрізування. Букетні гілочки є дуже короткими пагонами (від 0,5 до 3 см) з верхівковою вегетативною та бічними квітковими

**ФОРМУВАННЯ ОКРУГЛОЇ
КРОНИ З ПОНИЖЕНОЮ
ПЛОДОНОШЕННЯ**

бруньками, розміщеними зближено одна біля одної. У сортів домашньої сливи на таких пагонах найчастіше зближені тільки 2-3 бруньки, інші розміщені розріджено на пагоні з короткими міжвузлями. В більшості випадків у них відсутня верхівкова ростова брунька або вони закінчуються колючкою. По суті, це слабо-розвинуті шпорки, а правильніше – букетні гілочки. Утворюються вони з самих нижніх бруньок пагона і через 2-3 роки відмирають. Шпорці – короткі пагони списоподібного типу довжиною 3-15 см, закінчуються верхівковою вегетативною брунькою чи колючкою з бічними генеративними бруньками. Вони утворюються із бруньок, що розпустилися з бруньок середньої частини ростового пагона. Ті шпорки, які закінчуються колючками, як правило, відмирають після закінчення вегетації, а з верхівковою ростовою брунькою перетворюються у видовжені оголені багаторічні плодоносні гілочки, завдяки щорічному утворенню верхівкових пагонів.

Вкорочені пагони завдовжки 15-25 см вважаються простими плодовими гілочками. На них формуються в основному бічні квіткові бруньки з верхівковою ростовою. Наступного року вони розгалужуються та перетворюються у складні плодові гілочки. На них утворюються короткі пагони типу букетних гілочок і довші (до 10-15 см) з квітковими бічними та верхівковою ростовою брунькою. Такі складні плодові гілочки довші (до 10-12 років) і продуктивніші.

На пагонах помірної довжини (25-40 см) генеративні бруньки закладаються в основному біля їх основи в різній кількості залежно від сорту і кліматичних умов у період вегетації.

Співвідношення плодоносних гілочок різних типів, на яких закладається основна кількість генеративних бруньок різне, і залежить від господарсько-біологічних особливостей сортів та віку насаджень. На букетних гілочках і шпорках родять сорти Ода, Сентябрьська, Стенлей, Опал, Угорка ажанська, Анна Шпет, Ренклюд Альтана, на вкорочених (завдовжки 15-25 см) і помірної довжини (25-40 см) – переважно Каліфорнійська, Угорка звичайна. Проміжним типом плодоношення (більш рівномірно на різних плодкових утвореннях) характеризуються сорти Богатирська та Угорка італійська. З віком дерев у міру зменшення та затухання ростових процесів основними плодоносними органами стають короткі (шпорці) і дуже короткі (букетні гілочки) на складних плодоносних гілочках.

Ростові пагони довші (понад 40-50 см), товстіші в порівнянні з іншими і мають тільки вегетативні бруньки. Наступного року вони утворюють багато розгалужень – пагонів різної довжини, перетворюючись у сильнорослі розгалужені гілки.

Жирові пагони утворюються зі сплячих або придаткових бруньок всередині крони, на оголених ділянках стовбура, і в основі товстих гілок. Ростуть вертикально, сягаючи довжини 1,5-2,0 м і більше, товсті з довгими міжвузлями та слабо розвинутими бруньками. Їх використовують для формування нових гілок у пустих місцях крони, заміни пошкоджених і сухих гілок та для відновлення крони після підмерзання дерев.

Пагони жирового типу також сильнорослі, товсті, але виростають із нормальних бруньок, частіше у верхній частині крони, особливо після омолоджувальної або механізованої обрізки дерев. У них

розвинені бруньки, і вони дають бічні пагони після їх вкорочення з метою перетворення у плодоносні гілочки або напівскелетні гілки, придатні для заготівлі живців.

У період вегетації, як правило, в молодому віці дерева сливи можуть давати дві-три хвили росту, утворюючи слабо-розвинуті пагони та загущуючи крону по периферії. Такі розгалужені верхівки пагонів необхідно вирізати, особливо в період формування крон.

Різноманітність пагонів і плодкових утворень необхідно обов'язково враховувати при формуванні крон та обрізуванні дерев під час товарного плодоношення з метою підтримання оптимальної рівноваги між вегетативною та генеративною функціями і як результат отримання максимальних урожаїв.

Крім того, бруньки у сливи прості: ростові (вегетативні) і квіткові (генеративні). Із перших виростають пагони з листками, а з генеративних – 1-2, рідше 3 квітки інколи з одним-двома листочками. Після плодоношення всі утворення із плодкових бруньок відпадають, залишаючи рубці, і гілочка оголюється.

Всі вище згадані біологічні особливості росту і плодоношення сливи необхідно враховувати при розробленні системи формування та обрізування її дерев. У них, як і в деревах інших кісточкових порід, погано затягуються рани від різних механічних дій на них. Тому при обрізці інструмент повинен бути гострий, не можна допускати обламування деревини, а також пошкодження кори і штаблів. Формуючи крони молодих дерев, не залишають тимчасових скелетних і напівскелетних гілок, щоб не потрібно було їх видаляти пізніше в дорослих.

Крону формують з більшою кількістю скелетних гілок у нижньому ярусі, ніж у зерняткових культур. Оскільки деревина сливи більш крихка та ламка, скелетні гілки необхідно закладати з великими кутами відходження.

У кроні потрібно постійно підтримувати оптимальний світловий режим. При сильному загущенні плодоносні гілочки передчасно відмирають, що значно зменшує сумарний урожай, який переноситься на периферію. Тому проріджування крони є одним з головних прийомів обрізування дерев сливи. Оскільки в молодому віці, до вступу у плодоношення, у них виростають сильні пагони, цю властивість необхід-

но використати, провівши влітку, в період їх активного росту, вкорочування з метою закладання бічних гілок другого порядку.

Літню формувальну обрізку необхідно проводити на високому агротехнічному фоні з внесенням азотних добрив (N30) і оптимальним водним режимом ґрунту. Такий прийом дає можливість за один вегетаційний період на скелетних гілках закласти гілки другого порядку і цим скоротити період формування дерев та прискорити (на 1–2 роки) їх вступ у товарне плодоношення.

Основне формування та обрізування необхідно проводити в лютому-квітні, до початку весняних робіт. Якщо сливові насадження займають значні площі, то плодоносні дерева можна обрізувати з осені, протягом усієї зими, при температурі повітря не нижче $-10\text{ }^{\circ}\text{C}$ до початку набухання бруньок.

У перші роки після садіння обрізка повинна бути мінімальна, щоб не ослабляти дерева і не підсилювати в них ростові процеси. Її потрібно спрямовувати на швидке формування повноцінного нижнього ярусу скелетних гілок з тупими кутами відходження ($55\text{--}70\text{ }^{\circ}\text{C}$) і гілок вищих порядків галушення. Коли дерева перейдуть до помірного росту, можна починати обмеження розмірів крони. До цього часу в дерев утвориться достатня кількість плодівих утворень (шпорці, букетні та плодіві гілочки) і після вкорочування гілок (з метою обмеження товщини крони) вони забезпечать нормальне плодоношення.

Обмеження розмірів крони проводять в основному за допомогою механізованого контурного обрізування. Необхідно правильно встановити момент його початку. Якщо обрізку виконати передчасно, в період інтенсивного росту дерев, то вкорочування гілок може викликати сильніше відростання довгих неплодоносних пагонів. При більш пізньому обмеженні вкорочені гілки будуть оголені, в результаті чого знизиться врожайність, а сильно-рослі пагони, утворені біля місця зрізу товстих гілок, не забезпечать плодоношення і в наступному році. Механізоване обрізування необхідно проводити у вертикальній площині без нахилу в міру зменшення світлового проходу по середині міжрядь до 1 м. Коли дерева досягнуть певної висоти, їх обмежують спочатку вручну, вирізуючи верхівки центрального провідника та

Рис. 2. Дерево сорту Стенлей до та після обрізування

верхніх гілок на бічні розгалуження. Потім верхню частину крони обрізують машиною щороку по одній і тій же площині зрізу, а з боків – у міру розростання крони в ширину.

Основним типом сливового саду є насадження з округлою кронею з пониженою зоною плодоношення на насінневих підщепах (рис. 1). У таких садах обрізування та збір урожаю проводять вручну. Формують дерева на низьких штамбах з компактним нижнім ярусом скелетних гілок і своєчасним обмеженням розмірів крони.

Дерева сортів з розлогою та пониклою кронею формують зі штамбом висотою 60–70, а з припіднятою – 30–40 см або взагалі без нього. При формуванні невисоких крон зі зниженою зоною плодоношення необхідно збільшувати кількість скелетних гілок для більшого стримування росту дерев, ніж у розріджено-ярусних крон. У нижньому ярусі закладають 4–5 скелетних гілок, рівномірно спрямованих у різні боки, як із суміжних бруньок, так і розміщених через 10–20 см. У другому ярусі, на відстані 60–80 см від першого, вибирають 2–3 гілки, розміщені супротивно або розріджено, через 20–30 см одна від одної. Третій ярус формують з двох гілок на 50–60 см вище другого. Гілки другого порядку галушення формують на гілках першого ярусами або поодинокі залежно від кута відходження основних, ступеня гілкування сорту і форми крони. Висоту дерев обмежують до 4 м.

Для насаджень з механізованим збором плодів розроблено сплющену крону модифікації ІС НААН та округлу однаюрсну. У сплющеної крони на стовбурі, в зонах першого і другого ярусів, залишають по 4–5, третього – 2–3 сильно-рослих пагони

на скелетні гілки. Бічні пагони, спрямовані в боки ряду, вкорочують до 70, відхилені від його лінії – до 50–60, а ті, що ростуть у міжряддях, – до 30–40 см, щоб розгалуження на них утворилися ближче до стовбура. Центральний провідник укорочують до 60–70 см. Так з року в рік поступово збільшують товщину крони в боки міжрядь за допомогою відповідного вкорочування пагонів подовження гілок залежно від напрямку їх росту. Крона формується більш загущеною шляхом більшої кількості гілок різної сили росту. Для цього бічні пагони на скелетних гілках не проріджують. Конкуренти і частину сильно-рослих пагонів, що ростуть з верхнього боку гілки, вкорочують до 30–40 см. У наступному році такі гілки можна вкоротити на бічне розгалуження.

Коли дерева досягнуть висоти 4 м, їх обмежують спочатку вручну, вирізуючи верхівки центрального провідника та верхніх гілок на бічні розгалуження. Контурне обрізування з боків міжрядь проводять у вертикальній площині в міру зменшення світлового проходу по середині міжрядь до 1 м. Після контурного обрізування товщина крони та світловий коридор повинні бути близько 2,5 м в насадженнях з міжряддям 5 м. Верхню частину крони потрібно обрізувати машиною щороку по одній і тій же площині зрізу, а з боків – у міру її розростання в ширину.

В округлої однаюрсної крони (куляста однаюрсна) закладають 10–15 гілок на стовбурі в межах 40–50 см вище штамба в один ярус. Для цього у молодих дерев пагони не проріджують, а лише вкорочують довші з них приблизно на одному рівні. Якщо на другий рік після садіння їх утворилося багато (6

і більше), то вони вкорочуються до 60–70, а при меншій кількості – до 20–50 см, щоб створити компактний ярус через гілки другого порядку.

Центральний пагін укорочують на рівні бічних або на 10–15 см вище, коли бічних пагонів мало. Надалі дерева не обрізуються, поки не розростуться вгору вище 4 м і до такої ж ширини. Потім застосовується механізована контурна обрізка.

Насадження сливи на клонових підщепах (Весняне полум'я, СВГ 11/19 та ін.) доцільно висаджувати зі щільністю 833–1250 дер./га та формувати площинні крони. Такі сади вступають у товарне плодоношення на рік раніше, ніж на насіннєвій підщепі, дерева менші за розміром (на третину) з менш загущеною компактною кроною. Площинна крона товщиною 2 м формується за допомогою механізованого контурного обрізування. В дерев у перші три роки після садіння формують лише повноцінний нижній ярус скелетних гілок (4–5) з кутами відходження 50–70° і вкорочують тільки поодинокі однорічні, надто довгі пагони до рівня висоти основної маси гілок. Таку обрізку з боку міжрядь проводять з п'ятирічного віку у вертикальній площині без нахилу. Висоту дерев підтримують у межах 2,5–2,8 м, обмежуючи її щорічно по одній і тій же площині зрізу. Водночас починають проріджувати центральну частину крони, видаляючи на кільце гілки, що труться, а також розміщені надто зближено та паралельно (рис. 2).

Обмеження висоти дерев ранніх сортів краще виконувати після збору врожаю, а сортів, які потребують стимулювання росту (Ода,

Імпреза), весною, до початку набухання бруньок. Деревя сильнорослих сортів обрізують після цвітіння, при цьому активізуються ростові процеси в нижній частині крони, скелетні гілки краще обростають короткими плодоносними гілочками, що в цілому сприяє стабільному плодоношенню. Верхня частина крони при механізованому обрізуванні в даний строк менше загущується через відростання значно меншої (в 1,5–2,0 рази) кількості коротших пагонів, ніж при зимово-весняному обмеженні висоти.

Перший раз висоту дерев обмежують вручну секатором, як правило, при досягненні заданої висоти шляхом вкорочення центрального провідника на бічну, краще дво-трирічну гілочку, розміщену більш горизонтально. Наступні обрізування проводять механізовано, без ручної доробки місця зрізу. Тому в систему захисту насаджень необхідно включити обробку їх Топсином-М.

У місцях оголення скелетних гілок при відростанні сильних вертикальних пагонів і досягненні ними довжини 35–40 см необхідно прищипувати їх з метою стимулювання відростання бічних гілочок і шпорок, тобто перетворення їх у плодоносні. Якщо пагони занадто сильні і відростають з верхньої частини гілок, то їх видаляють на кільце, а при надмірній кількості ще й проріджують, залишаючи через 12–15 см один від одного.

Для дерев на даних підщепах опора в саду не потрібна, тільки при формуванні віялоподібної крони необхідно встановити шпалеру з трьох

рядів дроту. Саджанці на клонових підщепах більш генетично вирівняні та практично не дають кореневої порослі. При створенні насаджень вони стовідсотково приживаються і в перший же рік формують більшу кількість однорічних приростів на відміну від щеплених на насіннєвій підщепі. Використання клонових підщеп спричинює більш ранній вступ насаджень до складу сортів (Стенлей) у товарне плодоношення на один рік. Урожайність насаджень у цей період становила 42–46 т/га при рівні рентабельності 372 %.

Омолоджувальне обрізування дерев сливи проводять, коли пагони подовження скелетних гілок стають коротше 10–15 см. Скелетні та напівскелетні гілки проріджують, крону знижують до 2,5–3,0 м. Потім гілки, що залишилися, обрізують на три-п'ятирічну деревину над букетною гілочкою або поодиноким пагоном з ростовою верхівковою брунькою чи над багаторічною розгалуженою плодоносною гілочкою, яку вкорочують до нижньої від основної гілочки. Плодоносні гілочки проріджують до самого нижнього бічного розгалуження. Нижче гілочки, над якою вкоротили скелетну гілку, на відстані до 20 см, вирізують усі інші гілочки, а нижче омолоджують плодоносні, вкорочуючи їх до половини довжини на бічному розгалуженні. У наступному році на кожній омолодженій скелетній гілці вибирають добре розвинутий провідний пагін і пагони для скелетних гілок вищих порядків на відстані 30–35 см один від одного або супротивні через 60–70 см. У сортів з

VEESTAR (ВИРОБНИК СУШИЛЬНИХ ШАФ) РЕКОМЕНДУЄ

1. Які основні вимоги до якості та сортів слив для промислової сушки?

Для отримання якісного сухофрукта важливо використовувати стиглі, але не переспілі плоди з щільною м'якоттю та високим вмістом сухих речовин. Найкраще підходять сорти зі щільною шкіркою та невеликим вмістом води – вони швидше висихають і зберігають форму. Плоди повинні бути калібровани, без пошкоджень і ознак гнилі.

2. Які основні етапи процесу сушіння?

Підготовка плодів: миття, сортування, калібрування, за потреби – видалення кісточки.
Попередня обробка: іноді проводять бланшування або надріз шкірки для рівномірного випаровування вологи.
Основне сушіння: поступове зниження вологості у сушильній шафі до оптимального рівня.
Охолодження та стабілізація: після сушіння продукт охолоджується для уникнення конденсації.
Пакування та зберігання: у відповідну тару з контролем вологості.

3. Які фактори впливають на ефективність сушіння?

Вологість і розмір плодів.
 Рівномірність завантаження лотків.
 Температурний режим та якість циркуляції повітря.
 Початкова якість сировини.
 Продуктивність та енергоефективність обладнання.

4. На які характеристики обладнання варто звернути увагу при виборі?

Рівномірність сушіння по всіх рівнях шафи.
 Контроль параметрів (температури, вологості, часу).
 Енергоефективність та можливість економії електроенергії.
 Місткість та гнучкість завантаження (щоб можна було сушити різні об'єми).
 Якість матеріалів і зручність обслуговування.

Саме ці параметри враховані в сушильних шафах BeeStar, які дозволяють отримати стабільну якість сухофруктів при мінімальних витратах.

сильним галушенням пагонів їх укорочують до 60–70 см від основи, а з середнім – до 50–60 см.

Інші пагони проріджують через 10–15 см в одній площині та вкорочують до 30–40 см у сортів з середнім галушенням, а з сильним залишають не вкороченими, якщо їх довжина не перевищує 60 см.

Система захисту насаджень сливи повинна передбачати поєднання хімічних і біологічних препаратів. Перед розпусканням бруньок (середня температура не нижче +4 °C) проби зимуючих стадій щитовок, попелиць, кліщів дерева обприскують Препаратом 30В, КЕ. На початку розпускання бруньок проти моніліозу, клястероспоріозу, попелиць, довгоносиків, листокруток, пильщиків – Хорусом 75 WG + Блискавка, КЕ або Сігнум, ВГ + Карате Зеон 050 CS, мк.с. Перед цвітінням проти перерахованих вище шкідників і хвороб, та особливо від пильщиків, проводять обробку Купером, МС + Конфідор 200 SL, РК (біозахист: Бітоксипацілін - БТУ-Р + Вертицилін + Планриз БТ, в. с.). Через 6–8 днів після цвітіння проти тих же шкідливих організмів і особливо товстонижки використовують Світч 62.5, WG + БІ-58 новий, а з біопрепаратів ефективним є поєднання Ленідоциду-БТУ, р. з Актофітом, КЕ і Триходерміном БТ, п. На початку відродження гусениць сливової плодожерки 1 покоління (кінець травня – I декада червня) застосовують Сігнум, ВГ + Антихруц, КС, а при біологічному захисті – Скарадо-М, з. п. + Бізар, р.

На початку відродження гусениць другого покоління пло-

дожерки (кінець липня – початок серпня) насадження обприскують Фуфаноном 570, КЕ або Гаупсин, р. + Актофіт, КЕ.

Встановлено високу ефективність дворазового обприскування мікробіологічними препаратами (до і після цвітіння) БТБ, Лепідоциду, Гаупсину (в 1,0 %) та біоінсектициду Актофіту (0,2 %) як окремо, так і в бакових сумішах, особливо проти сливового пильщика, який може пошкодити від 20 до 90 % зав'язі сливи, яка потім опадає.

Удобрення сливи вимагає в першу чергу підтримання необхідної реакції ґрунтового розчину, бо вона чутлива до високої кислотності ґрунту. Тому перед створенням насаджень необхідно провести вапнування кислих ґрунтів, внести до 60 т/га органічних добрив та фосфорно-калійних до оптимальних рівнів забезпечення. Росте і плодоносить на карбонатних ґрунтах, які не придатні для зерняткових. Але на ґрунтах, де їх кількість понад 8–10 % росте погано.

При достатньому перед садивному удобренні ґрунту насадження сливи в перші 2–3 роки після садіння добрива можна не вносити, а потім лише азотні до 60 кг/га д. р. В період плодоношення необхідно враховувати що слива на формування урожаю потребує більше азоту і калію і мало фосфору. Рекомендується щорічно вносити азоту – 90, фосфору 35–40 і калію – 90 кг/га д. р. Необхідно врахувати, що на кислих ґрунтах не слід зменшувати дози внесення фосфору, а на засолених південних ґрунтах вносити багато калію. Через

рік рекомендується вносити органічні добрива 20–30 т/га. З метою терморегуляції ґрунту, активізації мікробіологічних процесів ґрунту, зменшення випаровування води в повітря бажано ґрунт в приштабових смугах мульчувати органічними матеріалами: перегноем, торфом, подрібненою соломкою різних польових культур шаром 12–15 см.

Азот вносимо весною щорічно у весняно-літній період, краще навіть роздільно у два-три прийоми, але не пізніше початку липня, щоб не активізувати ростові процеси і продовжити вегетацію, що негативно відобразиться на зимостійкості насаджень. Плодові дерева навесні одержують азот дещо із запізненням – у кінці квітня, тому його вносять в ґрунт перед цвітінням і після червеневого осипання зав'язі.

Кращим способом внесення добрив є такий, що забезпечує їх розміщення найближче до коренів і вони повинні якнайменше контактувати з великою кількістю часточок ґрунту.

При позакореновому живленні найкращий ефект забезпечує застосування сечовини. Після розпускання листя спочатку обприскують 0,3–0,4 % розчином, потім після осипання зав'язі 0,5–0,6 %. Сульфат калію (1,0–2,0 %) або суперфосфат вносять за 1 місяць до збору урожаю. Обприскування мікроелементами застосовують як засіб подолання їх дефіциту. Сульфат магнію (1–2 %) та сульфат заліза (0,2–0,4 %) вносять з появою хлорозу на листках гілок старшого віку. Із борних добрив вносять Боракс 1 кг/га осінню, після збору урожаю.

СУШИЛЬНІ ШАФИ

[+38 \(068\) 226 75 75](tel:+380682267575)
[+38 \(063\) 226 75 75](tel:+380632267575)
[+38 \(095\) 226 75 75](tel:+380952267575)
beestar1@ukr.net
beestar.com.ua
 м. Вінниця,
 вул. Левка Лук'яненка, 172

ТОВ «ДУДІКОВ» — приклад того, як українське фермерство може бути сучасним, гнучким і амбітним

Жанна КРУК

Інтенсивне садівництво в Україні стрімко розвивається, і серед його драйверів — агропідприємство з Вінниччини, яке робить ставку на яблука та груші преміальної якості, стабільне виробництво й продуману логістику. ТОВ «Дудіков» засноване у 2021 році, однак історія господарства розпочалася значно раніше, з дитячої мрії та любові до саду. Нині компанія має близько 80 гектарів яблуневого та 30 гектарів грушевого саду, стабільно демонструє врожайність до 85 тонн яблук і до 50 тонн груш з гектара, розвиває напрям кісточкових культур і готує масштабний проєкт із переробки та зберігання продукції.

ТОВАРИСТВО СПІВВЛАСНИКІВ

Рішення про створення саду визрівало поступово. Перші щеплення, ручна обрізка, дитячі спогади про 600–700 кілограмів з одного дерева — усе це заклало емоційний фундамент. У 2014 році розпочали підготовчі роботи, а вже у 2015–2016 відбулися перші промислові посадки.

За кожним успішним підприємством стоїть команда. У випадку цього господарства, це команда однодумців, яка виросла зі спільного бачення та чіткого розподілу відповідальності. Спільно із засновниками Олегом Онуфрійчуком, Ігорем Онуфрійчуком та Павлом Кіщуктом Олександр Гончарук, Роман Волинець, Андрій Власик, Володимир Костишин, Сергій Солоднюк і Артур Ханкевич об'єднали оперативне керівниц-

тво з технологічною та стратегічною експертизою — і на цьому фундаменті збудували ефективну структуру управління.

Окрім садівництва, підприємство обробляє зернові та олійні культури, розглядаючи це як внесок у продовольчу безпеку країни. Розширення у сегмент переробки — наступний логічний крок. Уже реалізується проєкт холодительного комплексу з шоковою заморозкою, що дасть змогу працювати з продукцією не лише сезонно, а цілий рік.

АСОРТИМЕНТ, ПЕРЕВІРЕНИЙ КЛІМАТОМ: ЯКІ СОРТИ ВИРОЩУЄ ТОВ «ДУДІКОВ»

Товариство спеціалізується на вирощуванні як груш, так і яблук, із застосуванням сучасних підходів до селекції, живлення й агротехніки.

Асортимент груш представлений сортами Ерікс та Яблунівська, які зарекомендували себе як надійні в умовах Вінниччини. Серед яблук, чітка орієнтація на ринкові запити та стабільність урожайності. Основу насаджень складають такі сорти, як: Ред Чіф, Ерлі Редван, Джеромін, Голд Чіф, Чемпіон, Фуджі Кіку 8, Фуджі Фьора, Фьюракс, Моді, Чорний принц, Муцу, Семеренко, Селестра.

Найкраще себе проявили Чемпіон, Фуджі та Голден – саме вони продемонстрували стабільну продуктивність і витривалість до кліматичних викликів регіону. Водночас частина сортів виявилася малоприсадоною для місцевих умов: зокрема, господарство планує поступово виводити з експлуатації дерева сорту Ред Чіф (РР2) через їхню низьку стійкість до весняних заморозків і температурних перепадів.

– Ми намагалися адаптувати ці дерева – робили щеплення, забезпечували належне живлення. Але сорт виявився дуже вибагливим до погодних умов і непродуктивним у нашому регіоні, – зазначає **Олег ОНУФРІЙЧУК**.

У найближчі роки підприємство планує закладати нові насадження Гала та Голден. Акцент робиться на сортах із кращою лежкістю, стабільним забарвленням і високою толерантністю до кліматичних стресів.

– Ми не просто обираємо сорт – ми підбираємо під нього підщепу, яка найкраще «працює» у наших умовах. Наприклад, по яблуні використовуємо М9, М106, 54-118. Підщепу впливає не лише на силу

росту, але й на смакові якості, здатність дерева переносити кліматичні стреси та врожайність, – пояснює агроном.

Щодо груш також мають індивідуальний підхід. У господарстві працюють із підщепами Айва Сідо, БА-29 та Кювелін, орієнтуючись на найвищий товарний потенціал.

Крім агротехнічних параметрів, важливу роль відіграє поведінка сорту протягом продажного сезону.

– Нас цікавить, як довго плід може зберігатись без втрати якості, – каже Олег Онufrійчук. – Інколи потрібно швидко реалізувати партію після збору, інколи – сформулювати товарну групу для пізнішого продажу. У нас є менеджер із продажів, який координує це з агрономічною службою. Якщо бачимо, що ринок буде активний у другій половині сезону, працюємо на закладку стабільного, лежкого товару.

Кліматичні ризики, зокрема, весняні приморозки, теж враховуються. Вони можуть вплинути на формування насінневої камери й, відповідно, на здатність плоду зберігатись у холодильнику. Тому зимостійкість і стійкість до коливань температур – ще один критерій при виборі сортів.

ХОРОША ЯКІСТЬ САДЖАНЦІВ ДАЄ ВПЕВНЕНІСТЬ У РЕЗУЛЬТАТІ

У ТОВ «Дудіков» приділяють особливу увагу якості посадкового матеріалу.

– Ми співпрацюємо з офіційними українськими розсадниками, які мають репутацію на ринку, – розповідає підприємець. – Зокрема, закуповували саджанці в Інгулці, Богданівському плодородсаднику, раніше брали в Артемівському плодородсаднику,

реклама

ВОДОВІД

СИСТЕМИ КРАПЛИННОГО ЗРОШЕННЯ ТА ДОЩУВАННЯ

Будівництво та проектування

Проекти зрошення всіх сільськогосподарських культур та водонакопичувальних басейнів для зрошення

Проекти та будівництво побутової та дощової каналізації

Проекти захисту від підтоплення, берегоукріплення, гребель, водозахисних дамб, розчищення річок, водосховищ, ставків; паспорти водогосподарських об'єктів

Грунтові та геодезичні вишукування, роботи з винесення проектів в натуру

ТОВ «Водовід»
 вул. Васильківська, 37
 м. Київ, 03022, Україна
 +380 50 358 98 29
 Рябков Сергій
 srbakov@gmail.com
 www.vodovid.com
 www.vodovid.com.ua

Проекти створення та краплинного зрошення плодових, ягідних, горіхоплідних, виноградних насаджень, маточників і розсадників багаторічних культур

Комплектація та будівництво систем краплинного зрошення багаторічних насаджень, овочевих і технічних культур; систем зрошення газонів на присадибних ділянках, парках тощо

на жаль, зараз його вже немає. Також працювали з ФГ «Гадз» – теж офіційний розсадник.

Крім великих виробників, іноді підприємство зверталось і до менших приватних постачальників.

– Брали саджанці й у підприємців. Зокрема, Анни Сахончик, яка працює під брендом Fruit Consulting. У них – консалтингова група, співзасновником якої є підприємець із Нідерландів. До речі, саме ця команда також консультує нас і з питань вирощування. Також у різні роки закупівлі здійснювались у Ігоря Бабія, який працює як приватний садівник-постачальник. Ці господарства мають хороший посадковий матеріал, хоча не зареєстровані офіційно як плодорозсадники. Це, радше, приватні садки, які вирощують для внутрішнього ринку, – зазначає співвласник ТОВ «Дудіков».

Такий підхід, баланс між масштабною перевіреною логістикою і гнучкістю локального постачання, дозволяє господарству варіювати сорти, оптимізувати витрати й оперативно реагувати на зміну кліматичних або ринкових умов.

СИСТЕМИ ПОСАДКИ ТА ФОРМУВАННЯ ВРОЖАЮ: ІНТЕНСИВНА МОДЕЛЬ ІЗ ПРОГНОЗОВАНИМ РЕЗУЛЬТАТОМ

У ТОВ «Дудіков» усі нові сади закладаються за інтенсивною технологією вирощування з орієнтацією на максимальну ефективність з кожного гектара. Підбір схеми посадки, шпалерної системи та щільності насаджень здійснюється індивідуально, з урахуванням сорту, підщепи, рельєфу, кліматичних особливостей і запланованого врожаю.

Використовувані схеми посадки: 3,30 x 0,65 м, 3,30 x 0,90 м. Ці варіанти забезпечують оптимальний баланс між кількістю дерев, доступом техніки до рядів та потенціалом плодового навантаження.

– Ми працюємо з інтенсивними садами, бо сьогодні гектар – це капіталовкладення, яке має давати прогнозований результат, – зазначає Олег Онуфрійчук. – Якщо це яблуня, ми орієнтуємось на 50–100 тонн з гектара залежно від сорту. По груші – 45–50 тонн з гектара при стабільному догляді.

Для опорної інфраструктури застосовується сертифіковане металеве обладнання. Посадки орієнтовані за сторонами світу для рівномірного освітлення крони. Близько 30 % площ уже накрито антиградовою сіткою, що дозволяє мінімізувати втрати від погодних ризиків.

ФОРМУВАННЯ САДУ: ВІД ОБРІЗКИ ДО КОНТРОЛЮ ВРОЖАЙНОСТІ

Підхід до формування дерева у ТОВ «Дудіков» ґрунтується на принципі плодової стіни. Це дозволяє забезпечити ефективне використання площі, спростити обслуговування, збір та захист насаджень.

– Ми формуємо плодову стіну – без «балерин» і класичних декоративних схем. Завдання – максимально заповнити площину гілками. Висота шпалери – 2,50 м, і від цієї позначки донизу дерево має бути рівномірно сформоване, без прогалін, – пояснюють у господарстві.

Це покращує освітлення плодів, оптимізує вентиляцію, спрощує ручний збір, дозволяє стан-

дартизувати агропроцеси: обрізку, обприскування, зрошення.

Щороку господарство створює надлишкову кількість бруньок, які згодом нормуються за допомогою проріджувальних препаратів. Такий підхід забезпечує гнучкість – можна залишити менше або більше врожаю, залежно від прогнозу ринку, логістичних вікон або кліматичних факторів.

За словами співвласників, показники врожайності саду зростають поступово, відповідно до віку насаджень та вдосконалення систем управління. Яблуневий сад вишов на товарне плодоношення на шостий рік після закладання. У перші роки врожайність сягала до 50 т/га, наразі стабільно досягає 77 т/га.

Груша, навпаки, дала перший вагомий результат вже на четвертий рік – 45 т/га. Надалі показники тримаються в межах цієї позначки, залежно від погодних умов і сорту.

СИСТЕМА ЗРОШЕННЯ ТА ТЕХНІЧНЕ ОСНАЩЕННЯ: СТАВКА НА ТОЧНІСТЬ І НАДІЙНІСТЬ

У господарстві впроваджена крапельна система зрошення, що охоплює всі площі плодкових насаджень. Система автоматизована, із можливістю гнучкого регулювання подачі води залежно від погодних умов, фази розвитку рослин і сорту.

Технічний партнер по зрошенню – компанія «ПрофПолив», яка займається як монтажем обладнання, так і його супроводом та консультаціями. Дистриб'юцією компонентів системи зрошення займається EGGroup.

– Без поливу в інтенсивному садівництві сьогодні нічого не

буде. Ми повністю перекриваємо всі гектари – і зрошенням, і фертигацією, – кажуть у компанії.

Для виконання всіх технологічних операцій у саду, від обробки до збору врожаю, господарство укомплектоване широким парком спеціалізованої техніки, орієнтованої на інтенсивне плодівництво.

Тракторний парк включає техніку таких брендів: Lovol, Foton, Solis, Landini (Італія), МТЗ (Білорусь). Італійські обприскувачі LOCHMANN, які у господарстві порівнюють за рівнем якості з автомобілями класу Mercedes. Вони мають сучасні бочки з вмонтованими електронними пультами керування, які дозволяють агроному: контролювати точну кількість водовиливу (мл/хв), стежити за тиском у системі, регулювати норму внесення препаратів в реальному часі, працювати з фіксованою нормою внесення на гектар незалежно від швидкості трактора.

– На тракторах у нас GPS-навігації поки немає, але на обприскувачах LOCHMANN стоять пульти, які вичитують усе: водовилив, тиск, норму, – і допомагають нанести препарат максимально точно. Це особливо важливо для роботи з фунгіцидами, інсектицидами, коли надмір чи нестача можуть зіпсувати урожай, – пояснює господарник.

Такі системи дозволяють не лише підвищити ефективність обробки саду, а й знизити витрати на засоби захисту рослин (ЗЗР), уникнути перевитрат і забезпечити уніфіковане покриття.

Окрім того, в господарстві використовується техніка українського виробника «Барський Сад», а також гідроплатформи для обрізки дерев.

– Ми орієнтуємося на перевірне обладнання з новітніми технологіями. Не економимо на критичних процесах – краще відразу взяти техніку, яка працює точно і надійно, – додає Олег Онуфрійчук.

Кліматичні ризики: як сад «перезжив» весняні заморозки

Весна 2025 року стала черговим випробуванням для садівників України. У ТОВ «Дудіков» досягти стабільного результату вдалося не скрізь: пізні заморозки, град і локальні прояви посухи по-різному позначилися на різних масивах.

– Наші сади розташовані у кількох локаціях, і погодні умови в

кожній були різні. Там, де температура опускалася до -2°C , ми фактично не втратили врожаю. А от ділянки, які зачепило -4°C і нижче, дали або мінімальну кількість продукції, або зовсім нічого, – розповідають у господарстві.

Загальні втрати по яблуневих садах оцінюються в межах 25–30%. У деяких локаціях (із морозами $-6...-7^{\circ}\text{C}$) постраждав цвіт і врожайність впала майже до нуля.

По грушевих насадженнях втрати становлять аналогічно – близько 30%. Попри дещо вищу морозостійкість, груша відреагувала на стрес гірше в іншому аспекті. Якість плодів погіршилась.

– Груша фізично вижила, але дала плоди зі сіткою, деформовані. Така продукція вже не відповідає нашим стандартам, – пояснює Олег Онуфрійчук.

ЗАХИСТ САДІВ: ВИКЛИКИ, СИСТЕМНІ РІШЕННЯ, ЕКОЛОГІЧНИЙ ПІДХІД

Захист насаджень від погодних ризиків і шкідників – один із ключових напрямів у роботі ТОВ «Дудіков». У сучасних умовах кліматичної нестабільності господарство впроваджує комплексні заходи, поєднуючи класичний захист, сучасну агрохімію та елементи біозахисту.

ПРОТИГРАДОВІ СИСТЕМИ: СТРАТЕГІЧНИЙ ПРІОРИТЕТ

Наразі протиградовими сітками обладнано 15 га садів – передусім на найбільш цінних сортах яблук та груш. Постачальник конструкцій – компанія ТОВ «Єфт плюс» (EFT GROUP), яка забезпечує проектування, логістику та монтаж обладнання. Системи встановлені в основному на молодих та перспективних насадженнях.

ЗАХИСТ ВІД ХВОРОБ І ШКІДНИКІВ: ЛИШЕ ОРИГІНАЛЬНІ ПРЕПАРАТИ

У роботі ТОВ «Дудіков» принципово є відмова від дешевих несертифікованих засобів. Усі засоби захисту рослин – оригінальні препарати провідних виробників: BASF, Bayer, Adama, Syngenta.

Цей підхід не лише забезпечує якість, а й дозволяє уникнути знищення корисної ентомофауни, зокрема, хижих комах, які природним чином контролюють популяцію кліщів у садах.

– Після кожної обробки ми уважно відстежуємо ситуацію в саду. Якщо вибити корисну ентомофауну, отримаєш спалах кліща. Саме тому ми не використовуємо дешеві перітроїди, які б'ють усе підряд. Ми хочемо, щоб наші діти могли безпечно їсти наше яблуко – і ми не переживали за це, – коментує Олег Онуфрійчук.

ЗБІР, СОРТУВАННЯ, ПЕРЕРОБКА

Збір урожаю в товаристві здійснюється виключно вручну. Ручний збір дозволяє зберегти товарний вигляд продукції, особливо в умовах, коли основна частина яблук і груш призначена для реалізації у свіжому вигляді.

Після збору яблука та груші сортуються вручну на пунктах первинної обробки. Продукція проходить контроль за розміром (калібром), вагою та зовнішнім виглядом. Найкращі плоди зберігаються, а некондиція направляється на переробку.

Основні параметри калібрування: калібр – від 6,5 до 10 см (у пріоритеті – від 7 до 10 см). Вага плодів залежить від сорту: Гала – 150–170 г, Чорний принц – до 250 г, Моцу – до 300 г. Груші демонструють ще цікавіші результати: рекордний показник – 1,140 кг за одну «листопадову» грушу.

Наразі власна переробка в ТОВ «Дудіков» ще не запущена: продукція, яка не потрапляє на ринок у свіжому вигляді, направляється на переробні підприємства-партнери. Однак зміни вже в процесі.

Компанія заклала фундамент нового холодильного комплексу, а також готується до відкриття заморозки на 2000 тонн продукції. Перший етап запуску запланований на наступний рік.

У пріоритеті – заморожування ягід та фруктів, зокрема: малина, смородина, вишня, черешня, ожина, а також частина яблук і груш, які не пройдуть за параметрами на ринок фрешу.

– Ми почнемо із закупівлі ягід

у перевірених виробників, але вже думаємо над тим, щоб самостійно закладати площі під смородину. Це в перспективі. Ми дивимось, як поводитиметься ринок, як змінюється клімат, і вже зв'язуємо свій вектор, – розповідають співзасновники.

ЛЮДИ – КЛЮЧ ДО ВРОЖАЮ

У ТОВ «Дудіков» вважають, що саме люди забезпечують якісний збір, сортування та перші етапи логістики. У сезон господарство залучає до 25 працівників.

Що пропонують працівникам: безкоштовне довозення з сусідніх сіл та селищ; повноцінне харчування; зручні умови праці, зокрема збір яблук із платформ, без виснажливого стояння на драбинах; гідну оплату праці.

– Ми інвестуємо у новітні технології, щоби бути конкурентоздатними не лише на ринку продукції, а й на ринку праці. Якщо людина має змогу заробити у нас стільки ж, скільки в Польщі, вона залишиться тут, вдома, серед своїх, – розповідають у господарстві.

У господарстві роблять ставку на повагу, прозорість і людське ставлення. Саме це, на переконання керівництва, формує не просто команду, а спільноту, яка готова працювати на результат.

РИНКИ ЗБУТУ ТА ЦІНОУТВОРЕННЯ: БАЛАНС МІЖ ВНУТРІШНІМ І ЗОВНІШНІМ ПОПИТОМ

Наразі близько 70 % вирощеної продукції ТОВ «Дудіков» реалізується на внутрішньому ринку України. Серед основних покупців – національні торгові мережі, зокрема Сільпо та АТБ, які забирають великі партії протягом усього сезону. Найбільший попит мають сорти: Чемпіон – протягом усього року; Фуджі, Речіф, Джеромін – особливо актуальні з початку року до весни.

Близько 30 % продукції опосередковано потрапляє на експорт – переважно через трейдерів та закупівельників, які самостійно ввозять товар на ринки Близького Сходу, частково – у Європу та Північну Африку.

Хоча господарство має всі необхідні документи та валютні рахун-

ки, прямого експорту поки що не здійснювалося. Але експортна діяльність – у пріоритетах на найближчі роки.

– Ми вже готові до прямих контрактів. Поставили за мету – вийти на 50 % експорту від загального обсягу. Але багато залежить від внутрішньої ринкової ситуації, – зазначають у компанії.

Ціни на продукцію змінюються залежно від: залишків у сховищах (чим менше – тим дорожче); попиту з боку ритейлерів; конкуренції з імпоротною продукцією (зокрема польськими яблуками).

– Зараз багато холодильників по Україні порожні – саме тому ціна на яблука зростає. У кого є газове середовище, той може продавати ще й улітку. Ми також впроваджуємо цю технологію, – пояснюють у господарстві.

Підприємці розповіли, що газове середовище дозволяє зберігати яблуко до року, зупиняючи дозрівання та зберігаючи товарний вигляд. Це дає змогу виходити на ринок у літній період, коли конкуренція мінімальна, а ціни – максимальні.

– Можна відкрити камеру в червні чи липні, і яблуко буде як щойно з дерева. Навіть листя залишиться зеленим, – діляться виробничники.

ПЛАНИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ

ТОВ «Дудіков» не лише впевнено тримається на ринку плодівництва, а й будує фундамент для стійкого майбутнього. Один з ключових напрямків розвитку – власна інфраструктура для заморожування продукції.

У планах – встановлення шокового тунелю, що дасть змогу нарощувати добову потужність до 100 тонн. Підприємство також розглядає формат надання послуг із заморожування іншим господарствам: із можливістю зберігання на сторонніх спеціалізованих майданчиках.

Таким чином, підприємство трансформується з виробника у багатофункціонального гравця аграрного кластера, який може працювати з продукцією «з поля до прилавка» – включно з логістикою, сортуванням, холодом і потенційно переробкою.

ІНТЕНСИВНІ САДИ "ПІД КЛЮЧ"

**ШПАЛЕРА
В ЛІЗИНГ**

ПРОСТІ
РІШЕННЯ
ДЛЯ САДУ
«ПІД КЛЮЧ»

- ПРОТИГРАДОВА СІТКА
- СІТКА ПРОТИ ДОЩУ
- БЕТОННІ, МЕТАЛЕВІ СТОВПЧИКИ
- КОМПЛЕКТУЮЧІ ДЛЯ САДУ
- ГЕОДЕЗИЧНІ РОБОТИ
- РОЗБИВКА САДУ

ТОВ «ЕФТ ПЛЮС»,
+38 044 333 33 45, +38 067 447 20 20,
+38 067 440 10 73
eft.ukraine@gmail.com, www.eftgroup.ua

EFT GROUP

Weremczuk Agromachines – надійний партнер садівників та ОВОЧІВНИКІВ

Польська компанія Weremczuk Agromachines вже понад 40 років є лідером у виробництві техніки для садівництва та овочівництва. В асортименті підприємства – ефективні рішення для збирання врожаю та догляду за плантаціями, а також овочева техніка: підкопувальні комбайни, пневматичні сівалки та грядоутворювачі. Нижче наведено огляд машин, які можуть принести найбільшу користь українським аграріям.

FELIX & MAJA – КОМБАЙНИ ДЛЯ ЗБИРАННЯ ВИШНІ, ЯБЛУК ТА СЛИВ

Weremczuk пропонує два основні типи комбайнів для збирання кісточкових культур – струшувачі дерев та причіпні, повнорядні комбайни.

Струшувачі **MAJA** випускаються у двох версіях:

Classic – проста, економічна модель, ідеальна для менших садів, з ручним відкриванням екрана;

Automatic – екран розкладається автоматично, не потребує додаткових працівників, що забезпечує швидшу та легшу роботу.

Кожен струшувач **MAJA** під-

ходить для збирання вишні, слив, яблук, горіхів та оливок. Фермер може обрати довжину машини та розмір екрана відповідно до схеми саду. Машина значно скорочує час збору врожаю порівняно з ручним збиранням і легко адаптується до різних типів садів.

Лінійка **FELIX-Z** – це повнорядні причіпні комбайни, рекомендовані для більших садів. Вони ефективно збирають вишню, сливу, яблука на переробку та оливки. Версія з чотирма струшувачами ще більше підвищує продуктивність на великих плантаціях. Додаткові опції включають боковий транспортер для яблук та самохідну версію з закритою кабіною.

Завдяки такій різноманітності кожен садівник може знайти комбайн, що відповідає його саду, потребам та бюджету.

Karen – комбайн для малини, лохини та інших ягід

Повнорядний комбайн **KAREN** підходить для збирання малини та лохини. Він ефективно працює із кущами на шпалері. Делікатні струшувачі оберігають ніжні ягоди, а регульована амплітуда дозволяє збирати їх у оптимальній фазі стиглості.

Унікальною перевагою є зона сортування, де ягоди можна відбирати під час збирання, що забезпечує вищу якість продукції та зменшує обсяг післязбиральних робіт. Weremczuk також пропонує **NATALIA-V** – комбайн спеціально для малини, яка вирощується без шпалери.

Joanna-5 & Victor – комбайни для смородини та аронії.

Добре відома лінійка **JOANNA** вдосконалювалася протягом багатьох років. Нові моделі Joanna-5 Classic та Premium – це повністю гідравлічні, напіврядні комбайни

для смородини, аронії, аґрусу та малини без шпалери.

Функція MULTI-FRUIT з регульованою струсною головою дозволяє застосовувати машину для багатьох видів ягід, роблячи її універсальною та економічно вигідною. Додаткове обладнання для низькорослих кущів ще більше розширює можливості.

Для великих плантацій лінійка **VICTOR** пропонує повнорядні, причіпні або самохідні комбайни для смородини та аронії, що забезпечують високу продуктивність на великих площах.

Інші машини для садівників:

Компанія Weremczuk також пропонує техніку для догляду за садами:

SAVA – багатофункціональна машина (об'єднує функції герцидної балки, обрізчика та вимітача гілок).

ROCH – підрізувач пагонів, який можна навішувати як спереду, так і ззаду трактора.

SAMSON – подрібнювач коренів для підготовки плантацій до пересадки.

Ці машини допомагають аграріям економити час, зменшувати

витрати на робочу силу та покращувати управління садом.

Комбайни для збирання коренеплодів **WERINGEN RVS-1** та **RVE-1**.

У 2023 році Weremczuk оновила свою овочеву лінійку під брендом **WERINGEN**, представивши технічні вдосконалення та сучасний дизайн.

Флагманська модель **WERINGEN RVS-1** – це підкопувально-підйомний комбайн для моркви, петрушки, буряка та інших культур. Серед основних переваг:

- транспортер шириною 800 мм і робоча швидкість до 5 км/год,
- зручне електронне керування прямо з кабіни трактора,
- висока продуктивність у поєднанні з простотою експлуатації.

Для менших господарств доступний **WERINGEN RVE-1**, який має три версії на вибір:

- розвантаження у причіп,
- розвантаження у палетний ящик на комбайні,
- розвантаження у невеликі ящики на комбайні для свіжого ринку.

Завдяки такій різноманітності кожне господарство, від малого до великого, може підібрати оптимальне рішення під свої потреби.

Пневматичні сівалки та грядоутворювачі

WERINGEN SCM формує 2–4 гряди або 1–2 грядкові смуги, забезпечуючи ідеальну підготовку ґрунту до висіву. У поєднанні з **WERINGEN WPS** – пневматичною сівалкою з 1–8 секціями висіву – він гарантує точний посів на грядках, грядкових смугах чи рівному полі для оптимального росту рослин.

Сівалка і грядоутворювач можуть об'єднуватися в один агрегат, що дозволяє готувати ґрунт і висівати за один прохід, економлячи час і паливо. Спеціальна версія сівалки також дає змогу висівати огірки та інші культури на чорну агроплівку.

Завдяки більш ніж 40-річному досвіду, Weremczuk Agromachines пропонує універсальні, ефективні та зручні для аграріїв рішення. Їхні комбайни та обладнання для догляду за плантаціями допомагають зменшити витрати на робочу силу, заощадити час і підвищити рентабельність – незалежно від того, чи це невелике господарство, чи велика плантація.

реклама

FELIX Z вишні, сливи, яблука промислових сортів

Нові рішення для збору фруктів

Офіційний дилер в Україні

Сергій Зубар

+38 (097) 95 04 185

biochemagro.communication@gmail.com

JOANNA смородина, аронія, малина

Сад, що вистояв:

як «Джмелик» із Сумщини розвиває садівництво та переробку

ВІД ЗЕРНОВИХ ДО СУЧАСНОГО САДУ

Діяльність фермерського господарства «Джмелик» розпочалася у 2014 році з вирощування зернових культур. Тоді на полях підприємства сіяли пшеницю, гречку, кукурудзу та сою. Зернові культури у господарстві вирощують і досі, водночас займаючись птахівництвом та плекаючи яблуневий сад. А з огляду на практичну доцільність взялися ще й за розвиток переробки, налагодивши виробництво соків та іншої продукції з власного врожаю.

Зараз фермери з Сумщини обробляють 117 гектарів землі, з яких 42 гектари займає яблуневий сад. Угіддя розташовані за 10 кілометрів від траси Суми-Київ. Для підживлення ґрунтів у господарстві застосовують сучасну техніку, зокрема розкидачі мінеральних та органічних добрив Ditta-Seria. Сад ще досить молодий, розповідає Наталія Романенко.

– Половина саду, 21 гектар, висаджено за шпалерно-карликовою системою, котра забезпечує високі показники скороплідності та високу врожайність. Цьому саду лише 4 роки. На іншій площі ростуть яблуні на напівкарликових підщепах. Якщо порівнювати з карликовими деревами, то у цій частині саду товарні плоди отримуємо пізніше. Однак плодоношення цього саду триватиме довше, – зазначає очільниця господарства.

У саду вирощують яблука близько десяти сортів, серед яких – Джона Принц, Луна, Моді, Ред Топаз, Сіріус, Супер Чіф, Флорина.

Зрошення саду здійснюється шляхом індивідуального крапельного поливу. Воду для поливу беруть з каскаду спеціально організованих ставків. До повномасштабного вторгнення на під-

Здатність українських фермерів розвивати обрану справу у складних умовах подекуди вражає. Вони ставлять цілі та досягають їх, попри загрози, пов'язані з війною, та інші проблеми. І навіть після втрат та невдач продовжують впевнено рухатися до мети. Для ФГ «Джмелик» із Сумщини точкою відліку нової реальності став перший день повномасштабного вторгнення. Уже під вечір 24 лютого 2024 року окупанти були на території Андріяшівської громади, де працює господарство. Однак підприємство вдалося зберегти. Нині громада офіційно визнана деокупованою територією, а «Джмелик» наперекір труднощам продовжує працювати та розвивати обрані напрямки. У господарстві вдало поєднують традиційність та сучасні технології виробництва, займаючись садівництвом та птахівництвом. І водночас там послідовно сповідують принцип соціальної відповідальності бізнесу, розповідає голова фермерського господарства Наталія РОМАНЕНКО.

приємстві працювали над автоматизацією зрошувальної системи саду. Однак через війну роботи призупинили. Зараз полив у саду працює, однак деякі опції, як то управління та контроль, ще потребують вдосконалення. Для ефективного догляду та захисту насаджень у господарстві застосовують обприскувачі Lochmann.

Вторгнення агресора у 2022-му позначилося не лише на окремих процесах, а й на діяльності підприємства загалом: на певний час фермери були змушені її призупинити. Наймані працівники з інших областей, які на той час якраз проводили обрізування саду, повернулися додому – до безпечніших місць. Відтак важливі процеси зупинилися.

Тож протягом 2022 року засновники підприємства та їхні рідні увесь догляд за садом здійснювали самотужки. Насадження захищали від шкідників, обробляли від бур'янів та поливали, щоб зберегти його на майбутнє. І попри небезпеку та труднощі це таки вдалося зробити: нині молодий сад росте, розвивається та радує врожаєм.

ПЕРЕРОБКА ЯК ШЛЯХ ДО СТАБІЛЬНОСТІ

Водночас з доглядом за садом у «Джмелику» докладають зусиль для розвитку напрямку переробки продукції. На території господарства зведено виробничу будівлю, яка складається з 10 холодильних камер. Кожна з них розрахована на зберігання 100 тонн продукції.

У виробничому приміщенні також діють цехи, де встановлене обладнання для переробки продукції. Виробничі приміщення загальною площею 368 квадратних

метрів розташовані на трьох поверхах. Тут у «Джмелику» використовують сучасне обладнання європейських брендів, зокрема, лінії для виготовлення соків прямого віджиму від литовського виробника UAB ProFruit Machinery.

– Торік у січні ми запустили лінії виробництва та пакування яблучного соку прямого віджиму. Завдяки грантовим коштам від Міжнародної організації з міграції, а також власним інвестиціям придбали обладнання для виготовлення яблучного соку та пюре. Уже визначили наступний крок: маємо розширити асортимент продукції та запустити виробництво джемів, повидла, а також пюре з яблук для кондитерського та хлібобулочного виробництва. У подальших планах є ще більше розширення асортименту продуктів з яблук. Маємо намір виготовляти чипси, пастилу, набори для узварів та інші продукти. Уся продукція ТМ «Джмелик» відповідає вимогам міжнародного стандарту безпеки харчових продуктів та має сертифікати ISO 22000, – розповідає Наталія Романенко.

Влітку 2023 року на підприємстві започаткували ще один напрямок діяльності, відкривши перепелину ферму, де зараз утримують 55 тисяч дорослих птахів та 20 тисяч малих. Усі процеси на фермі автоматизовані. Є там власні інкубатори, а приміщення для вирощування молодняку обладнані освітленням, вентиляцією та обігрівом. Нині напрямок впевнено розвивають маючи на меті збільшити кількість птахів до 100 тисяч. Годують перепелів спеціальними комбікормами, що містять амінокислоти та вітамінно-мінеральні компоненти. Для власних потреб у «Джмелику» діє виробництво комбікорму із зі-

браного на полях господарства врожаю. У господарстві досі вирощують зернові культури: пшеницю, кукурудзу, гречку, сою.

РОБОЧІ РУКИ НА ВАГУ ЗОЛОТА

Нині у фермерському господарстві постійно працює 22 особи. З огляду на активний розвиток переробного напрямку цього року постійний штат мають намір розширити, створивши ще десять робочих місць. А для виконання сезонних робіт щороку додатково залучають ще близько чотирьох десятків людей.

Утім, на Сумщині, як і в багатьох інших регіонах України, досить гострою є проблема дефіциту робочої сили. Суттєва частина людей працездатного віку разом з родинами виїхали з прикордонної області до безпечніших місць. Багато чоловіків стали на захист України. Тому забезпечити достатню кількість працівників для збирання вирощеного досить непросто, кажуть фермери.

Виходом у цій ситуації стало саме впровадження переробного напрямку. Збір яблук, які спрямовують на виробництво соку, не потребує такої прискіпливості та делікатності, як збирання фруктів для реалізації на свіжому ринку. Відтак забезпечити його вдається, залучаючи меншу кількість працівників.

– Зважаючи на брак робочої сили в нашому регіоні, бачимо напрямок переробки яблука ще більш привабливим та перспективним. Він дає змогу зменшити залежність від найманих сезонних працівників та труднощів, пов'язаних з їхнім залученням. Водночас розвиваючи виробни-

цтво, ми створюємо нові постійні робочі місця для місцевого населення. Якщо робити ставку на товарне яблуко, потрібно забезпечувати ретельний догляд за кожним деревом упродовж кожного сезону. І водночас дотримуватися правил збору, щоб забезпечити тривале зберігання яблука у відповідній якості для його подальшої реалізації. Натомість яблука, які не відповідають вимогам до товарних плодів, але не втрачають своїх якісних властивостей, чудово підходять для переробки. Саме тому плануємо розширювати асортимент продукції, – розказує голова ФГ «Джмелик».

СОЦІАЛЬНО ВІДПОВІДАЛЬНИЙ БІЗНЕС – ДІЄВА ПІДТРИМКА ДЛЯ ГРОМАДИ

Засновники підприємства «Джмелик» провадили соціально відповідальний бізнес ще до того часу, коли це стало поширеною тенденцією серед сучасних підприємців. Підприємство постійно підтримує місцеві навчальні заклади – школу та дитсадок, опікується Свято-Миколаївською церквою, котру збудували у 2003 році коштом першого засновника ФГ «Джмелик» Івана Федоровича Телющенка. Постійно долучаються фермери й до заходів, що проходять у громаді.

Окремий надважливий на-

прямок – підтримка Сил оборони України. Від часу повномасштабного вторгнення «Джмелик» активно співпрацює з волонтерами, надає підрозділам війська та бійцям у шпиталях підтримку як коштами, так і власною продукцією.

Ще одна з важливих соціальних цілей підприємства – забезпечення населення сіл робочими місцями. Понад половина постійних та сезонних робітників ФГ «Джмелик» – місцеві жителі, а також ті, хто проживає у навколишніх населених пунктах.

– Ми налагодили співпрацю з навчальними закладами, учні та студенти з яких проходять у нас практику, а викладачі практикують наукову діяльність на нашій базі. А ще у господарстві працюють люди, які вимушено покинули свої домівки на прикордонні Сумщини, переселенці з Луганська. Ми дбаємо й про їхній добробут: коштом підприємства викупуємо порожні будинки у с. Василівка та облаштовуємо їх, щоб люди могли не лише працювати, а й повноцінно жити. Завдяки цьому відроджується та розвивається село. Плануємо продовжувати й навіть розширювати таку практику. Адже «Джмелик» розвивається і потребує працівників. Ми вистояли – попри окупацію та економічні складнощі, і продовжуємо прямувати до визначених цілей, – каже Наталія Романенко.

ТЕХНІКА ДЛЯ САДІВ ТА ЯГІДНИКІВ

DITTA-SERIA®

ПРОСТІ РІШЕННЯ
ДЛЯ САДУ
«ПІД КЛЮЧ»

КОСАРКИ

РОЗКИДУВАЧІ
мінеральних
та органічних
добрив

ОБРІЗУВАЧІ
кореневої
системи

**САДОВІ
ПЛАТФОРМИ**

вул. Велика Кільцева, 4 В, Київ, 08130
+38 044 333 33 45, +38 067 447 20 20
+38 067 440 10 73
eft.ukraine@gmail.com
www.eftgroup.com.ua
www.dittaseria.pl

Представник компанії в Україні
ТОВ «ЕФТ ПЛЮС»

EFT GROUP

ВИНОГРАД ЛЮБИТЬ ВИКЛИКИ

Як на тернопільських чорноземах компанія Father's Wine створює вино світового рівня

Коли в селищі Гусятин вперше висадили виноградні лози, мало хто вірив в успіх цієї витівки. Сьогодні ж виноробня Father's Wine щорічно виробляє 55 тисяч пляшок вина, експортує продукцію до США та Європи, а головне – її засновники довели, що сучасні технології виноградарства можуть успішно працювати навіть у нетрадиційних регіонах. Тож нещодавно співзасновниця медіагрупи «Технології та Інновації» Катерина Конєва відвідала сімейне підприємство, аби переконатися, що технічне виноградарство в ґрунтово-кліматичних умовах Тернопільщини можливе, а унікальний ґрунт дозволяє створювати унікальні вина. І детальніше про особливості виноградарства по-тернопільськи журналу «Садівництво та Овочівництво. Технології та Інновації» розповіли співзасновниці виноробні Father's Wine Оксана та Надія БУЯЧОК.

ІСТОРИЧНІ ПЕРЕДУМОВИ ТА ПОЧАТОК ЕКСПЕРИМЕНТУ

Співзасновниця підприємства Father's Wine Оксана БУЯЧОК розповіла, що, за даними документів, які датуються XVII століттям, в регіоні колись працювало 7 виноробень і 12 броварів. Так, місцевість теплого Поділля має давні традиції виноградарства, які в радянський період, на жаль, були втрачені. Але понад 15 років тому глава родини Володимир Буючок вирішив відновити ці традиції та заклав перші підвалини майбутньої виноробні: тоді на експериментальному винограднику, щоб випробувати вино-

робний потенціал Тернопільщини, він висадив 35 сортів технічного винограду, більшість з яких були новими та нетиповими для українського виноробства.

– У нас є сімейний бізнес – виготовлення меблів. Але якщо в цьому напрямку ми вже все розуміємо та знаємо, то виноробство і виноградарство стали для тата і для нас справжнім викликом. У результаті ці експерименти переросли в бажання робити вино, але в більших обсягах. І вже 2019 року бренд Father's Wine отримав ліцензію малих виноробів та офіційно вийшов на український ринок, ставши першою виноробнею на Тернопільщині з власним виноградом та унікальними сортами, – зазначила Оксана Буячок.

2018 року Володимир Буячок, на превеликий жаль, раптово пішов з життя, але його сім'я, дружина та діти, вирішили продовжувати справу батька. І з часом площі виноградника розширили до 6 гектарів, на яких сьогодні вирощують різноманітні сорти винограду. Так, 4 гектари займає перша ділянка виноградника, а 1,8 гектара – нова ділянка.

СОРТИМЕНТ ВИНОГРАДНИКА Й АДАПТАЦІЯ СОРТІВ ДО КЛІМАТИЧНИХ УМОВ

Основний принцип підбору сортів базувався, перш за все, на аналізі кліматичних умов.

– Тому ми орієнтувалися на сорти німецької та австрійської селекції, адже кліматичні умови саме цих країн схожі на українські, – пояснила Оксана Буячок.

Так, з-поміж технічних сортів винограду найкраще себе зарекомендував Йоханнітер, який

став основою виробництва вина лінійки Father's Wine. Він має дуже гарну кислотність, легкий і до того ж дуже ароматний, характеризують цей сорт співзасновниці підприємства. Також на винограднику успішно вирощуються сорти Дублянський, Геліос і Мускат Оттонель. А на новій ділянці висаджено сорт Шардоне двох клонів: один для виробництва ігристих вин, інший – для класичного вина шардоне.

Окремо варто зазначити і про американський сорт Юпітер, з якого на виноробні створюють рожеве вино.

– Спочатку нас критикувало багато експертів виноробної галузі, мовляв, вирощувати цей сорт не зовсім професійно, але нам сподобався результат. Тому й ми його висадили, – зазначила Оксана Буячок.

ЛИШЕ ЯКІСНІ САДЖАНЦІ ДЛЯ ЯКІСНОГО ВИНОГРАДУ

Значною мірою якість плантації та врожаю залежить від якості саджанців, тому цьому питанню треба приділити особливу увагу. Так, еволюція в підборі садивного матеріалу на підприємстві відбувалась поступово. Спочатку саджанці купували в різних українських аматорів, і лише з часом потім перейшли до професійних постачальників. Серед основних джерел саджанців – українські розсадники, зокрема, компанія «Виноград Одеса». Окрім того, саджанці сорту Шардоне підприємство купує в Австрії.

– Особливу цінність мають саджанці, вирощені з власних живців найуспішніших сортів. Тому такі сорти, які Йоханнітер, Дублянський і Геліос, ми розмно-

Катерина КОНЄВА (медіагрупа «Технології та Інновації») з Надією БУЯЧОК на виноградній плантації Father's Wine

Оксана БУЯЧОК на виноградній плантації Father's Wine

жуємо лише з власного матеріалу. Нам було важливо, щоб ці саджанці були наші, районовані, – наголошує на важливості збереження сортової чистоти співзасновниця компанії.

ОСОБЛИВОСТІ ҐРУНТОВО-КЛІМАТИЧНИХ УМОВ РЕГІОНУ

Виноградники підприємства Father's Wine розташовані на чорноземах, які містять у своєму складі домішки синьої глини та карбонати. Попри те, що в таких ґрунтах міститься багато поживних речовин, вони мають і свій недолік – надлишок вологи. Особливо актуальна ця проблема влітку, коли після опадів від вологи та теплої погоди дуже швидко розвиваються різні захворювання.

Окрім того, багаті ґрунти створюють і специфічні технологічні завдання. Так, за словами співзасновниці підприємства, чеканку винограду, тобто обрізування нових проростів, треба проводити постійно, адже дуже швидко з'являється багато зеленої маси. Водночас необхідно дотримуватися балансу під час цієї операції, оскільки занадто сильне відкриття грона може призвести до опіків винограду від сонця.

Важливо, що виноградники на підприємстві Father's Wine мають різну експозицію та швидкість дозрівання, що дозволяє розтягнути сезон збирання врожаю. Особливо вдалим виявилось розташування основного виноградника, який має хороше провітрювання та захищеність від граду завдяки особливостям рози вітрів.

ЗМІНИ КЛІМАТУ ТА ЇХ ВПЛИВ НА ВИНОГРАДАРСТВО

Кліматичні зміни останніх десятиліть кардинально вплинули на технологічний аспект виноградарства. Якщо, за словами співзасновниці підприємства, 15 років тому перше збирання винограду проводили орієнтовно в середині жовтня, то в сезоні 2024 року перший урожай винограду в господарстві збирали вже 26 серпня.

Окрім того, через таку зміну кліматичних умов на підприємстві перестали укривати на зиму кущі винограду. Так, у перші роки діяль-

ності виноград вкривали за спеціальною технологією: лози нахилили до землі, накривали їх папером або агроволокном, а потім присипали землею.

– Це ефективний метод, але якщо площі виноградника невеликі, тоді можна встигнути вкрити всі рослини. Але якщо насаджень багато, то існує ризик того, що деякі кущі винограду можна вкрити або надто рано, або вже надто пізно, – розповіла Оксана Буячок.

ШПАЛЕРНІ СИСТЕМИ ТА ТЕХНОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ: ЩО ТРЕБА ЗНАТИ?

Важливою частиною для здорового росту винограду є шпалерна система, яка забезпечує правильне формування куща, хорошу вентиляцію, освітлення та зручність у догляді й збиранні врожаю. Співвласниця компанії Надія БУЯЧОК розповіла, що на виноградниках Father's Wine встановлені італійські шпалерні конструкції Prestil. За словами Надії Буячок, італійські стовпи мають переваги завдяки довготривалості експлуатації та стійкості до механічних пошкоджень. Стовпи мають спеціальні позначки, що дозволяє точно визначити висоту розташування дротів. На новому винограднику висота шпалери становить 1,85 метра – менше, ніж на основному винограднику, через інші умови освітлення.

До того ж, на новому винограднику впроваджено сучасну європейську технологію з двома дротами, між якими заправляється лоза без необхідності подальшого підв'язування, що значно скорочує трудові витрати та підвищує ефективність догляду.

ОСОБЛИВОСТІ ДОГЛЯДУ ЗА ТЕХНІЧНИМ ВИНОГРАДОМ НА ТЕРНОПІЛЬЩИНІ

Посадка винограду здійснюється з дотриманням оптимальної орієнтації рядків з півдня на північ, щоб забезпечити рівномірне освітлення протягом дня. Відстань між рядами становить 2,5 метра, а міжряддя становить 1 метр.

– Йоханнітер пробували навіть висаджувати через 80 сантиметрів, але вирішили відмовитися

НАЙКРАЩЕ ДЛЯ ВАШОГО ВИНОГРАДНИКА

PRESTIL

СТОВПИ «ТОРНАДО»

- Єдині стовпчики з повністю армованою поверхнею
- На 30 % міцніші, ніж звичайні стовпчики
- Рівномірний розподіл навантаження
- Більша стійкість до вітрового навантаження
- Гарантована ефективність під час підтримування виноградної лози
- Підходить для різних типів рельєфу
- Внутрішні прорізи для дроту виконані без видалення матеріалу

- **Круглі** стовпчики
- Металеві головки **U-подібної форми**
- **Опора** для посаджених виноградних саджанців
- Стовпчики з **круглою** головкою
- Стовпчики з попередньо напруженого бетону

@ **ВЕКАЕРТ**

better together

ДРІТ ДЛЯ ШПАЛЕРИ

СКЛАД ДРОТУ:
ЦИНК+
АЛЮМІНІЙ
РОЗТЯГУВАННЯ
ДО 4 %

EFT GROUP

ТОВ «ЕФТ ПЛЮС»
eft.ukraine@gmail.com, www.eftgroup.ua
+38 044 333 33 45, +38 067 505 51 21, +38 067 447 20 20

Щільність посадки на основному винограднику становить близько 5,5 тисячі кущів на новій ділянці площею 1,8 гектара з урахуванням технічних зон. Це забезпечує оптимальне співвідношення між продуктивністю та якістю врожаю.

від цієї ідеї, адже з таким вузьким міжряддям його досить складно обробляти, – зазначила Надія Буячок.

Щільність посадки на основному винограднику становить близько 5,5 тисячі кущів на новій ділянці площею 1,8 гектара з урахуванням технічних зон. Це забезпечує оптимальне співвідношення між продуктивністю та якістю врожаю. Формування кущів на винограднику адаптоване під механізовану обробку міжрядь з можливістю проходження техніки між рядами. Водночас ручне збирання врожаю залишається основним для забез-

печення якості винограду.

Система захисту виноградників на підприємстві організована з урахуванням специфіки регіону з підвищеною вологістю. Саме тому основну роль відіграють фунгіциди компанії «Ензим» для органічної ділянки, а також традиційні препарати для решти насаджень.

Але при виявленні захворювань або шкідників залучають спеціалістів, які відбирають зразки для лабораторного дослідження та точного визначення проблеми. Це дозволяє швидко реагувати на нові виклики та підбирати відповідні методи боротьби.

Щодо живлення, то для молодих насаджень застосовують комплексну систему, зокрема, мікроелементи та вітамінні комплекси. При посадці використовують потужні вкорінювачі, а потім проводять прикореневе підживлення спеціальними сумішами препаратів для збагачення ґрунту.

Дуже важливим для вирощування якісного винограду є правильний технологічний супровід. Тому підприємство Father's Wine співпрацює з агрономом, який обслуговує великі фермерські господарства регіону. Лабораторні дослідження проводять в Інституті виноградарства і виноробства імені Таїрова.

АСОРТИМЕНТ: ЯКІ ВИНА Є В ЛІНІЙЦІ FATHER'S WINE?

Вина Father's Wine впевнено посіли своє місце на виноробній карті України та знайшли свого споживача. Так за рік виноробня з Гусятина виготовляє 55 тисяч пляшок вина різних сортів з допомогою сучасного та високотехнологічного європейського обладнання. До речі, витримка відбувається в глиняних амфорах з Опішні й Італії, а також у дубових бочках з Франції та України. З 2021 року виноробня почала експортувати вина. Сьогодні вина продаються в Естонії, Грузії та Японії, а 2024 році вина Fathers Wine з'явилися на полицях у Швеції та США.

Тож зараз в асортименті виноробні представлені білі, рожеві та червоні вина, а також вина в інших стилях, зокрема й експериментальних. Так, до лінійки білих вин належить вино «Йоханітер», вироблене з однойменного сорту винограду, відомого своєю стійкістю до хвороб і шкідників, що дозволяє виробляти органічні вина з мінімальним втручанням у природу. Також у цій лінійці є вино «Рислінг» з сорту Рислінг Рейнський, що характеризується своєю вишуканою кислотністю і здатністю чудово витримуватися, та «Мускат Оттонель», виготовлене з однойменного сорту винограду. Цікавим є й витримане вино «Лице Шардоне», яке завдяки витримці набуває багатого характеру та м'якої, збалансованої структури.

У лінійці червоних вин присутні вина «Сапераві» (з власного винограду), а також Піно Нуар, Каберне, Мерло тощо, для виготовлення яких виноробня купує технічний виноград.

Крім того, виноробня Fathers Wine виготовляє й вина пет-нат за традиційним методом Ансестраль, що передбачає природне бродіння у пляшці без додаткових втручань. Тому в асортименті присутні пет-нати «Юпітер», «Йоханітер», «Оттонель», «Дублянський», «Геліос».

Також в асортименті виноробні є рожеве вино «Рожевий квадрат» з сорту Юпітер, а також бурштинове вино «Дублянський», яке впродовж 6 місяців витримується в глиняних амфорах.

ЯКІСТЬ, НАДІЙНІСТЬ, ПРОДУКТИВНІСТЬ, УНІВЕРСАЛЬНІСТЬ

Спеціалізована техніка для садів,
виноградників та ягідних рослин

Ексклюзивний представник
спеціалізованої техніки
Carraro Tractors в Україні –
компанія **Smart Agro**

ТОВ «СМАРТАГРО»

www.smartmarket.in.ua

+38 067 371 84 84, +38 067 372 84 84

Сучасний український агробізнес постійно шукає нові способи збільшення прибутковості та диверсифікації виробництва. Один із найперспективніших напрямків – перероблення фруктів на соки прямого віджиму, що дозволяє не лише збільшити додану вартість продукції, але й ефективно використовувати некондиційну сировину. Про це детально під час свого виступу на XII Міжнародній науково-практичній конференції «Успішне садівництво і переробка: Кісточкові. Зерняткові. Горіхоплідні» розповів Олександр КАФЛЬОВСЬКИЙ – представник австрійської компанії Voran. Спікер поділився не лише теоретичними знаннями, але й унікальним практичним досвідом, розкривши ключові аспекти успішного запуску переробного виробництва.

ВІД ПЛОДУ – ДО ПРИБУТКУ:

як перероблення фруктів на соки прямого віджиму збільшує рентабельність садівничого бізнесу

ЕКОНОМІЧНЕ ОБҐРУНТУВАННЯ ПЕРЕРОБЛЕННЯ ФРУКТІВ

Перероблення фруктів на соки прямого віджиму має вісім основних переваг, які роблять цей напрямок особливо привабливим для українських фруктових господарств.

– І перш за все це диверсифікація вже наявного бізнесу, тобто якщо у вас є стільчик з трьома ніжками, то йому можна додати четверту ніжку. Коли три не працюють, четверта може спрацювати, – пояснив Олександр Кафльовський, підкреслюючи важливість розподілу ризиків у сучасному агробізнесі.

Крім того, критично важливим фактором є зниження залежності від кон'юнктури ринку свіжих плодів, що особливо актуально в умовах високої волатильності цін.

– Якщо цього року ціна на плоди низька, то завдяки переробленню можна виготовити сік прямого віджиму, ціна на який стабільніша, – зазначив експерт, додаючи, що така стабільність особливо важлива для планування фінансових потоків господарства.

До того ж термін зберігання переробленої продукції кардинально змінює логістичні можливості підприємства.

– Тобто якщо ми зберігаємо врожай у холодильниках, то постійно витрачаємо гроші на елек-

троенергію та обслуговування. А плоди у вигляді соку при температурі 20 °C без жодних додаткових вимог можуть зберігатися до двох років, – наголосив Олександр Кафльовський.

Також важливо, що безвідходність виробництва відкриває нові можливості для монетизації продукції, яка раніше вважалася збитковою. Наприклад, некондиційне яблуко, грушу чи ягоду не можна реалізувати на свіжому ринку за рентабельною ціною. Натомість у вигляді соку цей продукт має зовсім інший вигляд і ціну.

Актуальність цієї проблеми яскраво підтверджується досвідом українських виробників. Як зазначила співзасновниця фермерського господарства «Валентина» **Інна СЕМЕРОГ**, яблуко другого сорту продати дуже важко:

– Причому навіть за низькою ціною. Тому що люди, які хочуть купувати якісний товар, готові за це платити. Тому перероблення – це чудовий варіант для створення доданої вартості.

Економічна ефективність виробництва демонструється на конкретних цифрах. За розрахунками Олександра Кафльовського, літровий яблучний сік прямого віджиму при роздрібному продажу коштує близько 70 гривень, тоді як його гуртова ціна становить 50–60 гривень за літр.

Водночас структура собівартості чітко показує, що основну частину витрат становить сировина, друге місце займає упакування, а решта витрат розподіляється між енергоносіями, працею та амортизацією обладнання. При цьому найбільшу рентабельність дає продукція в малій тарі, що компенсує додаткові витрати на упакування та логістику.

ТЕХНОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ ВИРОБНИЦТВА СОКІВ ПРЯМОГО ВІДЖИМУ

Філософія виготовлення соків прямого віджиму принципово відрізняється від масового промислового виробництва та базується на принципі максимального збереження природних властивостей сировини.

– Філософія компанії Voran полягає в тому, щоб мінімально втручатись у природу. Природа дала

Вітаємо компанію

Voran®

зі славетним 100-річним ювілеєм!

Ваша історія – це століття невтомної праці, розвитку та впевненого руху вперед. Ви змогли зберегти найкращі традиції та водночас впровадити сучасні технології, довівши, що стабільність і новаторство можуть йти пліч-о-пліч.

Від імені Медіа-групи «Технології та інновації»
дякуємо вам за співпрацю!

Бажаємо нових звершень, міцної команди, ще більших ринкових успіхів і натхнення на наступні перемоги. Хай кожен наступний рік приносить вагомі здобутки, а ім'я Voran і надалі асоціюється з якістю, надійністю та лідерством!

нам усе, що потрібно для збереження. Тому в соки прямого віджиму не потрібно додавати ні води, ні кислот, ні цукру, ні будь-чого іншого, – наголосив Олександр Кафльовський.

Технологічний процес виготовлення таких соків характеризується мінімальним часом від подрібнення фрукта до упакування готової продукції.

– Так, від подрібнення фруктів до упакування соків у bag-in-box чи в скло має пройти найменший термін. І нічого додавати не потрібно, – пояснює експерт, наголошуючи на важливості швидкості процесу для збереження вітамінів і мінералів.

Компанія Voran принципово відмовляється від використання

будь-яких штучних добавок, зокрема і ферментів, для збільшення обсягу готового соку. Водночас класифікація готової продукції відповідає міжнародним стандартам, тому такі соки класифікуються як NFC (not from concentrate).

Технологія пастеризації, а не стерилізації, – це ключовий елемент збереження корисних властивостей сировини.

– Ми не вбиваємо все, не стерилізуємо наш продукт, натомість ми його пастеризуємо. Якесь частинка бактерій залишається, але вона в такому стані, що не може далі розростатися та розвиватися, – пояснив Олександр Кафльовський експерт, додаючи, що це вимагає особливо ретельного дотримання санітарних норм.

Олександр КАФЛЬОВСЬКИЙ
з Інною СЕМЕРОГ

Партнери компанії Voran
з ФГ «Валентина»

Важливо, що обладнання Voran постачається як комплексне рішення – технологія та, власне, устаткування. А гнучкість технологічних рішень дозволяє адаптуватися до різних обсягів сировини та потреб ринку. Експерт наголосив, що обладнання підбирається індивідуально залежно від обсягів сировини та запланованого виробництва.

ВИМОГИ ДО СИРОВИНИ ТА ЯКОСТІ ПРОДУКЦІЇ

Якість сировини – це фундаментальний фактор успіху виробництва соків прямого віджиму, що визначає всі подальші характеристики готової продукції.

– З чого б ми не робили сік, який би продукт не був, головне – це сировина і те, наскільки вона якісна. Адже з якісної сировини ви отримаєте якісний сік, – наголосив Олександр Кафльовський.

Критерії відбору сировини для перероблення істотно відрізняються від вимог до продукції для свіжого ринку. Так, перш за все продукт має бути здоровий, тобто без хвороб чи шкідників, якісний і незіпсований.

Натомість зовнішній вигляд фруктів у цьому випадку жодної ролі не відіграє, тому це відкриває нові можливості для ефективного використання плодів з незначними дефектами.

Контроль якості має бути комплексним та багаторівневим, переконаний Олександр Кафльовський:

– Гігієна дуже пов'язана з якістю готового продукту. І гігієна передбачає не тільки чисте обладнання, чистих працівників і чистий цех. Має бути чиста та якісно помита ще й сировина. І в цьому випадку гігієна працює в комплексі.

Особливості технології пастеризації вимагають особливо ретельного дотримання санітарних норм на всіх етапах виробництва. Так, інколи можна зекономити пів години на митті обладнання, але потім отримати велику проблему у вигляді бомбажу. Тому технологія виготовлення соків від компанії Voran передбачає дуже високі вимоги до гігієни всього процесу

Стандартизація процесів вважається ключовою для забезпечення стабільної якості продук-

ції. Кожен етап виробництва має свої чіткі параметри та контрольні точки, недотримання яких може призвести до браку всієї партії продукції. А сезонність сировини потребує особливого підходу до планування виробництва.

ДОСВІД КОМПАНІЇ VORAN: ПРАКТИЧНІ РІШЕННЯ

Столітній досвід компанії Voran підтверджується не лише теоретичними розробками, але й практичним застосуванням технологій у різних країнах світу. Під час свого виступу Олександр Кафльовський поділився власним унікальним досвідом:

– У мене була своя лінія з виробництва соку у Вінниці, тому я проходив усі етапи створення цього продукту. У нас не було ні садів, ні своїх фруктів – нічого, але ми виготовляли повну лінійку всіх фруктових і овочевих соків. І ми на цьому заробляли. Тому якщо хтось буде казати, що це не вигідно, а я неодноразово чув такі висловлювання, то я можу з впевненістю сказати, що це вигідний бізнес. І ми заробляли, коли навіть не мали власної сировини.

Успішність технологічних рішень Voran демонструє досвід українських виробників. Співзасновниця ФГ «Валентина» Інна Семерог розповіла, що устаткування компанії Voran використовує з 2016 року:

– Ми купували його вживаним, а нещодавно оновили нашу лінію новим пастеризатором. Певний час ми працювали на аутсорсі, але коли обсяги виробництва сягнули 80 тонн на рік, ми таки придбали власне обладнання від Voran. І так склалася так подія, що ми придбали вживану повністю укомплектовану лінію для виготовлення соків прямого віджиму. Тому зараз у нас побудований виробничий процес таким чином, що ми продаємо виробляємо соки під власною торговою маркою, для власного продажу, а також переробляємо сировину іншим фермерам.

І масштаби поширення технології виготовлення соків прямого віджиму вражають. За словами Інни Семерог, за останні вісім років з майданчика фермерського господарства понад 10 компаній придбало свої лінії. Це, зокрема,

компанії «Грінголд», «Тетяна 2011», «Радішка», «Сквирянка», агрофірма «Колос» тощо.

Важливою особливістю підходу компанії Voran є постійний супровід проєктів, зазначила Інна Семерог:

– Ми безмежно вдячні не лише за обладнання, а й за цей супровід, який Олександр нам постійно надає.

РИНКОВІ ПЕРСПЕКТИВИ ТА ПОЗИЦІЮВАННЯ ПРОДУКЦІЇ

Соки прямого віджиму займають особливу преміальну нішу на ринку, що кардинально відрізняється від масового сегмента концентрованих соків.

– Наш продукт – досить нішевий, адже він не продається у великій кількості. Він не може коштувати, як соки промислових виробників, – наголосив Олександр Кафльовський.

За його словами, стратегія позиціонування має базуватися виключно на якості, а не на конкурентній боротьбі за допомогою ціни:

– Сік прямого віджиму повинен продаватися дорого, але людина, яка купує його, має від-

чувати цю якість. Вона повинна відчувати різницю та розуміти, за що саме вона переплачує. І ніколи не йдіть на компроміс з цим питанням, адже як тільки ви знизите свою планку якості, ви програєте.

Географічна стратегія розвитку має передбачати поступове освоєння ринку, починаючи з найближчих територій, вважає експерт. Тобто треба спочатку продавати у своєму місті чи у своїй області, працюючи за таким принципом,

за яким працюють європейські виробники. Так, у Європі регіональний виробник продає товар у своєму регіоні.

Водночас критичним елементом успішної стратегії є близькість до кінцевого споживача.

– І моя порада виробникам соків прямого віджиму: будьте ближчими до споживача. Дуже часто виробники, коли збільшують свої масштаби, починають бігти у великі мережі, щоб продавати свою

реклама

voran[®]

maschinen

Мийка | Подрібнення | Пресування | Фільтрація | Пастеризація | Розлив

**Комплексні лінії модульного типу для виробництва соку
потужністю 500 | 1000 | 2000 л за годину**

Подрібнювачі
Миючо-подрібнювальне обладнання
Гідравлічні преси
Пастеризатори
Стрічкові преси
Обладнання для розливу в скляну тару та пакети bag-in-box

Представництво в Україні
вул. Предславинська, 30, оф. 17
03150, м. Київ
тел. +38 (067) 446-99-73
тел./факс. (044) 528-92-71
voran.kiev@gmail.com
www.voran.at | www.voran.com.ua

продукцію в супермаркетах по всій Україні. А дуже часто це не правильна стратегія, адже знаючи всі вимоги великих торговельних мереж, їхні вимоги до доставлення, логістики тощо, можна створити собі зайві проблеми.

Лише поетапний підхід до розширення ринку забезпечує стабільне зростання.

– Адже коли люди будуть вас знати, будуть вас любити та будуть вас поважати, тоді ви можете розширюватися та масштабуватися. Але перш за все треба завоювати любов споживачів у своєму регіоні, – переконаний Олександр Кафльовський.

За його словами, ефективною є стратегія синергії з наявними каналами збуту. Наприклад, коли фермер продає свої фрукти якійсь мережі та додає доц свого асортименту ще й сік.

– І можна просто написати, що це ті самі яблука, лише у вигляді соку, – пропонує практичне рішення представник компанії Vorap.

Диверсифікація упакування – ключовий фактор збільшення свого прибутку. Виробники часто вагаються, яку саме тару для соку обрати.

– І я завжди рекомендую обирати всі можливі об'єми тари. Навіть якщо в тарі 0,3 літра продається найменше соку, то саме на цей варіант потрібно ставити найбільшу маржу. Адже зазвичай виробники заробляють продажем у малій тарі на маржі, а реалізацією соку у великій тарі – на об'ємі, – поділився досвідом Олександр Кафльовський.

Саме тому сегментація ринку передбачає як B2C (продаж кінцевому споживачу), так і B2B (продаж іншим виробникам для подальшої переробки як сировину для їхніх продуктів) напрямки. За словами експерта, цей бізнес не тільки для формату B2C:

– Наприклад, ми свого часу досить непогано заробляли на тому, що продавали винородам чи іншим бізнес-клієнтам просто свій сік для подальшого перероблення у бочках об'ємом 220 літрів чи навіть більше.

Крім того, виготовлення соків прямого віджиму відіграє важливу роль у брендингу та створенні власної торгової марки для розроблення довгострокової стратегії.

– Це допомагає створити додатковий імідж. У кожного є своя торгова марка і кожен хоче просувати. Але ж на кожному яблечку не наклеїш свій логотип, але зобразити його на кожній упаковці соку можна, – пояснив експерт переваги напрямку перероблення.

ФІНАНСОВІ Й ОРГАНІЗАЦІЙНІ АСПЕКТИ ВПРОВАДЖЕННЯ ТЕХНОЛОГІЇ ВИГОТОВЛЕННЯ СОКІВ ПРЯМОГО ВІДЖИМУ

Структура собівартості виробництва соків прямого віджиму має свої чіткі особливості, які критично важливо розуміти. Так, основну частину собівартості займає сировина, а на другому місці – пакування.

Однак кожного року ціни на сировину кардинально змінюються та залежать від низки причини: погодних умов, ситуації на ринку, врожайності тощо. Крім того, важливу роль відіграє вартість логістики й інші витрати.

Загалом рентабельність виробництва соків прямого віджиму пряму залежить від об'єму упакування та способу реалізації.

– Так, як я уже зазначав, найбільша рентабельність має бути в найменшому пакуванні, тому що працювати з такою тарою потрібно найбільше, та й продавати її найскладніше. Тому в цьому бізнесі працює така модель: що більше пакування, то менша рентабельність, – пояснив логіку ціноутворення Олександр Кафльовський.

Крім того, важливий організаційний принцип полягає у правильному оцінюванні власної сировини для внутрішніх розрахунків.

– Так, навіть якщо ви будете виготовляти сік, все одно потрібно рахувати вартість вашої сировини для вашого ж перероблення. Тобто фермер не може ж її безплатно собі віддавати, і якщо ринкова ціна на некондиційне яблуко 10 гривень за кілограм, то ви купуєте його ж у себе ті за самі 10 гривень, – пояснив Олександр Кафльовський.

За його словами, також важливо, що з допомогою соку можна створити лінійку похідних продуктів:

– Так, якщо у вас є сік, то це основа для виробництва інших похідних продуктів – сидру, кальвадосу тощо. Крім того, неабиякий потенціал є і в створенні унікальних мікс-продуктів. Так, мікси – це дуже цікава річ. Скільки б у світі не було виробників, кожен з них має щось унікальне. Хтось зміксував одне з іншим, а в результаті вийшло таке, чого в іншого немає. І саме це дає цікаві результати, які споживач може купити тільки у вас, – наголосив представник компанії Vorap Олександр Кафльовський.

ЧИЩЕНІ ТА ГОТОВІ ДО ВЖИВАННЯ ОВОЧІ – ВИМОГА ринку та покупців

Ринок і пропозиція товарів на ньому розвиваються й удосконалюються без упину. Те, що ще нещодавно було чимось новим і дивним, – зараз уже звичне та традиційне. Так, ще кілька років тому мита, очищена картопля або навіть нарізна картопля чи інші овочі на полицях супермаркетів дивували українців, а зараз усе більше споживачів обирають саме таку категорію продукції, аби зекономити свій час. Тож чимало сільськогосподарських підприємств вбачають у цьому неабияку перспективу.

Одне з таких сучасних сільськогосподарських підприємств розташоване на Черкащині. Важливо, що підприємство має сучасне обладнання для дороблення овочів і якісне сховище для зберігання продукції у свіжому стані протягом року.

ЯКІСНА ПІДГОТОВКА КАРТОПЛІ ДО РЕАЛІЗАЦІЇ

Господарство на Черкащині обробляє декілька тисяч гектарів та вирощує картоплю різних сортів.

А вже 2024 року у компанії було встановлено лінію з дороблення картоплі. Лінія забезпечує потреби не лише підприємства з продукцією власного вирощування, а й дрібних місцевих фермерів. Таким чином у регіоні було створено локальний хаб картоплярства та запущено виробництво дільниці з передпродажного дороблення картоплі з сучасним обладнанням для чищення, миття, нарізання та фасування. Це створює додаткові можливості для учасників хабу з реалізації та передпродажного дороблення вирощеної продукції.

Обрати та придбати обладнання для лінії господарству допомогла компанія «Ван Дайк Технікс». Лінія складається з багатьох машин, які дозволяють спочатку помити картоплю, очистити від шкідливих речовин, а потім сполоснути її. Після цього овоч потрапляє на інспекційний стіл, на якому відбувається етап доочищення. Наступний етап – сульфитатор, з допомогою якого відбувається етап сульфитації картоплі. Йдеться про хімічний процес оброблення газом, дозволений у харчовому виробництві, що містить SO_2 , який запобігає ранній крохмалізації.

лізації цього овочу. І завдяки цьому чищена та порізана картопля не темніє. Крім того, для реалізації чищеної та нарізаної картоплі знадобився дозатор для заважування, а також машина для пакування від 1 до 25 кілограмів. Для збереження якості чищеного продукту придбали ще й вакууматор.

До речі, виробнича лінія має можливість не лише чистити картоплю для подальшої реалізації, а й додатково нарізати її після етапу сульфитації. Нарізання можливе в трьох варіантах: слайсами, кубиками чи для картоплі фрі – залежно від побажань замовника.

Готова продукція відправляється на зберігання в холодильну камеру. А вже після того, як картоплю вакуумують, відповідно до технологічних вимог вона має зберігатися за температури 4–6 °C близько 2 тижнів. Після 14 днів вже почнеться процес крохмалізації, через що овочі почнуть темніти.

ПРОЦЕС ДОРОБЛЕННЯ КАРТОПЛІ: ВІД А ДО Я

Щоб не лише зберегти якість зібраного врожаю, а й примножити його, для чищеного продукту важливо обрати правильне та надійне обладнання. І це стосується передусім устаткування для чистки овочів. На черкаському підприємстві обрали корундовий метод, адже порівняно з чищенням ножами так залишається значно менше відходів. Але для отримання найкращого результату потрібно поєднати ножовий та корундовий способи чищення.

Щодо етапів дороблення картоплі, то після чищення овочі потрапляють в ополіскувач барабанного типу, де під високим тиском води вони очищаються від залишків шкірки і іншого сміття. Потім цю картоплю на інспекційному столі перевіряють працівники підприємства на наявність сміття та дефектів після машинної чистки та за потреби вручну видаляють їх. І лише після цього картоплю потрапляє на сульфитацію. Всього на такій лінії з дороблення картоплі працює 8–10 людей, які слідкують за якістю продукції. А продуктивність такого обладнання становить 3–4 тонни картоплі за годину.

Щодо вимог до картоплі, яку потрібно чистити, то вона передусім має бути однакового розміру. Саме тому перед чищенням відбувається ще й етап калібрування.

Тобто почистити можна і велику, і малу картоплю, але обов'язково, щоб вона вся була однакового розміру. Крім того, важливо, щоб картопля була круглою. Так, можна почистити і продовгасту картоплю, приміром, сорту Гранада Алюетт. Але в цьому випадку процес буде не такий ефективний, як у круглих сортів, а відходів та сміття буде значно більше.

ЧИЩЕННЯ ТА НАРІЗАННЯ КАРТОПЛІ: ПОТРЕБА РИНКУ ТА МАЙБУТНЄ ГАЛУЗІ?

Чимало експертів аграрного ринку погоджуються, що в Україні не вистачає не лише заводів з перероблення овочів, а й підприємств, які миють та чистять картоплю – один з найпопулярні-

ших і найбільш потрібних овочевих продуктів. Господарство на Черкащині – одне з небагатьох, хто пропонує, нарізану та вакуумовану картоплю. Загалом, на полицях супермаркетів представлена очищена та нарізана картопля, але зазвичай ці процеси відбуваються вручну, тому й обсяги продукції відповідні. Проте важливо, що підприємства пробують працювати в цьому напрямку, і невдовзі в Україні ця галузь розвиватиметься значно активніше. За цим майбутнє, адже споживачам дуже зручно купувати вже чищену та навіть нарізану картоплю, переконані на підприємстві.

Нарізання можливе в трьох варіантах: слайсами, кубиками чи для картоплі фрі – залежно від побажань замовника.

Крім того, купувати чищену картоплю навіть економічно вигідно, особливо для їдалень та інших закладів харчування, з огляду на нестачу працівників. Також ви-

гідно купувати чищену картоплю і тому, що таким чином вдається позбутися зайвого сміття. Тобто споживач отримує продукт, який можна одразу готувати.

До речі, вартість напівготових овочів не набагато більша, якщо порівнювати з сирими, – приблизно на 20–30 %. Але ще одна перевага такої продукції полягає в тому, що коли споживач купує, приміром, кілограм картоплі, то він отримує справді кілограм картоплі без будь-яких відходів.

ПЛАНИ ТА ЦІЛІ

В подальшому картоплю потрібно не тільки очищати і вакуумувати, а й варити в автоклаві із додаванням різних соусів та приправ, це зробить її одразу ж придатною для вживання та збільшить термін придатності до 90 днів.

При збільшенні терміну придатності, можна уже замислитися про експорт готового продукту із доданою вартістю.

реклама

Системи зберігання овочів та картоплі

www.vdt-nl.com
VAN DIJK
TECHNICS
+38 098 271 7070

Зберігання насипом з напівкруглими каналами	Поздовжня вентиляція для картоплі	Стіна із подушками для часнику, картоплі і цибулі	Сушильна стіна зворотної дії для часнику і цибулі
			
			

Ван Дайк пропонує сучасне голландське обладнання для зберігання картоплі, часнику, цибулі, моркви, капусти. Найбільш оптимальне співвідношення ціна/якість! Кваліфікований персонал. Постійно діюча сервісна підтримка.

www.vdt-nl.com

Більш ніж 80 реалізованих об'єктів в Україні!

Київ, вул. Васильківська, 30, оф. 314
м. Київ, 03022

+38 098 271 7070

Сортовипробувач Іван Безродний: «Виноградарство для мене – не хобі, а серйозна наукова діяльність»

ЯК УСЕ ПОЧИНАЛОСЯ

– Мрію про власний виноградник я виношував понад два десятиліття. З того самого моменту, як побачив, як це було в мого діда. У нього грона сягали 7 кілограмів. Таких я більше ніде не бачив. Це був мій еталон, – пригадує Іван Дмитрович.

Ще до виходу на пенсію він почав експериментувати з посадковим матеріалом, здебільшого купуючи його на ринках. Але цей досвід став першим серйозним розчаруванням.

– Я зрозумів, що на базарі у невідомих продавців брати нічого не треба. Бо то кіт в мішку. Тоді почав шукати людей, яким можна довіряти, і знайшов їх у професійному середовищі.

Зламним моментом стало знайомство з Петром Олександровичем Мазуром, фаховим виноградарем і садівником, який у 1998 році, очолював лабораторію садівництва та виноградарства в Українському державному еколого-натуралістичному центрі.

– Відтоді ми не лише подружилися, а й почали активно спів-

У регіоні, де традиційно не вірять у великі врожаї винограду, Іван Безродний створив виноградник, який не лише дивує, а й змушує переглянути уявлення про межі можливого. Його ділянка в Пущі-Водиці, на півночі Київської області, сьогодні є живим прикладом того, як пристрасть, системність і науковий підхід можуть вивести справу на принципово новий рівень. Тут, серед пагорбів і соснових лісів, визрівають грона по 3 кілограми, а лозу закладають не лише на врожай, а й на красу.

На винограднику росте 150 сортів винограду. За словами Івана Дмитровича, вся колекція, яку він формував протягом двадцяти років, переїхала разом із ним, з південніших регіонів, на північ. Це був експеримент, ризикований і навіть дещо зухвалий. Але вже на другий рік після посадки виноградник дав повноцінний урожай.

рацювати. Разом ми реалізували низку проєктів, брали участь в експериментах, приймали науковців, визнаних у всій країні: Крайнова Віктора Миколайовича, Капелюшного Василя Ульяновича та багатьох інших.

Спілкування з професіоналами й обмін досвідом сформували в Івана Дмитровича переконання: виноградарство – не хобі, а серйозна наукова діяльність. У якийсь момент він усвідомив, що задля створення власного виноградника йому потрібна не просто ділянка, а

територія, з якою можна працювати довго й глибоко.

У виноградарстві його захопив науковий пошук. Відповідь на питання, чому той чи інший сорт не дає результату в певних умовах, а інший – несподівано перевершує очікування.

– Виноградарство – це невиліковна хвороба, – зізнається він. – Якщо вже заразився, назад шляху немає. Цю справу треба любити більше, ніж себе самого. Бо без витримки, фізичної витривалості й глибоких знань нічого не вийде.

ВИПРОБУВАННЯ ЗАМІСТЬ СЕЛЕКЦІЇ

Сьогодні виноградник Івана Безродного у Пущі-Водиці є своєрідною енциклопедією сортів. Тут не просто вирощують виноград – тут проводять повномасштабні випробування, оцінюючи, як поведуться різні гібриди в умовах північної зони України.

– Селекцією я ніколи не займався, для цього потрібні інші знання, інші ресурси. Це окрема професія, яка вимагає не лише терпіння, а й площ, – пояснює Іван Дмитрович. – Я свідомо обрав інший напрям – сортовипробування.

Протягом останніх 20 років на його ділянках було випробувано понад 500 сортів та гібридних форм винограду. Частина з них залишилася в колекції. Вони успішно адаптувались до умов Пущі-Водиці й показали стабільну продуктивність. Інші – були виключені з практики. Але, як підкреслює виноградар, мова не про «невдалі сорти», а про особливості локального мікроклімату та ґрунтів.

– Я не називатиму ті форми, з якими попрощався – це питання етики. Те, що не спрацювало в мене, може дати чудовий результат в інших умовах, у руках іншого виноградаря. У цьому й суть випробувань. Не виносити однозначних вердиктів, а вивчати, спостерігати й порівнювати.

За словами Івана Безродного, ситуацію ускладнює й те, що багато гібридів потрапляють до виноградарів у «сирому» стані. Народні селекціонери, за браком інфраструктури й часу, поширюють матеріал, який не пройшов повного польового тестування. Бажання отримати дохід якнайшвидше витісняє системну наукову перевірку.

Критерії відбору прості: врожайність, стійкість до хвороб і несприятливих умов. Якщо кущ не плодоносить, сорт виключається. Усе інше, як-то форма, розмір грона, аромат чи смак, оцінюється вже після підтвердження базових характеристик.

Стійкість оцінюється за п'ятибальною шкалою. Оптимальний показник – 2,5–3 бали. Цього рівня достатньо, щоб сорт вважався придатним для вирощування в умовах зони ризикованого землеробства. Усе інше, включно з обробками, підживленням, режи-

Багратіон

мами поливу, вже в руках самого господаря.

Ще один практичний аспект, це збереження лози в зимовий період. Існує два типи сортів: неукривні (здебільшого технічні) та укривні (переважно столового призначення). Для неукривних сортів, як-от Карат, достатньо провести обрізку й формування, адже ці рослини демонструють високу зимостійкість і стабільну врожайність без додаткових заходів. Столові сорти, навпаки, потребують укриття. За словами виноградаря, це питання рентабельності:

– Один-єдиний зимовий мінус може обнулити весь попередній рік. Тож краще укрити і спати спокійно.

КОЛЕКЦІЯ СОРТІВ: ПЕРЕВІРКА В ПОЛЬОВИХ УМОВАХ

На практиці на ділянці в Пущі-Водиці чудово зарекомендували себе як старі, перевірені форми (Монарх, Подарунок Несвєтая, Пам'яті вчителя, Страшенський, Аркадія, Лора, Фурор), так і перспективні нові гібридні форми: Рембо, Красава, Алвіка, Дніпровський сувенір, Багратіон, Біла акація, Дамаська красуня, Загадка Калугіна, Шериф, Емір, Кумир, Сюзанна, Дубовський рожевий.

Особливе місце у випробуваннях посідають: Аватар Хеловін, Ламборджині, Аліса в країні чудес, Юпітер – це кишмишні сорти.

Взлет, Рамзес, Алінка, Біла леді, Автограф – гібридні форми українських селекціонерів

Ці сорти мають високий споживчий потенціал і добре зарекомендували себе в умовах середньої смуги України.

Один з найкращих – сорт Фурор.

– Це сорт із видатною врожайністю, великою ягодою, чудовим балансом кислоти й цукру. Його складно з чимось сплутати. Смак – фірмовий, – зазначає виноградар.

Попри потенціал формувати грона до 3 кг, Іван Дмитрович свідомо орієнтується на середній розмір грона – від 600 г до 1,2 кг. Такий формат краще підходить для ринку: простіше транспортувати, швидше реалізовується, зручний у споживанні.

– Надвеликі грона – це радше маркетинг. А я працюю на результат, – додає він.

Утворилася й персональна десятка фаворитів Івана Безродного. Найкращі показники на сьогодні демонструють такі сорти: Фурор, Багратіон, Біла леді, Взлет, Алінка, Кумир, Басанті, Парфум, Сон Анжеліки, Дніпровський сувенір.

Сорт Автограф поки що проходить випробування, але виноградар не виключає, що найближчим часом він увійде до першої п'ятірки.

Для виноробства Іван Дмитрович обрав технічний сорт

Карат. З нього виготовляє червоне сухе вино без додавання цукру чи води, на диких дріжджах, без стабілізаторів і фільтрації. Напій має бути спожитим протягом року.

– Я люблю натуральне вино, так, як написано в Біблії. У ньому є смак, колір, характер. Роблю для себе й друзів, не для продажу. І всі задоволені, – усміхається виноградар.

Цікаве спостереження: виноград, вирощений на піщаних ґрунтах, має більш виражену солодкість із легкою кислинкою. Завдяки цьому смак стає збалансованим і освіжаючим. Після споживання не виникає потреби запивати водою.

– Це інша природа – не така, як на півдні України, де іноді цукристість переходить у приторність. Тут інша гармонія, – пояснює він.

Іван Дмитрович розповідає, що робота з сортами передбачає постійний пошук: нові джерела, нові контакти, нові форми. Саме тому, особливу цінність має спілкування з професійною спільнотою: селекціонерами, досвідченими колегами, виноградарями з інших регіонів. Таке середовище створює додану вартість знанням і відкриває доступ до матеріалу, що лише починає свій шлях на ринку.

– Мені завжди цікаво знайомитися з авторами гібридів, спілкуватися з тими, хто працює в полі, а не лише в теорії. Подорожі, обміни, конференції, відвідування виноградників – усе це не просто надихає, а дозволяє відчути загальний вектор розвитку нашої справи.

ТРИ ОПОРИ ВИНОГРАДАРСТВА: СОРТ, КЛІМАТ І АГРОТЕХНІКА

На думку Івана Безродного, успішне виноградарство спирається на три фундаментальні чинники: сорт, ґрунтово-кліматичні умови та агротехніка. Саме ця тріада визначає життєздатність культури, її врожайність і рентабельність.

Незалежно від того, йдеться про столові чи технічні сорти, включно з гібридними формами, рослини потребують грамотного супроводу з моменту закладання винограду.

Серед базових агротехнічних принципів: завчасна підготовка ґрунту перед посадкою, збереження вологості в ґрунті шляхом регулярного підпушування і мульчування, профілактична обробка проти хвороб (фунгіциди, акарициди), ретельне обприскування листя з обох боків, контроль загущення кущів і своєчасне виконання зелених операцій.

Окрему увагу варто приділити зимовій стійкості. За загальним правилом: Столові сорти потребують укриття на зиму. Технічні – здебільшого ні, хоча в перший рік навіть їх рекомендується вкривати для кращої адаптації

Виноградар переконаний: за дотримання вищезгаданих вимог

більшість сортів та гібридних форм можна успішно вирощувати на всій території України, незалежно від її кліматичних зон.

ЗАКЛАДКА ВИНОГРАДНИКА: ТЕХНОЛОГІЯ, ЩО НЕ ПРОБАЧАЄ ПОСПІХУ

Найскладнішим етапом у виноградарстві Іван Безродний називає закладку винограду. Саме тут закладається основа всього подальшого успіху, і помилки на цьому етапі практично не виправляються. Особливо, коли мова про піщані ґрунти, як на його ділянці в Пущі-Водиці.

– На ділянці, яку я спланував під виноградник, родючого ґрунту майже не було. Суцільний пісок. Ями копав по кубу, вивозив пісок у ліс тачкою. Це була важка, але принципова робота, – розповідає Іван Дмитрович.

Кожна посадкова яма створювалась як індивідуальний біоконтейнер для куща. На дно – 15–20 см глини: це створювало так званий водозатримувальний «замок», який не давав волозі швидко йти вглиб. Далі – чорнозем, перегній, суперфосфат, деревинний попіл.

Суміш залишалась на пів року визрівати без посадки. Це був період, коли яма наповнювалась мікробіотою.

– Яма має постояти, щоб визріти. Волога, насичена мікроорганізмами, бактеріями, червами – це справжнє «життя» для винограду. Коли саджаєш у таке середовище, рослина одразу отримує підтримку, – пояснює господар.

РОБОТА ІЗ САДЖАНЦЯМИ, РОЗПОЧИНАЄТЬСЯ ЩЕ НАПРИКІНЦІ ЗИМИ

Іван Безродний дістає лозу з погребів, дві доби вимочує в талій (сніговій) воді, потім обробляє стимулятором укорінення «Чаркор» від українського виробника «Агробіотех». Пророщування відбувається в кокосовому субстраті, після чого лозу пересаджують у контейнери.

– Я дорощую саджанці в хаті, на підвіконнях і спеціальних стелажах. З початку квітня виношу в теплицю, а з 1 травня починаю загартовування: спершу в тіні, далі поступово даю пряме сонячне проміння: ранішнє та вечірнє, – уточнює виноградар.

Висаджуються саджанці у підготовлені ями після 10–15 травня, коли минає загроза пізніх весняних заморозків.

– Але якщо й буде якийсь заморозок, я вже знаю, коли він «йде», – каже Іван Дмитрович. – Виноградник поруч із хатою, тому в разі потреби я накриваю молоді кущі відрами, а зранку відкриваю. І процес іде далі, без зривів.

ГОЛОВНЕ ПРАВИЛО: НЕ ЕКОНОМИТИ НА ЯМАХ

На піщаних ґрунтах успіх винограду прямо залежить від якості посадкової ями. Це не просто «лунка для саджанця», це – поживна капсула, яка формує стартові умови для кореневої системи.

– Головне правило вирощування винограду на піску – це об'ємні, гарно заправлені ями. Це те, що дасть старт розвитку, сформує повноцінний кущ. А вже потім – урожай, якісні грона, смачні ягоди. Але нагорода буде лише після важкої праці, – підсумовує господар. – Це найскладніший етап. Все інше потім робиться легше. Головне – зробити все завчасно й грамотно.

ДОГЛЯД ТА ЗАХИСТ ВИНОГРАДНИКА: СИСТЕМА, ПЕРЕВІРЕНА РОКАМИ

Після ретельної закладки винограду наступним визначальним фактором стає догляд. Іван Безродний застосовує комбіновану систему, переважно органічну, помірно мінералізовану, з точковим підходом до кожного куща.

– Моя стратегія дуже проста. Органіка в мікряддях. Це перегній,

компост, які вношу під осінь, тачкою, вручну, як раніше. А потім все – під мотоблок, – розповідає виноградар.

Окрему увагу приділяють контролю над «жируючими» кущами – надмірно вегетативними рослинами, які не формують повноцінний урожай і гірше зимують.

Мінеральні добрива застосовуються мінімально. Переважно в роки з високою виснаженістю ґрунту, локально, лише за потреби.

– По-перше, дорого. По-друге – не критично. Смак і якість винограду хороші і без надлишкової хімії, – каже господар.

ЗАХИСТ ВІД ХВОРОБ: ХІМІЯ, АЛЕ КОНТРОЛЬОВАНА

Для профілактики та боротьби з основними грибковими захворюваннями винограду (оїдій, мілдью, гнилі) Іван Безродний використовує системний підхід до фунгіцидного захисту.

Базова обробка: Ридоміл Голд + Тіовіт Джет – 2–3 обробки згідно з інструкцією; альтернативно – Фалькон (тривалість очікування до 30 діб).

Перед дозріванням: Світч, Хорус – обираються завдяки короткому строку очікування (до 7 діб).

– Препаратів на ринку багато. Але головне – не брати підробку. Купую тільки фірмові, оригінальні засоби, бо від цього залежить не лише урожай, а й здоров'я тих, хто їстиме ягоди, – наголошує він.

Інструментальний парк виноградаря невеликий, але підібраний із досвідом.

– Мотокультиватор Husqvarna (Швеція), для обробки ґрунту, сапка універсальна (Молдова) – найкраща з усіх, якими я працював, – ділиться Іван Дмитрович.

Має також, ручний пристрій для знищення бур'янів, акумуляторний обприскувач – для роботи з фунгіцидами.

Для домашнього виноробства: бочка з нержавіючої сталі з герметичною кришкою. італійський подрібнювач ягід, український прес для віджиму соку

– Всі роботи на винограднику виконую сам. Нікого не наймаю. Не через економію – просто собі довіряю більше, ніж будь-яким найманцям. А може, колись, коли закінчиться війна, онуки підростуть, повернуться додому – передам їм цю справу. Бо вони вже зараз уміють працювати на землі, – додає Іван Дмитрович.

Взлет

Крафтовий міцний алкоголь «Ентузіаст»

Досвід побудови успішного бізнесу на Дніпропетровщині

Щоб розвивати успішний бізнес в Україні в нинішніх умовах, треба справді бути ентузіастом своєї справи. У цьому переконаний дистилер Сергій СТЕПАНОВ – юрист за фахом, який починав виготовляти міцні напої як хобі. Зараз же він отримав ліцензію та акциз і будує потужне підприємство в Дніпропетровській області. Назва символічна – «Ентузіаст», що втілює віру в свою справу та натхнення для руху вперед. «Наше підприємство об'єднує людей, які горять своєю справою», – пояснює засновник бізнесу. Детальніше про особливості розвитку виробництва «Ентузіаст» читайте далі.

ВІД ХОБІ – ДО ПРИБУТКОВОГО БІЗНЕСУ

Дистилерія «Ентузіаст» працює в селі Новоселівка, що в Дніпропетровській області. Засновники бізнесу – Сергій Степанов із дружиною – юристи за професією, які до цього паралельно розвивали сільськогосподарський бізнес.

– Загалом мій досвід роботи над виробництвом міцних напоїв – близько 6 років. Здобув другу вищу освіту, маю диплом технолога харчової промисловості. До того ж пройшов курс «Майстер-дистилер» в Українській академії дистиляції, де черпав знання від кращих спеціалістів галузі. Практичного досвіду набув із часом, на власному виробництві, – каже Сергій Степанов.

Як пригадує засновник бізнесу, на початку свого шляху він виго-

товляв виноградні бренді. Ще тоді сім'я жила в Покровському районі Донецької області, і вирощувала 3 тис. лоз (нині людей із тамтешніх населених пунктів евакуюють, а неподалік тривають бойові дії). Також зберегли пасіку, її вдалося евакуювати. Розмістили її на базі відпочинку «Соколово», яка знаходиться біля дистилерії. Під пасіку виділили декілька гектарів землі, висадили різнотрав'я.

– Медові дистиляти з самого початку робимо лише з меду та води. У Європі такий напій називають мідом, а в Україні – сікерою. Після потрібної дистиляції маємо медовий джин, або мідджин. Це дуже цікавий напій саме з погляду органолептичних властивостей. От уявіть, скільки квіткових тонів отримує напій із меду! Щоб отримати мідджин, медовий дистилят дистилюємо на безперервній

бражній колоні. Друга дистиляція відбувається на ковпачковій ароматичній колоні. Після цього на мідному аламбіку відбувається третя дистиляція. У результаті отримуємо унікальний мідджин, для якого готуємося зареєструвати торговий знак. Цей напій ексклюзивний, адже в Україні його більше ніхто не виготовляє, – ділиться Сергій Степанов.

Засновники дистиляції працюють із великим ентузіазмом, тому основна спеціалізація – виробництво питних медів, дистиляції з меду – поступово розширюється. Зокрема, там готуються отримати ліцензію на виробництво тихих та ігристих вин. В асортименті нині є також лікери, джини, бредні, коньяки. Планують додати до асортименту вермут, зроблений у колаборації з доктором Громовим, відомим виробником цієї категорії напоїв.

Медові дистиляти з самого початку робимо лише з меду та води. У Європі такий напій називають **мідом**, а в Україні – **сікєрою**. Після потрібної дистиляції маємо медовий джин, або **мідджин**.

ЛІЦЕНЗІЯ ТА АКЦИЗ – Є!

Шлях до отримання ліцензії, за словами Сергія Степанова, був непростий і зайняв понад рік.

– На щастя, я член Асоціації крафтових дистилерів України, що об'єднує таких же ентузіастів своєї справи, як і я. Вони підтримували мене й додавали віри в себе. Особливо хочеться відзначити голову асоціації Катерину Камішеву, а також президента Асоціації сомельє України Івана Бачуріна. Ішли назустріч також представники Міністерства аграрної політики та продовольства, зокрема перший заступник Міністра аграрної політики та продовольства Тарас Висоцький, заступниця директора департаменту продовольства, начальниця відділу підакцизної продукції Міністерства аграрної політики та продовольства України Людмила Хомічак. Багато роз'яснювали, що і як робити, зокрема у податковій службі, адже було достатньо не зовсім зрозумілих моментів, – ділиться засновник бізнесу.

За словами Сергія Степанова, виробництво «Ентузіаст» – це про максимальну довіру, максимальну чесність перед своїми клієнтами.

– Бізнес треба будувати прозоро, щоб споживач міг довіритися виробнику, – впевнений фахівець.

Також нещодавно підприємство «Ентузіаст» отримало акциз. Перед цим компанія мала дотриматися низки вимог, серед яких – встановити вогнетривкі сейфи, пожежну сигналізацію в місці зберігання, пломбування дверей тощо.

– Лишилося тільки отримати оновлені етикетки – і наші напої будуть готові до продажу, – ділиться Сергій Степанов.

ОСНОВА – ЯКІСНА СИРОВИНА

Нині на плантаціях Сергія Степанова висаджено 16 тис. лоз. Серед сортів – Буковинка, Цитронний Магарача, Совіньє Грі, Соляріс. Акцент компанії – на українських сортах.

– Зараз у нас молодий виноградник: лозам тільки другий рік, тому врожаю цього року не буде. У селищі, де ми жили раніше, сорти Каберне Фран та Мерло вимерзли. Тому перед тим як висадити нові

сорта на нових площах, впродовж 4 років ми спостерігали за ними на невеликому винограднику, що росте неподалік. І тоді вирішили висадити їх для виробничих цілей, – розповідає Сергій Степанов.

Роботу на винограднику контролює місцевий агроном, який славиться в регіоні своєю професійністю. Раніше садивний матеріал винограду купували в Херсоні. Ці ж 16 тис. саджанців, які ростуть зараз, агроном розмножив та висадив у поле самостійно. Це кореневласні саджанці. Нині на винограднику встановлена система краплинного зрошення, яку монтували самостійно. У майбутньому, коли виноград виросте, її планують забрати. Адже, як пояснює Сергій Степанов, вологи вистачає.

– Ми розташовані біля Самарських плавнів. Також у нас близько підземні води. Очевидно, це впливатиме на якість винограду в майбутньому. Загалом, робота на винограднику триває постійно. А молоді лози потребують більше уваги, ніж зрілі. Але результат того вартує, – каже виробник.

Окрім винограду, Сергій Степанов вирощує також невеликий яблуневий садок, де ростуть різні сорти. Яблука, зокрема, використовують для виробництва

медово-яблучних дистилатів, додаючи мед під час ферментації.

Плоди дикого терену купують у людей, які мають дозвіл від лісництва на його збір. Як наголошує виробник, терен потрібно збирати після перших приморозків. Після цього його можна використовувати для мацерації.

Ентузіазм виробників підштовхує їх до експериментів. Власне, для цього там почали вирощувати зелений ячмінь сорту Одиссей, який придбали в компанії «Лімагрейн». У планах Сергія Степанова – побудувати солодовню:

– Плануємо робити віскі. Вже є перші цікаві експерименти, які оцінив президент Асоціації сомельє України Іван Бачурін. Але щоб наш віскі міг скуштувати споживач, потрібно ще кілька років.

ДИСТИЛЕРІЯ – СЕРЦЕ ВИРОБНИЦТВА

Площа дистилерії «Ентузіаст» – 1600 м². Відповідно до технологічного процесу виробництва міцних напоїв, у будівлі є склад приймання сировини та зважування, склад ферментації, склад переробки зернових, цех ферментації, цех дистилляції, зал для зберігання дистилляту спиртового, купажний зал, приміщення для витримки та зберігання готової продукції, місце для розливу напоїв.

– Під час планування виробничих приміщень дуже важливо орієнтуватися на те, щоб робота була комфортною. Звісно, розміщуємо зали з обладнанням відповідно до технологічного процесу. А взагалі кожен виробник має власне уявлення про те, як працюватиме його дистилерія. При цьому, звичайно, слід орієнтуватися на будівельні норми, передбачені законом, – пояснює засновник бізнесу.

У дистилерії встановлене обладнання української компанії Profisem. Це, наприклад, мідний аламбик, куби, що підтримують ковчачкову дистилляційну колону, та інше обладнання. За словами Сергія Степанова, обладнання працює добре. Нині на ньому виготовляють 5–6 тис. л напоїв на місяць. Розливають напої нині на невеликій простій лінії. Проте у планах на найближче майбутнє – встановити більш професійну лінію розливу.

– Кожна частина обладнання має свою мету. Так, аламбик зберігає та підсилює аромати й смакові властивості напою завдяки природному процесу повітряної дефлегмації, яка проходить на внутрішніх поверхнях шолома і конусу. Сучасні ферментери з нержавіючої сталі дозволяють точно контролювати температуру та рівень кисню під час бродіння. Це дає можливість отримувати чистий, яскравий смак без небажаних домішок, – ділиться Сергій Степанов.

На виробництві встановлена система автоматичного контролю клімату. Адже навіть незначні зміни можуть вплинути на кінцевий результат. Звісно, є обладнання для очищення води, адже від правильності підготовки води залежить кінцевий результат, впевнений Сергій Степанов. На виробництві впроваджена система, що включає механічне очищення, вугільні фільтри та зворотний осмос. Це дозволяє повністю видалити хлор, важкі метали та будь-які небажані домішки. На виробництві використовується очищена джерельна вода, яка додатково мінералізується, тому що різні рецептури вимагають різного балансу мінералів. Перед тим як вода потрапляє у виробничий процес, вона проходить додаткове тестування на відповідність усім стандартам.

Важлива частина виробництва – купажний зал, де майстри поєднують спирти, витримані в різних бочках. У купажному залі виробники експериментують над створенням новинок.

Напої від «Ентузіаста» орієнтовані на преміумсегмент, тому їх розливають у пляшки Noalese об'ємом 0,5 л від компанії Mekoglass. Засновник компанії В'ячеслав Шиш розробив скляні пляшки витонченого дизайну для виробників крафтових міцних напоїв. До цієї пляшки ідеально підходять корки від італійської компанії Тарі, яку в Україні також представляє В'ячеслав Шиш. Етикетки розробляє дружина В'ячеслава – Ельміра Шиш.

– Споживач купує очима, і тому в наших напоях має бути досконале все – від смаку – до етикетки, – впевнений Сергій Степанов.

У планах підприємця – запуски-

ти виробництво тихих та ігристих вин. Для цього вже придбали ферментаційні ємкості й мають подальші напрацювання з компанією «Аргон Центр».

ЕКСКЛЮЗИВНІ БОЧКИ – ДЛЯ УНІКАЛЬНИХ СМАКІВ

«Ентузіаст» використовує дубові бочки різного походження для витримки напоїв. Дуб додає напоям глибину смаку та характерні аромати. На виробництві є і нові бочки, і повторно використані. Це дозволяє варіювати інтенсивність впливу дерева на напій і створювати різноманітні смаки: легкі, фруктові, глибокі, насичені тощо.

– У нас є бочки з Андалузії, хересні бочки Pedro Ximénez, бочки з-під вина Moscatel, Tempranillo Garnacha тощо. Також експериментуємо з українськими бочками. Зокрема, збираємося придбати партію бочок у Білій Церкві. Хочемо познайомити українців із якісними напоями, які мають цікаві смаки, – каже Сергій Степанов.

За словами виробника, французький дуб додає напоям витончені та складні аромати з нотами прянощів, ванілі та легкого димку. Завдяки щільній структурі деревини, напої дозрівають повільніше, набуваючи глибини та елегантності. Це важливо для напоїв категорії преміум. Американський дуб, як зазначає підприємець, надає напоям інтенсивніші та яскравіші смаки: нотки кокоса, карамелі та солодкої ванілі. Його пориста структура дозволяє напоям швидше увібрати аромати дуба, створюючи яскраві та сміливі відтінки смаку. Бочки з українського дуба дають насичені, але збалансовані смаки.

– Для витримки напоїв у бочках ми дотримуємося вимог щодо температури й вологості. Бочки використовуємо три цикли. Потім витримуємо в них вермути, – ділиться Сергій Степанов.

НАЦІЛЕНІ НА РОЗВИТОК

Уже незабаром напої «Ентузіаст» можна буде придбати у невеликих спеціалізованих магазинах, а також онлайн. За словами Сергія Степанова, людям потрібно

більше розповідати про крафтовий міцний алкоголь, адже багато різновидів напоїв не зрозумілі споживачам.

– Значна частка споживачів, коли бачить на полиці супермаркету, наприклад, горілку та медові дистилати, обирає перше. Тому наше завдання – не просто виготовляти напої, а проводити просвітницьку роботу. Саме тому ми запрошуємо людей на екскурсії на наше виробництво, а також на дегустації. Ми облаштували гарну територію для відпочинку, де є помпейська піч, зона мангалів, альтанок, фотозон. Люди можуть приїхати і, дотримуючись вимог охорони праці та безпеки, оглянути виробництво, виноградники, відвідати дегустаційний зал і спробувати напої. Загалом, наша дистилерія – це простір для спілкування наших потенційних споживачів, – розповідає Сергій Степанов.

За словами виробника, міцний крафт – перспективний напрямок діяльності та диверсифікації бізнесу. Адже, маючи, наприклад, сад, можна паралельно запустити виробництво дистилатів.

– Попри труднощі, з якими доводиться зіштовхуватися, ми досягаємо результатів. І сподіваємося, що з підтримкою держави галузь буде розвиватися далі. А завдання виробників, на мій погляд, об'єднуватися. Здоровою конкуренція має бути. Але ми маємо працювати на спільний результат – для розвитку цілої галузі, – підсумовує Сергій Степанов.

реклама

«ПОВНИЙ КОШИК» МОЖЛИВОСТЕЙ

Як на Волині розбудовують сучасне овочеве виробництво

Сільгоспвиробникам, які пропонують якісну продукцію, не завжди доречно замислюватися про налагодження експортних зв'язків. Адже реалізувати її швидко та вигідно можна і в Україні. Це доводить кейс сільськогосподарського підприємства «Повний кошик», що працює у Волинській області. Овочі, вирощені на площах господарства, можна придбати у всеукраїнських мережах супермаркетів, власники яких охоче співпрацюють з волинськими виробниками. Саме тому експортні плани вони поки що відкладають на майбутнє, каже директор ТОВ «Повний кошик» Віктор ДОРОТЕНКО. Утім, фермери мають багато інших задумів щодо розширення напрямків діяльності. Зокрема розбудовують тепличну частину господарства та працюють над тим, щоб вже найближчим часом повноцінно переробляти вирощену продукцію на власних виробничих потужностях.

ОВОЧЕВЕ РІЗНОМАНІТТЯ НА ВОЛИНСЬКИХ ПОЛЯХ

Облаштувати тепличне господарство Віктор Доротенко спочатку мав намір на Запоріжжі. Однак, зваживши на близькість лінії фронту та відтік потенційних працівників, зрештою розпочав свою справу на Волині. Сільськогосподарське підприємство «Повний кошик» нині працює на базі колишнього СФГ «Промінь» у селі Жиричі Ковельського району. Реструктуризація колишнього підприємства відбулася на початку 2024-го й, зрештою, у квітні того ж року було зареєстроване ТОВ «Повний кошик».

Основний напрямок діяльності господарства – вирощування овочів, які висаджують на понад 100 гектарах відкритого ґрунту, а також в 31 теплиці, що загалом займають близько 1,6 гектара. Зважаючи на погодні реалії та запит ринку, тепличну частину підприємства зараз розширюють. У господарстві триває будівництво теплиці голландського типу, що має площу близько гектара.

– Це павільйон заввишки 6,5 метра, що може бути як плівковим, так і скляним. Проаналізувавши доступні варіанти, ми зрештою обрали плівку, оскільки так дешевше та водночас ефективніше. Каркасну конструкцію та плівку придбали в Іспанії, і зараз якраз займаємося зведенням теплиці, – розповідає Віктор Доротенко.

Основні овочеві культури у господарстві вирощують у відкритому ґрунті. На полях ростуть різні види капусти – від білокачанної до броколі, а також баклажани, морква, перці різних сортів, кабачки, цукіні. Вирощують також помідори на гряді та у рядках. У теплицях висаджують огірок та перець, а також розсаду – в основному для власних потреб. Не цураються й експериментів: цього горіч висадили ділянку патисонів, селери та цибулі порей, аби зрозуміти перспективність цих овочів. Таке різноманіття – це можливість не лише визначити оптимальні для вирощування та реалізації культури, а й певним чином застрахувати ся від економічних наслідків неврожаю певної культури чи негативного впливу погодних факторів.

– Ми – люди з півдня, де росте багато чого. Тому намагаємося спробувати вирощувати на Волині різні овочі. Тим паче, що до цього спонукають реалії. Доки загарбники не окупували схід та південь України, на Волині не бралися ви-

рощувати перець чи помідори в промислових масштабах. А зараз ми спробували, все вийшло, то чому б і ні? Свого часу, коли ми висадили ці культури на полях, то місцеві жителі з цього підсміювалися. Мовляв, там навіть овес не росте, а ви на таке замахнулись... А зараз дивляться на наші пер-

ці та помідори й розуміють, що можливо все. Проте культури вибираємо все ж таки відповідно до рекомендацій агронома, зосереджуючись на тих, що добре почуваються в умовах північної Волині. Клімат в Україні, звісно, змінився, але в цьому регіоні менше сонячних днів, ніж на півдні країни. Тому

реклама

ЗБЕРІГАННЯ ПЕРЕРобКА ДОРобКА

+38 050 440 57 90
tolsma.com.ua

**ЯГОДИ
ФРУКТИ
ОВОЧІ**

oleskapitanichuk@tolsmagrisnich.com

СУЧАСНІ РІШЕННЯ ДЛЯ ВАШОГО БІЗНЕСУ ВІД ЛІДЕРІВ РИНКУ

Tolsma-Grisnich пропонує інноваційні комплексні рішення для всього процесу зберігання, обробки та пакування сільськогосподарської продукції. Найсучасніші вентиляційні та холодильні системи з найдосконалішим комп'ютером клімат контролю Vision Control. Спеціалізоване оснащення холодильним і технологічним обладнанням.

Kiremko виробляє спеціалізоване обладнання для виробництва різної продукції з картоплі: картопля фрі, чипси, сухе картопляне пюре, картопляні снеки. У кожному аспекті ми прагнемо до надзвичайної якості та зниження загальної вартості володіння.

Безліч інноваційних та запатентованих рішень для сортування та обробки свіжих ягід, овочів та фруктів. Лінії оптичного сортування **UNITEC** обладнані системами **Blueberry Vision 3** та **UNIQ Blueberry**, які дозволяють оцінити зовнішню та внутрішню якість, повністю зберігаючи цілісність кожної ягоди.

FAM зосереджується на розробці промислових різальних машин для харчової промисловості. Ми надаємо клієнтам необхідні рішення для нарізання фруктів, овочів і горіхів, сиру, м'яса та птиці, риби, картопляних чіпсів і картоплі фрі. Наше сукупне знання ключових проблем, з якими стикається харчова промисловість, дозволяє нам представити вам саме ті інновації та революції, яких ви шукали.

Kiremko
 FAM
 UNITEC
 FAM
 sormac
 elea
 PND
 TRK

«Садівництво та Овочівництво. Технології та Інновації» № 3 (46) 2025
www.techhorticulture.com

87

є певні обмеження. Скажімо, соняшник у цьому краї можна вирощувати хіба що для букетів. Треба зважати й на особливості сортів, надаючи перевагу раннім та середнім, – зазначає директор ТОВ «Повний кошик».

ДОГЛЯД, КОНТРОЛЬ ТА МЕХАНІЗАЦІЯ

Торік на підприємстві експериментували і з вирощуванням овочів у закритому ґрунті. У теплицях спробували вирощувати помідори та перець, висаджуючи відносно невеликі площі кожного з сортів цих культур. Проте цього року закриті площі поділили порівну та висадили там лише огірки й перець. Тунелі провітрюються, опалюються, у них відстежують вологість та мікроклімат. Проте у нових теплицях голландського типу, над встановленням яких зараз працюють, можна господарювати ще ефективніше, зауважує керівник підприємства. До слова, торік у господарстві встановили соняч-

ні панелі, завдяки яким можна забезпечувати догляд за рослинами у теплицях навіть під час відключення електропостачання.

Для якісного зрошування площ у господарстві самотужки змонтували крапельну систему поливу, переконавшись на власному досвіді, що саме такий спосіб зрошування є найефективнішим. На полях встановлені датчики вологості, завдяки яким забезпечується оптимальний контроль та достатній полив.

Принцип догляду за насадженнями на полях ТОВ «Повний кошик» базується на непохитному правилі: застосовувати лише сертифіковані препарати від перевірених виробників. Більшість з них – від компанії Syngenta, але використовуємо також препарати для захисту рослин від компаній Bayer, «Белхім», «Кортева». «Саміт Агро», «Басф», «Кемілайн агро» та ін.

– Тут приказка про скупого, що платить двічі, особливо доречна, – зауважує керівник підприємства. Щоб не пропустити атак шкідників чи хвороб, стан полів регулярно моніторять, фіксуючи кожну проблему, та негайно вживають заходів, щоб її подолати.

Ще одне актуальне питання для ефективної роботи сучасного сільськогосподарського підприємства – його технічне оснащення. Адже у ТОВ «Повний кошик» вже на практиці впевнилися у тому, що механізація процесів дає змогу спростити їх та зробити економічно вигіднішими. Зрештою, з комбайном значно простіше домовитися, аніж з людьми, жартує Віктор Доротенко:

– Оновлюємо наш технопарк. Придбали в компанії «Агроальянс» морквозбиральний комбайн ASA-LIFT, також купили у італійського виробника транспортер-конве-

єр Sparreri для збору продукції. Це устаткування використовується просто у полі: стрічка конвеєра проходить поміж рядами, працівники викладають на неї продукцію. Овочі транспортуються стрічкою просто на майданчик, де їх сортують та викладають в ящики. Це дуже зручно для працівників, яким вже не потрібно рухатися із зібраним туди-сюди. Водночас маємо менше втрат, а працівники під час збору не затоптують міжряддя. Тому придбання безперечно вдале, і зараз ми думаємо над тим, щоб купити ще один чи й два таких транспортери.

НА ЯКІШНУ ПРОДУКЦІЮ Є ПОПИТ І НА ВІТЧИЗНЯНОМУ РИНКУ

Збір врожаю у господарстві відбувається переважно механічним способом. Окрім вже згаданого конвеєра та комбайна до процесу збору залучають іншу техніку: трактори, платформи. Утім, особливість збору овочів полягає в тому, що навіть після техніки працівники «зачищають» територію, збираючи залишки врожаю. Тож робочі руки на овочевих полях дуже потрібні.

– Знайти сезонних працівників зараз дуже непросто. Тому робимо все для того, щоб перекопати людей співпрацювати з нами. Маємо власну їдальню, де безоплатно харчуються постійні працівники та будівельники, які працюють на об'єкті. Щоб люди не відривалися від основної роботи, нам вигідніше мати у штаті кухарів. Тим паче, що готувати є з чого – м'ясо та овочі у нас власні. А надалі плануємо забезпечувати харчування також для сезонних працівників. Вибудуємо якусь зручну схему – наприклад, будемо під-

SYDOR

PACKAGING COMPANY

ВІД ВИРОБНИКА!

ГОФРОЛОТКИ

ДЛЯ ЯГІД, ФРУКТІВ, ОВОЧІВ, ЯБЛУК

**МІЦНИЙ
ГОФРОКАРТОН**

5 та 3 шари

**ВЕНТИЛЯЦІЯ
РУЧКИ**

Мінімальне
замовлення
ВІД 5 ШТ

**ШВИДКЕ
ВИГОТОВЛЕННЯ**

і доставка
по Україні

19⁰⁰

БІЛІ ТА БУРІ

35⁰⁰

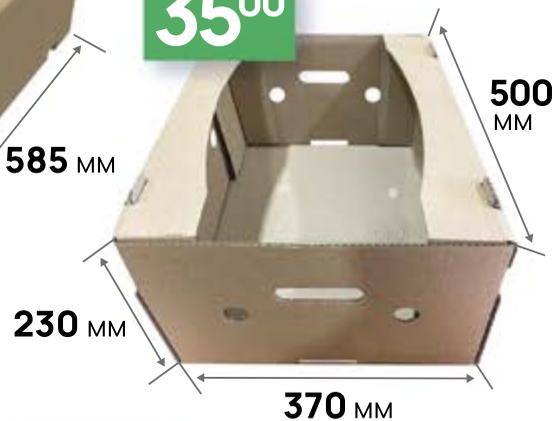

185 мм

385 мм

585 мм

35⁰⁰

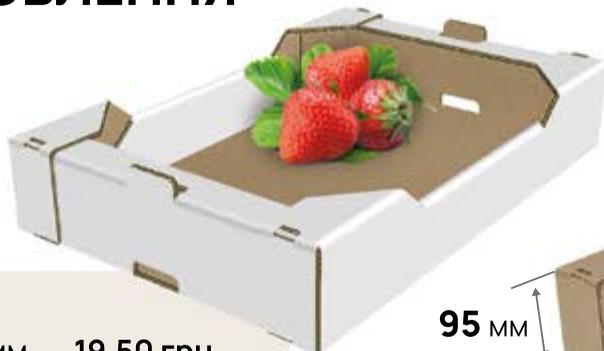

500
мм

230 мм

370 мм

19⁵⁰

95 мм

370 мм

573 мм

- 573×370×95 мм **19,50 грн**
- 357×285×132 мм **19 грн**
- 366×285×144 мм **20 грн**
- 585×385×185 мм **35 грн**
- 500×370×230 мм **35 грн**

Економ серія (Т-24):

- 573×370×95 мм **17 грн**
- 357×285×132 мм **17 грн**

Виробник: вул. Б. Лепкого 19/63,
м. Жидачів, Львівська обл.
+380 67 314 2670, sydorpack.com.ua
Пишіть у Viber або в дірект для замовлення!

возити ланч бокси просто у поле. Забезпечуємо підвезення людей до місця роботи. Можливо, згодом облаштуємо сезонне містечко для робітників, щоб їм було зручніше, – зазначає керівник господарства.

Вирощені овочі частково сортують просто у полі. Окремо відбирається якісна продукція, яку охолоджують та згодом реалізують у мережах супермаркетів. Овочі від «Повного кошика» можна знайти на полицях маркетів «Сільпо», «Фора» та інших. Перед реалізацією продукції відбувається її лабораторний контроль на вміст нітратів, нітритів, радіонуклідів. Завдяки професійному підходу до захисту та живлення овочів перевищення цих показників у продукції «Повного кошика» не фіксується. Понад те, показники зазвичай суттєво нижчі від допустимої норми. Оскільки високоякісну продукцію від фермерів з Волині мережі охоче купують, поки що над розвитком експортного напрямку у господарстві не працюють.

– Може, дійдемо до цього згодом, – зауважує Віктор Доротенко.

ВЛАСНЕ ПЕРЕРОБЛЕННЯ ЯК ІНВЕСТИЦІЯ В МАЙБУТНЄ

Іншу частину овочів спрямовують на перероблення. Цей напрямок у ТОВ «Повний кошик» також активно розвивають. Наразі триває будівництво виробничих потужностей, на яких згодом виготовлятимуть напівфабрикати, соуси, консервацію, соління. Невелику кількість такої продукції на підприємстві вже виробляють. Однак поки що це пробні партії – для себе та друзів, як кажуть у господарстві.

Поки триває будівництво, фермери приглядаються до виробничого обладнання та потроху купують те устаткування, що згодом стане основою виробництва. Проте поки цех не добудований, з придбанням усього комплексу не поспішають. Утім, з втіленням проєкту прагнуть не затягувати. А вже впровадження напрямку перероблення продукції підвищить ефективність роботи підприємства: воно дасть змогу спрямовувати всю вирощену продукцію на виготовлення продукції, що має попит серед споживачів.

Для якісного сортування вирощеного придбали сортувальну лінію, яку спроєктували та виготовили фахівці компанії «Сортер-Пак».

– Цю лінію ми спробували встановити у старому приміщенні, проте це доволі незручно. Зараз добудовуємо спеціальне приміщення, де вона працюватиме згодом. Намітили чимало іншого обладнання, яке плануємо придбати для перероблення. Сподіваємося добувати виробничий комплекс до кінця року. У господарстві є холодильники та морозильні камери, у яких вже заморожуємо власну продукцію. Скажімо, цвітну капусту другого сорту бланшуємо та спрямовуємо на заморожування. У цеху також плануємо встановити по дві морозильних та холодильних камери. Постачанням та модернізацією холодильного обладнання займаються фахівці компанії RalcoTechnic, – каже очільник підприємства.

У холодильниках зберігатиметься морква, буряк та інші овочі. Загалом потужності холодильного обладнання здатні забезпечити зберігання до 2 тисяч тонн продукції. Однак вже наступного року кількість холодильників, вочевидь, доведеться збільшувати. А вже наступний розвиток підприємства вимагає й паралельної розбудови інфраструктури.

– Якщо розширимо овочеві площі ще на 50 гектарів, а також за 2–3 роки збудуємо 6 гектарів теплиць голландського типу, то виникне потреба у трансформаторі, бо наявні лінії вже не забезпечуватимуть наших потреб. Зараз обговорюються ідеї щодо організації у майбутньому індустріального парку, частиною якого ми зможемо стати. Тому розвиток триває. Хоч

час нині нестабільний, проте опустити руки ми не збираємося. До життя потрібно ставитися оптимістично. Мусимо працювати, заробляти і допомагати Збройним силам. Звісно, легкого шляху чекати не доводиться. Але зрештою все буде добре! – впевнений Віктор Доротенко.

ПАТРІОТИЧНЕ ВИХОВАННЯ ТА ДОПОМОГА ВЕТЕРАНАМ

Віктор Доротенко – не лише успішний підприємець, а й волонтер, у минулому – учасник бойових дій. Тому соціальну спрямованість власної справи він вважає одним з пріоритетних аспектів у процесі її розвитку.

У ТОВ «Повний кошик» постійно підтримують українську армію. А очільник підприємства ще й долучається до організації національно-патріотичних таборів для молоді, дбаючи про правильне виховання юного покоління. Цьогоріч завдяки підтримці ТОВ «Повний кошик» у таборі, що проходив на Ратнівщині, мали змогу відпочити діти військовослужбовців Ратнівської громади та діти практично з усієї України.

Особливу увагу в компанії приділяють і ветеранам, які віддали свій час та здоров'я задля захисту України.

– Ми підтримуємо людей, які воювали, забезпечуючи працевлаштування ветеранів насамперед. А вже свідомі того, що таким людям вкрай потрібна підтримка для адаптації у цивільному житті. Мій заступник воював з 2014-го року. З перших днів повномасштабного вторгнення знову став на захист України. Протягом двох з половиною років отримав багато поранень. Наш начальник охорони, офіцер у відставці та має інвалідність, пов'язану з війною. Намагаємося підтримувати й тих, хто був вимушений залишити свої домівки через окупацію та обстріли.

Подали заявку до Міністерства у справах ветеранів України та отримали право на використання знаку «Створено Захисниками». Будемо маркувати цим знаком нашу продукцію, – розповідає директор ТОВ «Повний кошик».

РОЛЬ ЧОРНОГО ГОРІХА У ЗБЕРЕЖЕННІ РОДЮЧОСТІ ҐРУНТІВ

Яке значення, роль і місце займають горіхоплідні та інші плодови, медоносні культури у проблемах, пов'язаних зі збереженням родючості ґрунтів? Цьому питанню велику увагу приділяють у ТОВ «Агрофірма «КОЛОС»», що на Київщині, під керівництвом доктора сільськогосподарських наук Леоніда ЦЕНТИЛА. Агроном-дослідник горіхоплідних культур Олександр ОРЕЛ особисто вивчає проблематику стану та необхідність впровадження в агролісомеліоративний комплекс горіхоплідних та інших культур. У статті фахівець детально розкрив вищезазначене питання.

Проблема стану та функціонування агролісомеліоративного комплексу є кричущою та недооціненою. Тому маємо розглянути комплексно декілька складових, а саме – функціональне призначення, тобто ґрунто-захисні властивості лісосмуг та відповідно їх ресурс, довговічність, ефективність, екологічна, економічна, енергетична та соціально-культурна необхідність привернення уваги держави, громад та агровиробників. Тож нагадаємо читачам, що полезахисна лісосмуга – це штучні лісові насадження, які створюються на полях із метою захисту ґрунтів та врожаю від суховіїв, пилових бур, для поліпшення водного режиму ґрунту й запобігання його ерозії, снігозатримання, для покращення на полях мікроклімату, боротьби з дефляцією, збереження і покращення родючості ґрунтів, підвищення врожайності сільськогосподарських культур.

Проблема полягає в тому, що більшість штучно утворених лі-

сосмуг було майже одночасно висаджено у середині минулого століття з листяних порід. Уже в середині 1990-х, на початку 2000-х років і до нині велика кількість вчених постійно наголошує на необхідності реконструкції старих визрілих та створення нових захисних лісосмуг так як науково обґрунтований вік стиглості порід дерев в нинішніх лісосадках давно минув і такі дерева просто відмирають, а на фоні глобального потепління, змін клімату негативні процеси прискорюються тому втрачаємо той економічно-енергетичний ресурс який ще можна раціонально використати забезпечивши робочі місця доходу бюджетів всіх видів та рівнів.

Знову ж таки, більшість майже одночасно штучно висаджених дерев у лісосмугах аграрного та іншого призначення давно перебрала та по суті втратила свій функціонал. Подекуди такі лісосмуги стали епіцентром поширення шкідників та хвороб, наприклад омели.

fruit attraction

Міжнародна виставка плодоовочевого сектору

3 дні, які розвинуть
ваш бізнес

**30 Вересень-
02 Жовтень**

2025

ifema.es

 FEPEX

 **IFEMA
MADRID**

НОВИЙ РІВЕНЬ ШВИДКОСТІ КОНТРОЛЮ ШКІДНИКІВ

Радіант™

Jemvelva™ active

ІНСЕКТИЦИД

Новий інсектицид природного походження з унікальним механізмом дії та пролонгованим захистом яблуні проти яблуневої плодохерки та виноградників проти гронової листокрутки